

Metsähallituksen tilinpäätös ja toimintakertomus 1.1.–31.12.2023

Kuva: Katri Lehtola

Metsähallitus-konserni ja Metsähallitus-liikelaitos	3	Liiketoimintakonserni ja liiketoiminta	27
Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1.–31.12.2023	3	Tuloslaskelma	27
Metsähallituksen liiketoiminnan palvelu- ja muut toimintatavoitteet sekä tulos- ja tuloutustavoite tilikaudelle 1.1.–31.12.2023 ja tavoitteiden toteutuminen	7	Tase, vastaavaa	28
Tuloslaskelma	15	Tase, vastattavaa	30
Tase, vastaavaa	16	Rahoituslaskelma	31
Tase, vastattavaa	17	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	32
Rahoituslaskelma	18	Tasetta koskevat liitetiedot	34
Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot 2023	19	Muut liitetiedot	38
Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	20	Julkiset hallintotehtävät	39
Tasetta koskevat liitetiedot	22	Tuloslaskelma	39
Muut liitetiedot	26	Tase, vastaavaa	40
		Tase, vastattavaa	41
		Rahoituslaskelma	42
		Tilinpäätöksen allekirjoitus sekä tilinpäätösmerkintä.....	43

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1.–31.12.2023

Metsähallitus on valtion liikelaitos. Liikelaitoksen muodostavat julkiset hallintotehtävät, kiinteistökehitys ja konsernin hallinto. Julkiset hallintotehtävät muodostuu Luontopalveluista ja Eräpalveluista. Liikelaitos tytäryhtiöineen muodostaa Metsähallitus-konsernin. Metsähallituksen omistajaohjauksesta vastaa maa- ja metsätalousministeriö. Ympäristöministeriö ohjaa Metsähallituksen julkisia hallintotehtäviä oman hallinnonalansa asioissa.

Metsähallitus käyttää, hoitaa ja suojelee yhtenä kokonaisuutena hallinnassaan olevaa valtion maa- ja vesiomaisuutta noudattaen valtion omistajapoliittisia linjauksia ja valtion kiinteistöstrategiaa. Alueiden käyttöä suunnitellaan yhdessä sidosryhmien kanssa alueellisissa luonnonvarasuunnitelmissa, joissa tavoitellaan mahdollisimman suurta yhteiskunnallista kokonaishyötyä ja kustannustehokkuutta.

Metsähallituksen liiketoiminnan toimialana on hallinnassaan olevien maa- ja vesiomaisuuden hyödyntäminen, jota se voi tehdä markkinaehtoisesti myös tytär- ja osakkuusyhtiöidensä kautta. Liikelaitoksen tytäryhtiö Metsähallitus Metsätalous Oy harjoittaa metsätaloutta monikäyttömetsissä liikelaitokselle maksettavaa käyttöoikeuskorvausta vastaan. Valtio asettaa liiketoiminnalle vuosittain tulostavoitteen ja sen perustella laskettavan tuloutustavoitteen ja tuottotavoitteen liiketoiminnan käytössä olevalle peruspääomalle.

Metsähallituksen hallinnassa oleville kiinteistöille tehdään aktiivista kiinteistökehitystä. Metsähallituksen Kiinteistökehitys vastaa kiinteistöjen vuokrauksesta, kehittämisestä, myynneistä ja ostoista. Kiinteistöliiketoiminnassa otetaan huomioon yhteiskunnallinen kokonaishyöty ja luodaan edellytyksiä yritysten liiketoiminnalle.

Luonnon monimuotoisuudesta ja virkistyskäytön edellytyksistä huolehtiminen ovat tärkeä osa Metsähallituksen toimintaa. Liiketoiminnassa huolehditaan yhteiskunnallisista velvoitteista tuottamalla hyötyjä virkistyskäytölle, luontoarvoille, työllisyydelle ja paikalliskulttuurille.

Metsähallituksen monikäyttömetsistä on yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden vuoksi käyttörajoitusten piirissä noin 617 000 (edellisenä vuonna 603 000) hehtaaria. Lisäksi mm. luonnon-suojelu- ja metsälain sekä kaavoituksen rajoitusten vuoksi on monikäyttömetsien metsämaalla käyttörajoituksia noin 273 000 hehtaarilla (250 000). Metsähallitus osallistui metsäpuiden geneettisen monimuotoisuuden suojeluun geenireservimetsien ja geenivarakokoelmien pääasiallisena maanhaltijana.

Metsähallitus tuottaa luonto- ja retkeilypalveluja ja hoitaa sille osoitettuja lajisuojelun tehtäviä kaikilla valtion mailla ja vesillä. Kansallispuistojen, erämaa-alueiden ja muiden luonnon-suojelualueiden hoito kuuluvat julkisiin hallintotehtäviin. Julkisille hallintotehtäville kuuluu vastuu Suomen luonnon-suojelualueverkoston hoidosta ja käytöstä Metsähallituksen hallinnassa olevilla valtion alueilla sekä yksityisillä luonnonsuojelu-alueilla yhteistyössä niiden omistajien ja ELY-keskusten kanssa. Eräpalvelut vastaa metsästyksen ja kalastuksen järjestämisestä, erävalvonnasta ja valtion kalastonhoitomaksun keräämisestä.

Toiminta tilikaudella

Vuotta 2023 leimasi yleinen taloudellinen epävarmuus, joka heijastui monin eri tavoin markkinoille.

Metsähallituksessa valmistui ensimmäinen merialueiden luonnon-varasuunnitelma, jolla edistetään merialueiden monipuolista kestävää käyttöä. Ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalous-ministeriön yhteiseen luontolahjakampanjaan osallistuttiin suojelemalla luontoarvoiltaan arvokkaimpia alueita 3 374 hehtaaria.

Vastuullisuus on Metsähallituksessa merkittävässä roolissa ja vastuullisuustyötä jatkettiin lähes kaikilla osa-alueilla. Vuoden aikana valmistauduttiin tulevaan kestävyysraportoinnin vaatimuksiin, jotka koskevat Metsähallitusta vuodesta 2025 alkaen.

Kiinteistökehityksessä markkinoiden kysyntä hiljeni kiinteistö- ja tonttikaupoissa. Isoimmat kehityshankkeet kuitenkin jatkuivat ja niitä edistettiin suunnitelmien mukaan mm. suunnitelmilla lisätä tonttivarantoa. Vuoden aikana valmisteltiin kahta merituulivoimahankkeen kaupallista kilpailutusprosessia, jossa valitaan toteuttajat Närpiön sekä Pyhäjoen ja Raahen edustalla sijaitseville merituuli-voimahankkeille. Tuulivoimamarkkinat muuttuivat mm. yleisen talouskehityksen myötä epävarmemmiksi loppuvuotta kohden. Hankekehitystä kuitenkin jatkettiin niin maa- kuin merituulivoimahankkeissakin.

Metsätaloudessa vuosi oli vaihteleva. Talouden taantuma erosi monista aikaisemmista siten, että puukaupassa kysyntä pysyi hyvänä ja hintataso vahvistui selvästi. Tämä johtui puun tuonnin loppumisesta Venäjältä ja puun lisääntyneestä energiakäytöstä. Energiapuun hinnat nousivat tasaisesti koko vuoden ajan. Syksyn poliittiset lakot aiheuttivat sekä tuotannon rajoituksia että tuotantolaitosten seisokkeja puuta ostavien asiakkaiden keskuudessa. Vaikutukset Metsätalouteen jäivät kuitenkin maltillisiksi. Puunkorjuumäärä tarkastelukaudella oli 6,3 miljoonaa kuutio-metriä.

Vuoden aikana Luontopalveluissa valmisteltiin mittavaa toimintatapauudistusta, jolla yksinkertaistetaan organisaatiota sekä varaudutaan myös tulevaan vähenevään rahoitukseen. Syksyllä käydyn yhteistoimintamenettelyn lopputuloksena Luontopalveluissa loppui 39 tehtävää. Uusi toimintatapa otettiin käyttöön vuoden 2024 alussa.

Kotimaan matkailu pysyi vilkkaana. Luontopalveluiden kohteiden käyntimäärät jäivät hieman edellisestä vuodesta. Eräpalveluiden lupamyynnin lupamäärät ja eränkäyntipäivät pysyivät korkealla tasolla. Käyntimäärien perusteella paikallistaloudelliset vaikutukset olivat merkittäviä ja asiakastyytyväisyys säilyi hyvänä. Tarkastelukaudella jatkettiin palveluverkoston parantamista sekä tavoitteiden mukaisia luonnonsuojelullisia toimenpiteitä pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelmaan perustuneen tulevaisuusinvestointi-rahoituksen avulla.

Metsähallituskonsernin taloudellinen kehitys

Metsähallitus-konserni, luvut			
milj. euroa	2023	2022	2021
Liikevaihto	435,3	423,3	367,4
Liiketoiminnan muut tuotot	11,3	16,1	18,1
Kiinteän omaisuuden luovutusvoitot	5,4	10,2	10,6
Tulos	142,3	150,9	119,9
Investoinnit	32,8	26,5	20,9
josta rahoitus julkisista varoista	2,7	9,1	5,0

Metsähallituksen liikelaitos, luvut			
milj. euroa	2023	2022	2021
Liikevaihto	134,9	166,5	129,9
Liiketoiminnan muut tuotot	20,1	25,2	28,4
Kiinteän omaisuuden luovutusvoitot	5,3	10,2	10,5
Valtion talousarviosta saatu rahoitus julkisille hallintotehtäville	69,2	79,5	75,9
Tulos	113,4	144,6	115,1
Investoinnit	18,8	14,4	10,3

Julkisiin hallintotehtäviin saatu rahoitus valtion talousarvioista käytettiin ohjaavien ministeriöiden kanssa tulossopimuksessa sovittujen tavoitteiden toteuttamiseen.

Liikelaitoksen taseeseen sisältyy muun oman pääoman erä 224,8 milj. euroa, joka ei ole julkisten hallintotehtävien käytössä ja johon ei kohdistu tuottovaadetta. Tase-erään kohdistui tilikauden aikana tuottoja 179 (243) tuhatta euroa ja kuluja 57 (119) tuhatta euroa. Tuotot muodostuivat pääasiassa yleisten vesialueiden vuokratuotoista.

Liiketoiminnan kehitys

Metsähallituskonsernin liiketoiminta (liiketoimintakokonaisuus) muodostuu liikelaitoksen liiketoiminnasta ja tytäryhtiöistä Metsähallitus Metsätalous Oy, Siemen Forelia Oy ja MH-Kivi Oy.

Metsähallituksen liiketoimintakokonaisuus, luvut

milj. euroa	2023	2022	2021
Liikevaihto	421,8	410,1	354,8
Liiketoiminnan muut tuotot	21,1	25,7	24,7
Kiinteän omaisuuden luovutusvoitot	5,3	10,1	10,3
Tulos	142,4	151	120,1
Investoinnit	23,7	24,4	19,7

Metsähallituksen liiketoimintakokonaisuus, tytäryhtiöt, luvut

milj. euroa	2023	2022	2021
Metsähallitus Metsätalous Oy			
Liikevaihto	393,0	349,0	329,8
Tulos	38,9	17,1	15,7
Siemen Forelia Oy			
Liikevaihto	3,9	4,3	4,1
Tulos	1,0	1,2	1,2
MH-Kivi Oy			
Liikevaihto	0,9	1,2	1,0
Tulos	0,3	0,2	0,1

Liiketoimintakokonaisuuden liikevaihto koostui pääasiassa puumyynnistä sekä kiinteistöjen myynneistä ja vuokratuotoista. Metsätaloudesta kertynyt liikevaihto oli 393,0 (349,0) milj. euroa. Loppuosa koostui muista vuokratuotosta, siemenmyynnistä sekä maa-ainesten myynnistä. Omaisuuden myyntituotto on pääasiassa kiinteistöjen myyntivoittoja.

Metsähallitus Metsätalous Oy:n liikevaihdon nousuun vaikuttivat markkinoiden positiivinen hintakehitys. Siemen Forelia Oy:n tulos laski kysynnän laskun seurauksena.

Liiketoiminnan hallintaan siirtyi tilikauden aikana maa-alueita valtiolta hallinnansiirtoina ja valtionperintöinä yhteensä 3,1 (0,3) milj. euron arvosta.

Liiketoimintakokonaisuuden investoinnit katettiin tulorahoituksella. Suurimmat investoinnit liittyivät kiinteistökehitykseen ja metsätalouden käytössä olevien metsäautoteiden parannuksiin. Tilikaudella metsäautoteiden rakentamis- ja peruskorjauskulut olivat 13,8 (12,1) milj. euroa.

Metsähallituksen liikelaitoksen liiketoiminta, luvut

milj. euroa	2023	2022	2021
Liikevaihto	119,8	151,8	115,8
Liiketoiminnan muut tuotot	29,8	34,6	34,8
Kiinteän omaisuuden luovutusvoitot	5,2	10,1	10,1
Tulos	113,4	144,6	115,1
Investoinnit	9,7	12,3	9,2

Metsähallitus-liikelaitoksen liiketoiminta muodostuu kiinteistökehityksestä sekä konsernitoiminnoista. Liikevaihto koostui pääasiassa Metsähallitus Metsätalous Oy:n käyttöoikeusmaksuista 95,0 (95,0) milj. euroa sekä kiinteistökehityksen myyntituotoista 24,5 (56,2) milj. euroa. Liiketoiminnan muut tuotot muodostuvat pääasiassa konsernin sisäisestä palvelumyynnistä. Liikelaitoksen liiketoiminnan suurimmat investoinnit liittyivät kiinteistökehityksen maahankintoihin ja ne katettiin tulorahoituksella.

Rahoitus

Tiedot kiinteän omaisuuden luovutusten lukumäärästä, luovutushinnoista ja luovutusvoitoista ja -tappioista 1.1.–31.12.2023

Liiketoiminta	lkm	Kirjanpitoarvo	Luovutushinta	Luovutusvoitot	Luovutustappiot
Vaihdot	6	52 424,00	52 424,00	0,00	0,00
Myynnit, maa- ja vesial.	126	313 726,00	5 438 507,12	5 159 159,07	34 377,95
Maankäyttömuutos-JHT:lle	89	6 713 254,00	6 713 254,00	0,00	0,00
Muu, maa-al.	2	54,00	54,00	0,00	0,00
Yhteensä	223	7 079 458,00	12 204 239,12	5 159 159,07	34 377,95

Metsähallituskonsernin rahavarat olivat tilikauden lopussa 79,1 (107,1) milj. euroa. Tilikauden lopussa konsernilla oli lyhytaikaista korollista lainaa 4,0 (24,0) milj. euroa. Likviditeetin turvaamiseksi liikelaitoksella on käytettävissä 20 milj. euron komittoimaton limiitti sekä 50 milj. euron yritystodistusohjelma. Komittoimaton limiitti ei ollut käytössä vuoden vaihteessa (edellisenä vuonna 20,0 milj. euroa). Yritystodistusohjelma ei ollut käytössä. Osalla tytäryhtiöistä on luottolimiittitilit. Metsähallitus ei harjoita sijoitustoimintaa.

Metsähallituskonsernilla oli tarkastelukauden päättyessä pitkä-aikaista korollista lainaa 22,0 (32,2) milj. euroa. Velan määrää laski vuona 2023, koska pankkitililimiittejä ei ollut vuoden vaihteessa viime vuoden tapaan käytössä.

Metsähallituskonsernin liiketoiminnan rahavirta oli 141,9 (146,1) ja liikelaitoksen 116,6 (125,7) milj. euroa. Metsähallituskonsernin investointien rahavirta oli -20,3 (-5,6) milj. euroa ja omaisuuden myyntien rahavirtaa oli 5,3 (17,2) milj. euroa.

Tilikauden aikana maksettiin tuloutusta valtiolle 120,0 milj. euroa vuoden 2022 tuloksesta. Rahoituksen rahavirta oli -149,7 (-106,1) milj. euroa.

Metsähallituskonsernin leasing-vastuut olivat tilikauden lopussa 4,8 (4,8) milj. euroa ja ne liittyivät lähinnä ajoneuvokalustoon ja ict-laitteisiin.

Kuva: Katri Lehtola

METSÄHALLITUKSEN LIIKETOIMINNAN PALVELU- JA MUUT TOIMINTATAVOITTEET SEKÄ TULOS- JA TULOUTUSTAVOITE TILIKAUDELLE 1.1.–31.12.2023 JA TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Eduskunnan Metsähallituksen liikelaitoksen liiketoiminnalle asettamat tavoitteet kaudelle 1.1.–31.12.2023 ja niiden toteutuminen

1. Liiketoiminnan keskeiset tavoitteet ja palvelutavoitteet

Metsähallituksen liiketoiminta on ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä ja tuottaa tasaisen tuloutuksen omistajalle. Metsähallituksen liiketoiminnassa sovitetaan yhteen entistä paremmin luonnon monimuotoisuus ja ilmastokestävyys. Metsähallituksen liiketoimintojen kannattavuus säilyy hyvällä tasolla. Metsähallitus ottaa huomioon liiketoimintaa harjoittaessaan ja tytäryhtiöitä ohjatessaan metsähallituslain mukaiset yleiset yhteiskunnalliset velvoitteet. Yhteiskunnallisten velvoitteiden huomioon ottamisella aikaansaadut hyödyt lisääntyvät. Metsähallitus mahdollistaa osaltaan metsäbiotalouden raaka-ainehuollon. Metsähallitus pyrkii liiketoimintakäytössä olevien kiinteistöjen arvon nostamiseen ottaen huomioon yhteiskunnan kokonaishyöty.

Metsähallituksen toiminnassa on otettu huomioon sille asetetut keskeiset tavoitteet ja palvelutavoitteet. Metsähallituksen liiketoimintojen kannattavuus on säilynyt hyvänä ja tulos on ylittänyt tavoitteen vuonna 2023. Liiketoimintojen käytössä olevien kiinteistöjen arvoa on pyritty nostamaan kehittämällä kiinteistöjä tarkoituksenmukaisella tavalla kysyntä huomioon ottaen. Liiketoiminnan harjoittamisessa ja tytäryhtiöiden ohjauksessa on otettu huomioon metsähallituslain mukaiset yleiset yhteiskunnalliset velvoitteet, siten että hyödyt lisääntyvät. Tarkastelukaudella yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden huomioonottamisen vaikutus oli liiketoiminnan tulosta pienentävä 110,3 (80,3) milj. euroa. Metsähallitus julkaisee erillisen raportin [”Yleiset yhteiskunnalliset velvoitteet”](#).

2. Peruspääoman muutokset

Metsähallituksen peruspääomaa on korotettu 0,507 milj. euroa eduskunnan valtuutuksen mukaisesti. Metsähallituksen peruspääomaa on alennettu 6,480 milj. Euroa eduskunnan lisätalousarviossa antaman valtuutuksen mukaisesti.

3. Liiketoiminnan lainanoton enimmäismäärä

Metsähallitus oikeutetaan ottamaan liiketoimintaansa varten konsernin ulkopuolista lainaa enintään 50 milj. euroa.

Metsähallituksella on likviditeetin turvaamista varten 20 milj. euron komittoimaton limiitti ja 50 milj. euron yritystodistusohjelma, jotka eivät olleet käytössä vuoden 2023 aikana. Metsähallitus ei ole ottanut pitkäaikaista lainaa liiketoimintaansa varten.

4. Liiketoiminnan investointien ja investointisitoumusten enimmäismäärä

Toteutuneet investoinnit olivat 9,7 milj. euroa ja ne alittivat eduskunnan asettaman 20 milj. euron enimmäismäärän. Valtuudesta investointisitoumuksiin, joista saa aiheutua menoja myöhempinä tilikausina, oli käytetty yhteensä 5,5 milj. euroa eduskunnan asettamasta 20 milj. euron enimmäismäärästä.

5. Liiketoiminnan vakuuksien määrä

Metsähallituksella oli eduskunnan myöntämästä 2,0 milj. euron valtuutuksesta käytetty 1,3 milj. euroa toimintaansa varten konsernin ulkopuolisille toimijoille annettuihin vakuuksiin.

Maa- ja metsätalousministeriön asettamat tavoitteet ja niiden toteutuminen

Edellä esitettyjen tavoitteiden lisäksi maa- ja metsätalousministeriö on asettanut vuodelle 2023 Metsähallituksen liiketoiminnalle tavoitteita, jotka perustuvat Metsähallitusta koskeviin, 28.4.2020 vahvistettuihin omistajapoliittisiin linjauksiin. Omistajapoliittisissa linjauksissa sovitetaan yhä vahvemmin yhteen maankäytön eri muodot sekä kestävän metsätalouden, puun saatavuuden, luonnon monimuotoisuuden, virkistyskäytön ja ilmastopolitiikan tavoitteet.

Omistajapoliittisten linjausten mukaan Metsähallituksen metsätaloudessa panostetaan vahvasti aktiiviseen luonnonhoitoon, ilmastokestävyyteen sekä virkistyskäytön huomiointiin. Lisäksi metsäbiotalouden raaka-ainehuolto ja sen myönteiset aluetaloudelliset ja työllisyysvaikutukset on mahdollista toteuttaa alueellisten luonnonvarasuunnitelmien mukaisesti. Metsähallitukselle esimerkiksi asetettiin hiilinielujen ja hiilivarastojen kasvutavoite, jonka mukaisesti liiketoiminnan piiriin kuuluvissa monikäyttö-metsissä tavoitteena on kasvattaa omistajapolitiikkakaudella 2020–2024 aloitettavilla ja tämän jälkeen jatkettavilla toimenpiteillä nettohiilinielua vähintään kymmenellä prosentilla ennen vuotta 2035. Omistajapolitiikan mukaisten yhteensovittamistoimien kustannus- ja tulonmenetysvaikutus vuonna 2023 oli laskennallisesti yhteensä n. 23,5 milj. euroa.

Luonnonhoitotyöt ja HELMI-ohjelman toteutus

Monikäyttömetsissä jatkettiin vuonna 2020 aloitettua omistaja-politiikan mukaista aktiivisten luonnonhoitotoimien ohjelmaa, joka toteuttaa myös HELMI-ohjelmaa. Metsähallitus teki vuonna 2023 monikäyttömetsissä yli 2500 hehtaarilla aktiivista luonnonhoito-toimenpiteitä, joiden kustannusvaikutus oli n. 1,1 milj. euroa.

Monimuotoisuuden turvaamiseksi ja lisäämiseksi tehdyt keskeisimmät monikäyttömetsien luonnonhoito- ja ennallistamistoimien tavoitteet ja niiden toteutumat.

Luonnonhoito- tai ennallistamistoimi	Tavoite 2023	Toteutus 2023
Soiden ennallistaminen, ha	1 100	1 915
Kulotus ja muu tulen käyttö, ha	456	506
Lehtojen hoitotyöt, ha	100	153
Paahdeympäristöjen hoitotyöt, ha	40	17
Vaellusesteiden poistaminen, kpl	165	169

Ekologisen verkoston kehittäminen, lajien suojelu, yhteistyö ympäristöjärjestöjen kanssa

Metsähallituksen monikäyttömetsissä on noin 100 000 luonto-kohdetta ja noin 30 000 tunnettua uhanalaisten lajien esiintymää. Metsähallitus Metsätalous Oy on jatkanut valtion maiden ekologisen verkoston kehittämistä ja tähän liittyviä lajistoinven-tointeja. Ekologisen verkoston kehittämistä tehtiin sidosryhmien toimittamien aineistojen ja kohteilla tehtyjen maastotarkas-tusten perusteella. Luonnonhoidon ja lajiosaamisen resursseja monikäyttömetsien käytön suunnittelussa on lisätty.

Metsien puuston kiertoajan jatkaminen ja jatkuvapeitteisen metsänkäsittelyn toteutus

Vuonna 2023 toteutuneiden hakkuiden koko pinta-ala oli 92 000 hehtaaria, joka vastasi 2,6 % monikäyttömetsien pinta-alasta. Hakkuiden pinta-alasta 72 % käsiteltiin kasvatushakkuin ja 28 % uudistushakkuin. Uudistusluonteisten hakkuiden pinta-alasta 37,0 % (9 557 hehtaaria) toteutettiin jatkuvapeitteisen metsän-käsittelyn hakkuutavoilla. Kiertoajan jatkamista ja jatkuvapeitteistä metsänkäsittelyä suunnataan kohteille, joissa sillä voidaan sovittaa yhteen metsienkäsittelyä sekä esimerkiksi virkistyskäyttöä, maiseman huomioimista tai porotaloutta. Turvemaiden uudis-tamisessa pyritään ensi sijassa jatkuvapeitteiseen käsittelyyn ja hyödyntämään aina luontaisen uudistamisen mahdollisuudet.

Jatkuvapeitteisen metsänkäsittelyn kehittäminen

Metsien käsittelymenetelmien kehittämistä jatkettiin Suomus-salmen ja Savukosken jatkuvan kasvatuksen havaintoalueilla. Rautavaaran havaintoalue lopetettiin eduskunnan tehtyä päätöksen Tiilikkajärven kansallispuiston laajentamisesta havain-toalueelle. Luonnonvarakeskuksen kanssa on sovittu, että kokeita jatketaan kansallispuiston ulkopuolelle jääneillä alueilla. Tämä lisäksi on osallistuttu useisiin muihin jatkuvapeitteisen metsän-käsittelyn yhteishankkeisiin Luonnonvarakeskuksen ja oppilai-tosten kanssa. Näissä aihealueina ovat olleet mm. suometsien ja sekametsien käsittely, jatkuvapeitteisen metsänkäsittelyn mallinnus sekä kaukokartoitus ja metsä- ja porotalouden yhteen-sovittaminen jatkuvapeitteisessä metsänkäsittelyssä.

Turvemaiden metsänkäsittelyn kehittäminen

Luonnonvarakeskuksen kanssa kehitetyt turvemaiden hiilitase-mallit ovat kattavasti käytössä toiminnan suunnittelussa. Turve-maiden vesiensuojelu- ja maanmuokkauskoulutusta on järjestetty pääosalle toimihenkilöitä ja urakoitsijoita. Koulutuksia jatketaan vuoden 2024 aikana. Turvemaiden ilmastovaikutusten tutkimuk- sessa on osallistuttu Luonnonvarakeskuksen ”Kestävää metsän- hoitoa turvemailla” -hankkeeseen.

Hiilen sidonnan lisääminen, lannoitus ja jalostettu metsänviljelyaineisto

Monikäyttömetsien hiilensidontakapasiteetin vahvistamiseksi ja hiilivaraston kasvattamiseksi metsiä lannoitettiin 31 600 hehtaaria (tavoite 30 000), josta turvemaiden tuhkalannoituksen osuus oli 9 600 hehtaaria. Tuhkalannoituksen osuutta on lisätty vuodesta 2022, jolloin tuhkalannoitusta tehtiin 6 877 hehtaaria.

Vuodesta 2021 alkaen tavoitteena ollut lannoituksen lisääminen vaikuttaa täysimääräisesti kasvuun ja hiilinieluun vuodesta 2029 alkaen, jolloin aikaansaatu lisäkasvu on arvioitu olevan 300 000 kuutiometriä vuodessa ja vaikutus hiilinieluun 0,435 milj. hiilidioksidiekvivalenttitonnia vuodessa. Lannoituksen lisäksi monikäyttömetsien kasvua ja hiilensidontaa edistetään jalostetun siemenen käytöllä, jota käytetään metsänuudistamisessa aina, kun se on mahdollista. Jalostetun siemenen osuus vuonna 2023 oli 96 % metsänviljelyaineistosta.

Hiilinielu ja hiilivarasto

Monikäyttömetsien puuston hiilivarasto oli vuonna 2023 lasken-nallisesti 128 milj. hiilitonnia (VMII2: 118 milj. hiilitonnia). Vuosina 2014–2018 tehdyn valtakunnan metsien 12 inventoinnin (VMII2) tasoon verrattuna puuston hiilinielu kasvoi 2,7 %.

Hiilinielut ja -varastot	VMII2	2023	Kasvu vrt. VMII2
Hiilinielu, MtCO ₂ e	8,2	8,4	2,7 %
Puuston hiilivarasto, milj. t C	118	128	8,7 %

Luonnonvarasuunnittelu

Vuonna 2023 käynnistettiin Etelä-Suomen luonnonvarasuunnittelu. Kainuun ja Keski- ja Pohjois-Pohjanmaan sekä Metsähallituksen merialueiden luonnonvarasuunnitelmat valmistuivat. Merialueiden suunnittelulla edistetään merialueiden monipuolista kestävää käyttöä, kestävän liiketoiminnan harjoittamista ja luonnon monimuotoisuuden suojelua. Luonnonvarasuunnitteluun osallistui laaja sidosryhmäverkosto.

Porotalousyhteistyö

Metsähallituksen ja Paliskuntain yhdistyksen yhteistyötä jatkettiin 2021 uusitun yhteistyösopimuksen pohjalta, jonka myötä Metsähallituksen yhteistyö porotalouden kanssa tiivistyi. Porotalouden ja muiden maankäyttömuotojen tarpeita sovitetaan yhteen saamelaisten kotiseutualueen eteläpuolisella poronhoito-alueella yhteisesti sovitulla menettelytavoilla. Metsähallituksen Poropaikka -alustaratkaisu otettiin käyttöön valtaosalla paliskunnista. Poropaikka tarjoaa osallistavan suunnitteluprosessin toteutusta tukevan tavan karttamateriaalien ja muun metsätalouden toimenpidesuunnitteluun liittyvän tiedon välittämiseen. Poropaikassa tietoa voidaan tarkastella ja suunnitelmia kommentoida Metsähallituksen ja paliskuntien välillä.

Saamelaiskulttuurin huomioon ottaminen

Vuonna 2022 valmistuneen Saamelaisten kotiseutualueen luonnonvarasuunnitelman toteutus etenee suunnitellusti. Yhteydenpito oli aktiivista vuonna 2023. Metsähallituksen johto tapasi saamelaispaliskuntien edustajia. Lisäksi kesällä pidettiin Metsähallituksen ja saamelaisten kotiseutualueen paliskuntien neuvottelupäivät. Neuvottelupäivillä sovittiin saamelaisten kotiseutualueen paliskuntien, saamelaiskäräjien, kolttien kyläkokouksen ja Metsähallituksen yhteistyösopimuksen päivityksestä, joka käynnistyy kevään 2024 aikana. Hammastunturin paliskunnan alueella päästiin toteuttamaan hakkuita viiden vuoden tauon jälkeen paliskunnan kanssa yhdessä sovitulla kohteilla. Metsähallituksen monimuotoisuus-, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma päivitettiin vuosille 2023–2026. Suunnitelma sisältää tavoitteet saamelaisten yhdenvertaisuuden edistämiseksi Metsähallituksen työnantajatoiminnassa ja kielellisissä oikeuksissa. Metsähallituksen henkilöstö osallistui saamen kielten viikon tapahtumiin virtuaalisesti mm. Saamelaismuseoon ja luontokeskus Siidan näyttelyyn sekä Tunturi-Lapin luontokeskuksen näyttelyyn ja saamen kielten tietoisuun.

Matkailuyhteistyö

Keskeisillä matkailualueilla Metsähallituksen ja muiden toimijoiden välistä yhteistyötä jatkettiin mm. matkailualueiden yhteistyöryhmissä. Matkailualueiden yhteistyöryhmät ovat olleet toiminnassa Yli-Muoniossa, Ylläksellä, Luostolla ja Ritavaara-Miekojärvi-alueella. Vuonna 2023 aloitti toimintansa Salla-tunturin yhteistyöryhmä. Ryhmät on koettu tärkeiksi yhteistyöfoorumeiksi, joiden avulla on välttytty konfliktitilanteilta.

Retkeilyalueiden kehittäminen ja luonnon

virikistyskäyttöstrategian toteutus

Metsähallitus teki Maa- ja metsätalousministeriölle esityksen Napapiirin retkeilyalueen perustamisesta ulkoilulain mukaiseksi valtion retkeilyalueeksi. Virikistyskäyttöstrategian mukaisesti retkeilyalueet tarjoavat suojelualueita monipuolisemman ja laajemman aktiviteettien kirjon sekä erilaisia luonnossa liikkumisen, harrastamisen ja tapahtumien järjestämisen mahdollisuuksia eri käyttäjäryhmille. Retkeilyalueet toimivat myös yritysten monipuolisiin palveluihin perustuvina luontomatkailun laadukkaina ja monipuolisina hyvinvointi-, palvelu- ja tapahtumakeskuksina. Napapiirin retkeilyalueen perustaminen tukee hyvin myös Rovaniemen matkailun kehittämistä erityisesti kesäsesongilla.

Metsähallitus on aloittanut Evon kehittämistyöryhmän vuonna 2022 laatimien esitysten toteutuksen Evolla ja muilla retkeilyalueilla liittyen mm. kaavoitukseen, sidosryhmäyhteistyöhön ja metsienkäsittelyn kehittämiseen. Lisäksi Metsähallitus on tehnyt virikistyskäyttöstrategian toteutuksena suunnitelman retkeilyalueverokoston kehittämiseksi ja monikäyttömetsien lähivirikistyskäyttöpotentiaalin hyödyntämiseksi.

Uusiutuva energia

Metsähallitus edistää hiilineutraaliustavoitteen saavuttamista mahdollistamalla tuulivoimalla tuotetun uusiutuvan energian tuotannon lisäämisen valtion maa- ja vesialueilla. Uusiutuvan energian tuotanto valtion mailla- ja vesillä oli vuonna 2023 ennakkotiedon mukaan noin 1 700 000 MWh/v (1 490 000 MWh).

Valtioneuvosto teki 23.11.2023 periaatepäätöksen huutokauppa-menettelyn käynnistämisestä viidellä uudella Suomen yleisillä vesialueilla sijaitsevalla merituulivoima-alueella. Periaatepäätöksen myötä Metsähallitus käynnisti kaupallisen kilpailutusprosessin, jossa valitaan toteuttajat Närpiön sekä Pyhäjoen ja Raahen edustalla sijaitseville merituulivoimahankkeille.

Vattenfallista tuli Metsähallituksen hankekumppani Korsnäsin meritulivoimahankkeeseen vuonna 2022, kun se voitti laajan kansainvälisen kilpailutuksen. Tarkasteluvuonna Metsähallitus ja Vattenfall sopivat Korsnäsin merituulivoimahankkeen alueen laajentamisesta siten, että hankkeen kapasiteettia voidaan kasvattaa alun perin suunnitellusta 1 300 MW:sta aina 2 000 MW:iin. Metsähallitus ja Vattenfall kehittävät jatkossa alkuperäistä aluetta ja lisäaluetta yhtenä kokonaisuutena. Hanke valmistuu 2030-luvulla.

Yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden panosmäärät

Metsähallituksen yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden perusteella tuotettuja hyötyjä vastaava laskennallinen liikevoiton aleneminen oli arviolta 110,3 milj. euroa (80,3) milj. euroa. Muutos johtuu edellisvuotta korkeammasta puun hinnasta ja rajoitteiden vaikutusten lisääntymisestä.

Liiketoiminnan alueiden käyttöä on rajoitettu siten, että osa alueista on kokonaan talouskäytön ulkopuolella ja osassa alueita metsätalouden harjoittamista on rajoitettu. Näiden perusteella on selvitetty laskennallista liikevoiton menetystä. Luonnon monimuotoisuuden, virkistyskäytön, porotalouden ja saamelaiskulttuurin

huomioon ottamiseksi metsätaloutta rajoitettiin monikäyttö-metsissä 617 000 (17,2 %) metsämaahehtaarilla (603 000 ha ja 16,7 %). Pinta-alan muutos johtuu erityisesti porolaidunalueiden tarkentamisesta yhteistyössä paliskuntien kanssa. Nämä tekijät alensivat laskennallisesti Metsähallituksen liikevoittoa 103,5 milj. euroa. Näiden lisäksi suunnittelukustannusten lisäys ja kiinteistö-kehitykselle kohdistuvat rajoitukset alensivat liikevoittoa yhteensä 6,8 milj. euroa. Vuoden 2023 aikana otettiin käyttöön Kainuun, Keski- ja Pohjois-Pohjanmaan luonnonvarasuunnitelman metsä-varalaskelma, joka osaltaan vaikuttaa talouskäytön ulkopuolisiin ja rajoitetussa käytössä oleviin pinta-aloihin ja liikevoiton alenemaan.

EU:n monimuotoisuusstrategia

Metsähallitus varautui Euroopan Unionin monimuotoisuus-strategian edellyttämän vanhojen ja luonnontilaisten metsien suojelun vaatimiin inventointeihin. Vanhojen ja luonnontilaisten metsien kansallisten kriteerien valmistuminen ja inventointien aloitus siirtyi kuitenkin vuoden 2024 puolelle.

Liiketoiminnan tulos ja tuloutustavoite tilikaudelle 1.1.–31.12.2023

Liikelaitoksen liiketoiminnan tulos oli 113,4 (144,6) milj. euroa. Tulos ylitti asetetun tavoitteen, joka oli 112,4 milj. euroa. Tavoite liikelaitoksen liiketoiminnan sijoitetun pääoman tuotolle oli 4,7 % ja toteutuma oli 4,6 %.

Yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden takia tehtyjen maankäyttörajoitteiden metsämaanpinta-alat vuosina 2022 ja 2023

Velvoite	Talouskäytön ulkopuolella 2022	Talouskäytön ulkopuolella 2023	Rajoitettu käyttö 2022	Rajoitettu käyttö 2023	Yhteensä 2022	Yhteensä 2023
Monimuotoisuus, ha	185 673	188 569	18 703	19 188	204 376	207 757
Virkistyskohteet, ha	14 517	5 435	179 534	179 007	194 051	184 442
Porotalouskohteet, ha	49 608	44 980	32 946	62 833	82 554	107 813
Saamelaiskulttuuri, ha	103 175	104 137	19 115	12 439	122 290	116 576
Yhteensä, ha	352 973	343 121	250 298	273 467	603 271	616 588
Yhteensä, %	9,8	9,6	6,9	7,6	16,7	17,2

Kestävien hakkuumahdollisuuksien hyödyntäminen, aluetalous ja työllisyyden edistäminen

Metsähallituksella on tavoitteena edistää aluetaloutta ja työllisyyttä hyödyntämällä kestävät hakkuumahdollisuudet täysimääräisesti luonnonvarasuunnitelmien puitteissa ottaen huomioon yleiset yhteiskunnalliset velvoitteet, ilmastopoliittiset tavoitteet ja markkinatilanteen. Luonnonvarasuunnitelmien mukainen monikäyttömetsien kestävä hakkuusuunnite vuodelle 2023 oli 6,8 milj. m³ ja hakkuissa korjattu puutavaramäärä oli 6,3 milj. m³. Alueellisten luonnonvarasuunnitelmien yhteenlaskettu

mahdollinen enimmäishakkuumäärä alitettiin tarkastelukaudella noin 2,1 milj. kuutiolla. Metsänhoito- ja tienrakennustyöt toteutuivat suunnitellusti.

Alueiden hankinta

Maanhankinnat puolustusvoimien tarpeisiin toteutuivat suunnitellusti vuonna 2023, joita tehtiin puolustusvoimien ja puolustus-ministeriön toimeksiannoista. Maanhankintatoimeksiantoja tutkimustarpeisiin ei ollut vuonna 2023.

Ministeriö asetti 110,0 milj. euron tuloutustavoitteen vuoden 2023 tuloksesta ja kertyneistä voittovaroista maksettavaksi vuoden 2024 aikana. Lopullisen päätöksen tuloutuksesta tekee valtioneuvosto tilinpäätöksen vahvistamisen yhteydessä. Liiketoiminnan kertyneet voittovarot liikelaitoksen taseessa olivat tilikauden lopussa 163,7 milj. euroa, josta tilikauden voitto oli 113,4 milj. euroa.

Pitkän aikavälin tavoitteeksi ministeriö on asettanut liiketoimin-tojen kannattavuuden pitämisen hyvällä tasolla. Metsähallitus Metsätalous Oy, Siemen Forelia Oy ja MH-Kivi Oy tekivät voitollisen tuloksen tilikaudella. Metsähallituksen liiketoiminnan kannattavuus pysyi hyvällä tasolla ja liiketoimintakokonaisuuden vuoden 2023 kannattavuus parani viime vuodesta.

Julkiset hallintotehtävät

Metsähallituksen julkisista hallintotehtävistä vastaa Metsähallituksen liikelaitokseen kuuluva julkisten hallintotehtävien yksikkö. Julkisista hallintotehtävistä laaditaan erillinen tilinpäätös osana Metsähallituskonsernin tilinpäätöstä.

Julkisten hallintotehtävien liikevaihto muodostuu maksullisen toiminnan tuotoista. Pääosa tuotoista tulee kalastus- ja eräluvista. Valtion talousarvioista saatu rahoitus oli 69,2 milj. euroa (79,5). Julkisten hallintotehtävien käytössä olevien maa- ja vesialueiden arvo taseessa oli 1071,4 (1042,1) milj. euroa. Rakennetun omaisuuden arvo oli 7,2 (7,9) milj. euroa. Rakennettuun omaisuuteen sisältyy kansallispuistojen ja luonnonsuojelualueiden rakennukset ja palveluvarusteet sekä kulttuuriperintökohteilla sijaitsevat rakennukset. Julkisten hallintotehtävien muu oma pääoma kasvoi tilikauden aikana. Hallinnansiirrot kasvattivat tasetta 22,2 (13,9) milj. eurolla. Julkisten hallintotehtävien pääomalle ei ole tuottotavoitetta. Julkisten hallintotehtävien käytössä olevia alueita, joille ei ole asetettu tuottotavoitetta, on 4,4 milj. hehtaaria.

Julkisten hallintotehtävien rahoitus hoidetaan erillisenä konsernin muusta rahoituksesta. Toiminnan rahavirta oli tilikauden aikana 5,3 (-15,5) milj. euroa ylijäämäinen. Rahavarat tilikauden lopussa olivat 41,8 milj. euroa.

Metsähallitus omistaa julkisten hallintotehtävien hoitamista varten tytäryhtiö Nuuksiokeskus Oy:n. Yhtiön tulos, -160 (-137) tuhatta euroa, on yhdistelty konsernitilinpäätökseen.

Metsähallituskonsernin henkilöstö

Konsernilla ei ole työntekijöitä ulkomailla.

Metsähallituksen koko henkilökunta on tulospalkkiojärjestelmän piirissä. Tulospalkkion kriteerit liittyvät vuosittain asetettaviin taloudelliseen tulokseen sekä toiminnan laatuun ja vaikuttavuuteen liittyviin tavoitteisiin. Henkilöstön palkkion enimmäismäärä voi olla maksimissaan 10 % vuosipalkkasummasta. Taloudellisen tuloksen saavuttaminen laukaisee tulospalkkioiden maksun. Tulospalkkioiden maksusta päättää Metsähallituksen hallitus.

Tarkasteluvuonna painopistealueena oli esihenkilötyö ja sen tukeminen ja kehittäminen. Esihenkilötyön tukemiseksi panostettiin laajasti koulutuksiin sekä kehittämispäiviin. Metsähallituksen esihenkilötyön kyvykkyyttä on kehitetty systemaattisesti kuluvalle strategiakaudella. Henkilöstötutkimuksen tulosten mukaan kokemus lähiesihenkilötyöstä on selkeästi parantunut ollen joidenkin osa-alueiden osalta jopa erinomaisella tasolla. Myös koko henkilöstölle kohdennettua yhteistä kehittämistä jatkettiin mm. työyhteisötaidoissa sekä tekoälyn hyödyntämisessä.

Henkilöstön monimuotoisuuden lisääminen anonyymin rekrytoinnin avulla on yksi monimuotoisuus-, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteista. Ensimmäisen välivuoden tavoite saavutettiin ja anonyymin rekrytoinnin osuus kaikista rekrytoinneista oli 10 prosenttia. Tavoitteena on kasvattaa anonyymin rekrytoinnin osuutta kaikista rekrytoinnista 25 prosenttiin vuoden 2026 loppuun mennessä.

Metsähallituksessa toteutettiin syksyllä yhteistoimintalain mukaiset muutosneuvottelut, jotka koskivat luontopalveluita sekä konserni-toimintoja. Muutosneuvotteluiden päätöksenä Metsähallituksessa päättyi 43 tehtävää. Päätöksen mukaan Luontopalveluiden toiminnan rakennetta uudistettiin ja päätettiin konserniyksiköiden rakenteellisen uudistamisen selvittämisestä.

Henkilöstö 31.12.2023	2023	2022	2021
Henkilöstömäärä, hlö			
Henkilöstömäärä yhteensä	1 094	1 167	1 218
vakinaisia	931	928	944
määräaikaisia	163	239	274
Henkilöstömäärä tulosalueittain, hlö			
Metsähallitus Metsätalous Oy	369	353	384
Julkiset hallintotehtävät	522	614	638
Konserniyksiköt	112	122	124
Kiinteistökehitys	78	65	59
Siemen Forelia Oy	13	13	13
MH-Kivi Oy	0	0	0
Henkilöstömäärä pääkonttorissa, hlö	188	199	175
Henkilömäärä muualla kuin pääkonttorissa, hlö	906	968	1 043
Henkilötyövuodet tulosalueittain, htv	1 125	1 244	1 282
Metsähallitus Metsätalous Oy	384	379	415
Julkiset hallintotehtävät	545	666	677
Konserniyksiköt	110	124	118
Kiinteistökehitys	72	62	59
Siemen Forelia Oy	14	13	13
MH-Kivi Oy	0	0	0
Henkilöstön keski-ikä, vakinaiset	50	50	51
Henkilöstön sukupuolijakauma			
Naisten osuus konsernin henkilöstöstä, %			
Vakinaiset ja määräaikaiset yhteensä	39	39	37
Miesten osuus konsernin henkilöstöstä, %			
Vakinaiset ja määräaikaiset yhteensä	61	61	63

Metsähallituskonsernin palkat ja palkkiot

milj. euroa	2023	2022	2021
Palkat ja palkkiot	60,5	60,5	61,7
josta liikelaitoksen palkat ja palkkiot	41,8	43,1	43,2

Hallinto ja johto

Metsähallituksen hallituksen puheenjohtajana on toiminut Päivi Huotari, hallituksen varapuheenjohtajana Sanna Paanukoski ja jäsenenä Tanja Joona, Jussi Saukkonen, Tuija Suur-Hamari, Ismo Tiainen, Roope Uusitalo ja henkilöstön edustajana Keijo Kallunki.

Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajana on toiminut Jussi Saukkonen ja jäsenenä Sanna Paanukoski, Ismo Tiainen sekä Tuija Suur-Hamari.

Henkilöstövaliokunnan puheenjohtajana on toiminut Päivi Huotari ja jäsenenä Tanja Joona sekä Roope Uusitalo.

Hallitus on vuonna 2023 kokoontunut 12 kertaa, tarkastusvaliokunta 11 kertaa ja henkilöstövaliokunta yhdeksän kertaa.

Metsähallituksen pääjohtajana on toiminut Juha Niemelä. Metsähallituksen johtoryhmään kuuluivat pääjohtaja Juha Niemelä, erätalousjohtaja Jukka Bisi, kiinteistökehityksen liiketoimintajohtaja Tuomas Hallenberg, luontopalvelujohtaja Henrik Jansson, Metsähallitus Metsätalous Oy:n toimitusjohtaja Jussi Kumpula, vs. viestintäjohtaja Päivi Lazarov 28.2.2023 asti, viestintäjohtaja Liina Aulin 1.3.2023 alkaen, talousjohtaja Heli Lehtonen, lakiasianjohtaja Susanna Oikarinen, tietohallintojohtaja Anna-Leena Ruuth ja henkilöstöjohtaja Terhi Vires.

Metsähallituksen tilintarkastajana on toiminut KPMG Oy Ab, päävastuullisena tilintarkastajana Jorma Nurkkala KHT, JHT ja toisena päävastuullisena tilintarkastajana Outi Koskinen, JHT, KHT.

Hallitukselle ja toimitusjohtajalle maksetut palkat ja palkkiot olivat tilikaudella yhteensä 552 458 (543 526) euroa.

Metsähallituksen hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä

Metsähallituksen verkkosivuilla on julkaistu Metsähallituksen hallituksen hyväksymä kuvaus Metsähallituksen hallinnointi- ja ohjausjärjestelmästä. Kuvauksessa esitetään muun muassa Metsähallituksen oikeudellinen asema, konsernin perusrakenne, omistajaohjaus, julkisten hallintotehtävien ohjaus, hallitus, toimitusjohtaja, johtoryhmä, palkitseminen, sisäinen valvonta, tilintarkastus sekä tiedottaminen.

Vastuullisuus

Vastuullisuus on Metsähallituksessa sisäänrakennettu kaikkeen toimintaan ja se ohjaa ja tukee tavoitteiden saavuttamista. Metsähallitus on toiminnassaan sitoutunut edistämään YK:n kestävän kehityksen tavoitteita (Agenda 2030) sekä YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevia ohjaavia periaatteita. Vastuullisuustavoitteet on kirjattu vastuullisuusohjelmaan, josta raportoidaan Metsähallituksen vuosi- ja vastuullisuuskertomuksessa.

Vuonna 2023 vastuullisuustyön painopiste oli tulevassa EU-kestävyyssääntelyssä ja sen vaatimuksien toteutukseen valmistautumisessa. Vuoden aikana laadittiin vastuullisuuden tiekartta kestävyysääntelyn vaatimukseen vastaamiseksi ja päivitettiin olennaisuusanalyysi EU:n kestävyysraportointidirektiivin (CSRD) vaatimusten mukaisesti. Analyysissä arvioitiin Metsähallituksen toiminnan olennaisia vaikutuksia, riskejä ja mahdollisuuksia kaksinkertaisen olennaisuuden periaattein.

Regulaation laaja-alainen kehittyminen erityisesti luonnonvaraaloilla edellyttää toiminnan ennakollista kehittämistä. Regulaatioseurantaa varten perustettiin konsernitasoinen verkosto, jonka tehtävänä on arvioida uuden sääntelyn vaikutuksia Metsähallituksen toimintaan.

Hankintaprosessin lisäksi sopimushallinnassa keskityttiin erityisesti kehittämään matkailun yhteistyösopimuksia kestävyysvaatimusten osalta. Vuonna 2024 jatketaan vastuullisuustavoitteiden integroimista yhä tiiviimmin osaksi jokaista hankintaa.

Metsähallituksessa ympäristöasioita johdetaan kansainväliseen ISO 14001 -standardiin perustuvalla sertifioidulla ympäristöjärjestelmällä. Metsähallitus Metsätalous Oy:lla on lisäksi käytössä sertifioitu energiatehokkuuden johtamisjärjestelmä ETJ+. Talouskäytössä olevat monikäyttömetsät on PEFC-sertifioitu ja Metsähallituksen toimittama puu täyttää myös FSC Controlled Wood -kriteerit. Vuonna 2023 ympäristöjohtamista kehitettiin yhtenäistämällä strategisia ympäristötavoitteita toiminnan sekä toimenpiteiden vaikuttavuuden lisäämiseksi.

Metsähallitus Metsätalous Oy:ssä tehtiin ihmisoikeusvaikutusten arvioinnin tuloksiin pohjautuen ihmisoikeuksiin keskittyvä pilotti-auditointi. Kolmannen osapuolen tekemä metsäpalveluyrittäjän toimittaja-auditointi kohdentui erityisesti ulkomaiseen työvoimaan ja heidän oikeuksiensa varmistamiseen. Vuoden 2024 aikana toimittaja-auditointeja jatketaan ja ne laajennetaan koskemaan myös koneurakoitsijoita.

Tarkastelukauden lopulla kävi ilmi, että Metsähallituksen tytäryhtiön Siemen Forelia Oy:n urakoitsijayritykseen kohdistui sen marjanpoimintaan liittyvässä liiketoiminnassa rikosepäily ihmiskaupasta. Yritys on toiminut Siemen Forelia Oy:n urakoitsijana metsäpuiden siemenkeräyksessä. Yritykseltä pyydettiin selvitys asiasta, minkä lisäksi asiassa on oltu yhteydessä viranomaisiin. Tilanne on edelleen kesken ja selvitystyötä jatketaan. Siemen Foreliassa on käynnistetty vuoden 2024 alussa toimitusketjun hallintaan liittyvien prosessien tarkastelu ja kehittäminen, jotta ihmisoikeuksien toteutuminen voidaan yhä paremmin varmistaa myös arvoketjussa. Tapaukseen liittyen Metsähallituksen asiakas toteutti oman auditoinnin Siemen Foreliassa. Selvityksissä tunnistettiin kehityskohteita, joihin liittyen käynnistettiin toimitusketjujen vaatimustenmukaisuuden varmistamisen kehitys, joka jatkuu vuonna 2024.

Arvonluontimallin mittareista talousvaikutuksia ja luonnon monimuotoisuutta koskevia mittareita kehitettiin arvioimalla Kiinteistökehityksen aluetalousvaikutuksia ja lisäämällä monimuotoisuusmittaristoon sekametsien osuudesta kertova mittari.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan päätavoitteena on varmistaa Metsähallitukselle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen ja toiminnan häiriötön jatkuvuus. Metsähallituksen suhtautuminen riskinottoon on maltillinen.

Riskejä hallitaan riskienhallintaprosessilla, johon kuuluvat riskien ja niiden hallintatoimenpiteiden säännöllinen arviointi konserni- ja yksikkötasolla. Riskien merkittävyyttä arvioidaan riskin todennäköisyyden ja vaikuttavuuden yhdistelmänä. Riskien hallintatoimenpiteiden toteuttaminen kuuluu sille yksikölle, jossa riskit ovat. Riskeistä raportoidaan säännöllisesti Metsähallituksen hallituksen tarkastusvaliokunnalle ja hallitukselle, jotka valvovat Metsähallituksen riskienhallinnan toimivuutta ja kattavuutta.

Hallitus vahvistaa riskienhallintapolitiikan. Pääjohtaja vastaa riskienhallinnan ja toiminnan vaatimustenmukaisuuden toimivuudesta ja niiden järjestämisestä. Riskienhallintapäällikkö omistaa riskienhallintaprosessin ja vastaa Metsähallituskonsernin riskienhallinnasta ja sen kehittämisestä, ohjeistuksesta ja raportointimenetelmistä sekä organisaation riskienhallinnan tukemisesta. Vastuualueiden ja tytäryhtiöiden sekä hallinnollisten yksiköiden johtajat vastaavat omilla vastuualueillaan riskienhallinnasta riskienhallintaprosessin ja konserniohjeistuksen mukaisesti.

Sisäinen tarkastus on tärkeä osa riskienhallintaa mm. sisäisten kontrollien toimivuuden varmentamiseksi. Metsähallituksessa sisäinen tarkastus on ulkoistettu. Ulkoistuskumppanin kanssa laaditaan vuosittainen tarkastussuunnitelma, jonka tarkastusvaliokunta käsittelee ja hallitus hyväksyy. Sisäisen tarkastuksen havainnot käsitellään tarkastuksen kohteena olleessa yksikössä, konsernin johtoryhmässä ja hallituksen tarkastusvaliokunnassa. Tarkastuksessa annetut suositukset otetaan huomioon toiminnassa ja sen kehittämisessä. Vastuu suositusten toteuttamisesta on tarkastuksen kohteena olleen yksikön johtajalla. Sisäisen tarkastuksen suositusten toteutumista seurataan vuosittaisessa seuranta-tarkastuksessa. Tarkastelukauden tarkastukset kohdistuivat pääasiassa perustoiminnallisuuksien tarkastuksiin.

Riskienhallinta vuonna 2023

Vuonna 2023 toimintaympäristö muuttui edelleen haasteellisempaan suuntaan. Geopoliittisen tilanteen seurauksena toiminnan turvaamiseen kohdistettiin lisäpanostuksia. Vuoden aikana jatkettiin riskienhallinnan kehittämistä aikaisempien havaintojen uusien tunnistettujen kehitystarpeiden perusteella. Vaatimustenmukaisuuden varmistaminen tukee tavoitteiden saavuttamista.

Vastuullisuusriskit ja niiden hallinta ovat kokonaisvaltaista riskienhallintaa. Metsähallituksen ilmasto-ohjelman käytännön toteutus ja pyrkimykset ennaltaehkäistä ilmastomuutokseen liittyviä riskejä otettiin huomioon monikäyttömetsien käytön suunnittelussa, niiden hoidon ja käsittelyn ohjeistuksissa sekä metsävara- ja suunnittelujärjestelmän toiminnallisuuksien ja paikkatiedon tietosisällön kehittämisissä. Merituulivoiman hankekehityksen riskienhallintaan kiinnitettiin erityistä huomiota. Hankekehitykseen liittyvä riskienhallinta tuki Metsähallituksen riskienhallinnan uudistumista ja nosti esiin uusia vaatimuksia toiminnalle.

Keskeiset riskit

Ilmastomuutoksen vaikutukset ja luonnon monimuotoisuuden väheneminen vaikuttavat Metsähallituksen toimintaan laajasti. Nämä globaalit riskit sekä niiden vaikutukset otetaan huomioon toiminnassa.

Metsähallituksen keskeisiä liiketoiminnan riskejä ovat puun ja kiinteistöjen markkinahintojen sekä kysynnän voimakas heilahtelu. Merituulivoiman merkitys on kasvanut Metsähallituksen toiminnassa. Merituulivoimaan liittyy yhteiskunnallisesti merkittäviä näkökulmia, kuten energiaomavaraisuuden kehittäminen ja uusiu-tuvan energian voimakas lisääminen. Merituulivoimahankkeisiin liittyy riskejä, jotka eivät ole Metsähallituksen vaikutuspiirissä, kuten mahdollisiin talousvyöhykkeen hankkeisiin liittyvä lainsäädäntö ja tuulivoimaan liittyvien investointipäätösten tekeminen voimakkaasti volatiilissa markkinatilanteessa. Merituulivoimahankkeiden etenemisellä on Metsähallitukselle merkittävä taloudellinen vaikutus. Erilaisten toimintojen sekä hallinnassa oleviin valtion maa- ja vesialueisiin liittyvien tavoitteiden ja tahtotilojen yhteensovittamisen epäonnistuminen voi vaikuttaa tavoitteiden saavuttamiseen. Metsähallitukselle asetettujen tavoitteiden ja käytössä olevien resurssien epätasapaino vaarantaa tai jopa estää toteutuessaan tavoitteiden saavuttamisen.

Keskeisiä vastuullisuusriskejä ovat liiketoiminnan toimenpiteiden mahdollinen negatiivinen vaikutus luonnon monimuotoisuuteen ja ilmastonmuutokseen sekä alkuperäiskansojen oikeuksiin, yhteiskunnan eri tarpeiden yhteensovittamisen ja yhdenvertaisuuden varmistamisen epäonnistuminen, mahdolliset ihmisoikeuksien toteutumisen puutteet koko arvoketjussa sekä toiminnan vaatimustenmukaisuuden puutteet. Lisäksi sekä vastuullisuus- että maineriskinä on tunnistettu mahdolliset poikkeamat sovitusta ja viestityistä toimintamalleista. Vastuullisuus- ja vaatimustenmukaisuusosaamista on kehitetty ohjeistusta ja koulutusta lisäämällä.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset luonnonolosuhteisiin, muutoksiin sopeutuminen ja negatiivisten vaikutusten pienentäminen ovat erittäin merkittäviä tekijöitä Metsähallituksen toiminnassa ja toimintaympäristössä. Riskit metsien tuholaiden aiheuttamista vahingoista ja myrskytuhoista kasvavat ilmastonmuutoksen seurauksena. Myrskytuhot hankaloittavat puun korjuuta ja nostavat taloudellista riskiä, kun puutavaran arvo laskee ja kustannukset nousevat. Lisäksi maasto-olosuhteiden muutokset voivat hankaloittaa henkilöstön operatiivista toimintaa maastossa ja lisätä tapaturmariskejä.

Metsähallitus ylläpitää tietoa pilaantuneisiin maihin liittyvistä riskeistään, jotka on luokiteltu lainsäädännön mukaan ensisijaisiin ja toissijaisiin vastuisiin. Metsähallituksella on pääosin toissijainen vastuu. Pilaantuneita maita koskeva selvitys päivitetään säännöllisesti ja varaudutaan mahdollisiin kustannuksiin tekemällä pakolliset varaukset tilinpäätöksessä.

Asiakasturvallisuuteen liittyviin riskeihin kiinnitetään erityistä huomiota, jotta palvelut olisivat turvallisesti käytettävissä. Esimerkiksi palvelurakenteiden huono kunto tai opasteiden puutteellisuus voivat aiheuttaa vaaratilanteita. Rahoituksen tason jatkuva lasku voi tulevaisuudessa edellyttää lisää sopeuttamistoimia, josta saattaa olla negatiivisia vaikutuksia kestävyYTEEN, asiakasturvallisuuteen ja aluetalouteen.

Digitalisaation edistämisessä Metsähallituksessa on tunnistettu runsaasti mahdollisia hyötyjä. Tieto- ja kyberturvallisuuteen liittyvät riskit kasvavat yleisesti edelleen. Riskien realisoitumisen seurauksena toiminta voi häiriintyä tai tietoa voi joutua oikeudettomien tahojen tietoon. Tiedonhallinnan merkitys ja tietojärjestelmien toiminnan suojaamisen tärkeys lisääntyvät edelleen. Toisaalta Metsähallituksen kyky lisätä toimintansa avoimuutta ja kehittää tietovarantojensa käyttöä edellyttää jatkotoimenpiteitä. Vuoden 2023 aikana otettiin käyttöön uusia ratkaisuja Metsähallituksen tietojenkäsittely-ympäristön suojaamisessa.

Olennaiset tapahtumat tilikauden jälkeen

Metsähallituksen ja konsernin alkuvuoden 2024 toiminta on ollut suunnitelmanmukaista eikä toiminnassa ole ollut sellaisia tapahtumia, joilla olisi ollut olennainen vaikutus konsernin tulokseen tai taseasemaan.

Näkymät ja omistajan asettamat tavoitteet vuodelle 2024

Yleinen talouskehitys ja valtiontalouden näkymät vaikuttavat Metsähallitus-konsernin toimintaan monin tavoin. Liiketoiminnan tuloskehitys on paljolti riippuvainen puun markkinatilanteesta. Toisen keskeisen liiketoiminta-alueen kiinteistöliiketoiminnan kysyntänäkymiin vaikuttavat merkittävästi kaavoitus- ja muut lupaprosessit sekä energiamarkkinoiden kehitys. Metsähallitukselle asetettiin uudet omistajapolitiiset tavoitteet kaudelle 2024–2027.

Liiketoiminnan tavoitteet ja toiminta perustuvat ohjaavan ministeriön kanssa tehtyyn tulossopimukseen vuodelle 2024.

Julkisten hallintotehtävien tavoitteet perustuvat ohjaavien ministeriöiden kanssa tehtyyn tulossopimukseen. Julkisten hallintotehtävien rahoituksen merkittävä lasku lisärahoituksen päätyttyä vaikuttaa vuoden 2024 toimintaan, johon on varauduttu toimintatapojen ja organisaation uudistamisella.

Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä

Metsähallitus liikelaitoksen voittovarot ovat 163 671 172,20 euroa, josta tilikauden voittoa 113 444 744,67 euroa.

Liikelaitoksen liiketoiminnan voittovarot ovat 163 671 172,20 euroa, josta tilikauden voittoa 113 444 744,67 euroa.

Liikelaitoksen julkisten hallintotehtävien voittovarot olivat 0,00 euroa ja tilikauden tulos oli 0,00 euroa. Tilikauden tulos ja edellisen tilikauden tulos on siirretty julkisten hallintotehtävien muuhun omaan pääomaan.

Hallitus esittää, että liiketoiminnan tuloksesta tuloutetaan valtiolle 110 000 000,00 euroa.

Hallitus esittää, että tuloutus maksetaan Metsähallituksen liiketoiminnan kassavirtaan perustuvan suunnitelman mukaan, jonka maa- ja metsätalousministeriö vahvistaa.

Tuloslaskelma

euroa	Liite- tieto	Metsähallituskonserni 1.1.–31.12.2023	Metsähallituskonserni 1.1.–31.12.2022	Liikelaitos 1.1.–31.12.2023	Liikelaitos 1.1.–31.12.2022
LIKEVAIHTO	1.1	435 259 778,19	423 320 253,57	134 866 164,04	166 535 682,19
Liiketoiminnan muut tuotot	1.2	11 270 491,28	16 092 953,20	20 115 804,66	25 209 764,96
Valtion talousarviosta muuhun toimintaan saatu rahoitus	1.3	69 220 289,48	79 463 502,29	69 219 061,81	79 463 502,29
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana		11 065 868,44	9 636 242,01	3 625 335,98	5 096 428,99
Varastojen muutos		-3 595 289,22	440 704,50	0,00	0,00
Ulkopuoliset palvelut		213 005 197,51	208 680 629,08	18 130 570,36	26 370 595,48
Materiaalit ja palvelut yhteensä		220 475 776,73	218 757 575,59	21 755 906,34	31 467 024,47
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	1.4	60 527 726,56	60 536 232,86	41 842 052,61	43 146 679,43
Henkilösivukulut					
Eläkekulut		10 196 426,88	9 662 935,43	6 832 414,36	6 971 917,25
Muut henkilösivukulut		2 226 009,57	2 094 165,97	1 521 936,38	1 417 465,85
Henkilöstökulut yhteensä		72 950 163,01	72 293 334,26	50 196 403,35	51 536 062,53
Poistot ja arvonalentumiset					
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	1.5	12 612 419,16	11 501 217,13	4 106 137,72	4 068 404,50
Liiketoiminnan muut kulut	1.6	50 766 383,07	50 559 632,29	40 046 850,46	41 776 877,56
LIKEVOITTO		158 945 816,98	165 764 949,79	108 095 732,64	142 360 580,38
Rahoitustuotot ja -kulut					
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		95 303,24	62 049,25	11 332 924,46	12 162 049,25
Muut korko- ja rahoitustuotot		12 658,00	0,00	0,00	0,00
Korkokulut ja muut rahoituskulut		679 294,41	60 074,23	488 433,48	33 035,40
Arvonl. palautus pys.vast.sijoituksista		1 284 131,84	747 604,87	194 780,07	247 443,32
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	1.7	-496 876,19	-625 481,39	11 626 577,87	11 947 641,33
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		158 448 940,79	165 139 468,40	119 722 310,51	154 308 221,71
Tuloverot		15 124 881,77	14 100 973,33	5 185 883,97	9 561 992,55
Julkisten hallintotehtävien tuloksen siirto omaan pääomaan		-1 091 681,87	-185 969,53	-1 091 681,87	-185 969,53
Vähemmistön osuus		50 910,73	43 666,41	0,00	0,00
TILIKAUDEN VOITTO		142 283 287,88	150 896 191,95	113 444 744,67	144 560 259,63

Tase, vastaavaa

euroa	Liite- tieto	Metsähallitus- konserni 31.12.2023	Metsähallitus- konserni 31.12.2022	Liikelaitos 31.12.2023	Liikelaitos 31.12.2022
VASTAAVAA					
PYSYVÄT VASTAAVAT	1.8				
Aineettomat hyödykkeet					
Aineettomat oikeudet		25 420,16	40 672,25	0,00	0,00
Muut aineettomat hyödykkeet		3 021 173,51	4 936 514,44	2 697 887,76	3 681 170,39
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		3 197 412,96	1 293 792,00	2 894 451,00	1 293 792,00
Aineettomat hyödykkeet yhteensä		6 244 006,63	6 270 978,69	5 592 338,76	4 974 962,39
Aineelliset hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet		3 967 522 235,75	3 938 185 522,20	3 966 442 584,50	3 936 971 768,85
Tiet		73 560 620,90	68 411 150,05	19 624 627,88	20 887 702,17
Rakennukset ja rakennelmat		21 111 617,47	22 417 562,42	9 075 735,01	10 148 407,31
Koneet ja kalusto		666 330,95	770 480,40	82 784,18	119 529,09
Muut aineelliset hyödykkeet		117 959,96	139 796,08	10 599,04	10 599,04
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		7 079 893,21	4 165 822,37	6 955 350,26	4 144 955,24
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		4 070 058 658,24	4 034 090 333,52	4 002 191 680,87	3 972 282 961,70
Sijoitukset					
Osuudet saman liikelaitoskonsernin tytäryhtiöissä	1.9	0,00	0,00	49 725 635,81	49 725 635,81
Osuudet osakkuusyrityksissä	1.9	1 482 689,48	1 470 031,48	1 470 031,48	1 470 031,48
Muut osakkeet ja osuudet	1.10	1 419 155,79	1 419 155,79	1 828 028,20	1 828 028,20
Sijoitukset yhteensä		2 901 845,27	2 889 187,27	53 023 695,49	53 023 695,49
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		4 079 204 510,14	4 043 250 499,48	4 060 807 715,12	4 030 281 619,58

euroa	Liite- tieto	Metsähallitus- konserni 31.12.2023	Metsähallitus- konserni 31.12.2022	Liikelaitos 31.12.2023	Liikelaitos 31.12.2022
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus					
Valmiit tuotteet		17 483 653,85	13 672 206,60	0,00	0,00
Keskeneräiset tuotteet		469 366,00	685 524,00	0,00	0,00
Vaihto-omaisuus yhteensä		17 953 019,85	14 357 730,60	0,00	0,00
Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset					
Muut saamiset	1.11	4 175 015,72	4 175 015,72	3 000 000,00	3 000 000,00
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä		4 175 015,72	4 175 015,72	3 000 000,00	3 000 000,00
Lyhytaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset		55 525 765,60	44 877 852,95	2 386 920,78	2 500 203,14
Saamiset saman liikelaitoskonsernin tytäryhtiöiltä	1.12	0,00	0,00	608 486,66	215 185,77
Saamiset osakkuusyhtiöltä	1.12	232 395,24	0,00	232 395,24	0,00
Muut saamiset	1.13	1 146 600,94	332 771,83	823 490,56	228 621,94
Siirtosaamiset	1.14	4 964 455,66	5 839 946,26	4 552 121,84	5 541 665,24
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä		61 869 217,44	51 050 571,04	8 603 415,08	8 485 676,09
Rahat ja pankkisaamiset		79 068 695,54	107 126 876,94	70 625 684,42	106 003 717,41
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		163 065 948,55	176 710 194,30	82 229 099,50	117 489 393,50
VASTAAVAA YHTEENSÄ		4 242 270 458,69	4 219 960 693,78	4 143 036 814,62	4 147 771 013,08

Tase, vastattavaa

euroa	Liite- tieto	Metsähallitus- konserni 31.12.2023	Metsähallitus- konserni 31.12.2022	Liikelaitos 31.12.2023	Liikelaitos 31.12.2022
VASTATTAVAA					
OMA PÄÄOMA	1.15				
Peruspääoma		2 586 087 873,64	2 592 060 830,84	2 586 087 873,64	2 592 060 830,84
Muu oma pääoma		224 811 631,77	224 811 631,77	224 811 631,77	224 811 631,77
Julkisten hallintotehtävien muu oma pääoma		1 098 351 160,12	1 067 931 938,46	1 098 351 160,12	1 067 931 938,46
Edellisten tilikausien voitto		68 358 526,74	37 462 334,80	50 226 427,53	25 666 167,90
Tilikauden voitto		142 283 287,88	150 896 191,95	113 444 744,67	144 560 259,63
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		4 119 892 480,15	4 073 162 927,81	4 072 921 837,73	4 055 030 828,60
VÄHEMMISTÖOSUUS	1.16	4 602 549,60	4 653 460,33	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET					
Muut pakolliset varaukset	1.17	2 623 185,57	2 838 285,57	2 051 810,00	2 101 810,00
VIERAS PÄÄOMA					
Pitkäaikainen vieras pääoma	1.18				
Lainat rahoituslaitoksilta		22 000 000,00	32 187 440,37	0,00	0,00
Muut velat		537 000,00	0,00	537 000,00	0,00
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		22 537 000,00	32 187 440,37	537 000,00	0,00
Lyhytaikainen vieras pääoma	1.19				
Lainat rahoituslaitoksilta		4 000 000,00	24 000 000,00	0,00	20 000 000,00
Saadut ennakot		28 111 078,58	25 879 806,83	27 719 392,18	25 430 894,61
Ostovelat		16 486 831,60	16 434 746,40	7 369 411,87	6 999 384,16
Velat saman liikelaitoskonsernin tytäryhtiöille	1.20	0,00	0,00	7 468 547,37	14 536 880,04
Muut velat	1.21	21 831 482,82	16 627 333,46	9 518 237,59	7 239 302,08
Siirtovelat	1.22	22 160 920,34	24 147 159,30	15 450 577,88	16 431 913,59
Laskennallinen verovelka		24 930,03	29 533,71	0,00	0,00
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		92 615 243,37	107 118 579,70	67 526 166,89	90 638 374,48
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		115 152 243,37	139 306 020,07	68 063 166,89	90 638 374,48
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		4 242 270 458,69	4 219 960 693,78	4 143 036 814,62	4 147 771 013,08

Rahoituslaskelma

euroa	Metsähallituskonserni 1.1.–31.12.2023	Metsähallituskonserni 1.1.–31.12.2022	Liikelaitos 1.1.–31.12.2023	Liikelaitos 1.1.–31.12.2022
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA				
Myynnistä saadut maksut	424 644 519,44	418 291 486,55	135 010 364,98	166 998 243,02
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	6 764 349,72	5 344 998,93	14 545 337,82	14 473 980,27
Maksut liiketoiminnan kuluista	-341 508 311,21	-343 509 354,57	-107 007 240,37	-138 839 630,45
Liiketoiminnan rahavirta ennen rah.eriä ja veroja	89 900 557,95	80 127 130,91	42 548 462,43	42 632 592,84
Maksetut korot ja rahoituskulut	-1 284 131,84	-747 604,87	-194 780,07	-247 443,32
Saadut korot liiketoiminnasta	41 281,30	59 959,34	31 437,55	33 035,40
Saadut osingot	733 316,35	62 164,14	11 789 920,39	12 162 049,25
Maksetut välittömät verot	-16 681 778,34	-12 892 853,87	-6 773 778,16	-8 338 004,42
Rahavirta ennen valtion talousarviorahoitusta	72 709 245,42	66 608 795,65	47 401 262,14	46 242 229,75
Valtion talousarviorahoitus muuhun toimintaan	69 220 289,48	79 463 502,29	69 219 061,81	79 463 502,29
Liiketoiminnan rahavirta	141 929 534,90	146 072 297,94	116 620 323,95	125 705 732,04
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Luonnonsuojelualueostot, osakkeet	-353 537,05	-26 157,94	-353 537,05	-26 157,94
Käyttöomaisuuden ostot, ministeriön rahoitus	-57 183,68	-8 543 411,23	-57 183,68	-8 543 411,23
Käyttöomaisuuden ostot, EU-rahoitus	-181 621,10	-574 286,44	-181 621,10	-574 286,44
Käyttöomaisuuden ostot, muu rahoitus	-28 354 429,65	-21 427 880,09	-14 199 465,78	-10 859 997,60
Investoinnit aineellisiin ja aineett. hyödykkeisiin	5 315 584,65	17 253 365,08	5 206 926,21	17 188 840,48
Aineellisten ja aineett. hyödykkeiden luov. tulot	0,00	-1 470 031,48	0,00	-1 470 031,48
Omistajien sijoitus/palautus luonnonsuojelualueiden hankintaan ja osakkeisiin	353 537,05	26 157,94	353 537,05	26 157,94
Luontokeskusten ym. rakentamiseen saatu rahoitus	2 940 373,85	9 117 697,67	2 940 373,85	9 117 697,67
Investointien rahavirta	-20 337 275,93	-5 644 546,49	-6 290 970,50	4 858 811,40
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Pitkäaikaiset muut koroll. velat, muutos	-10 187 440,37	-10 048 633,21	0,00	0,00
Pitkäaikaiset muut korottomat velat, muutos	537 000,00	-52 000,00	537 000,00	-52 000,00
Lyhytaikaiset lainat rahoituslaitoksilta, muutos	-20 000 000,00	14 000 000,00	-20 000 000,00	14 000 000,00
Konsernitilivelat tytäryhtiöille, muutos	0,00	0,00	-6 244 386,44	-379 533,47
Voitontuloutus	-120 000 000,00	-110 000 000,00	-120 000 000,00	-110 000 000,00
Rahoituksen rahavirta	-149 650 440,37	-106 100 633,21	-145 707 386,44	-96 431 533,47
RAHAVAROJEN MUUTOS	-28 058 181,40	34 327 118,24	-35 378 032,99	34 133 009,97
Rahavarat 1.1.	107 126 876,94	72 799 758,70	106 003 717,41	71 870 707,44
Rahavarat 31.12.	79 068 695,54	107 126 876,94	70 625 684,42	106 003 717,41
Rahavarojen muutos	-28 058 181,40	34 327 118,24	-35 378 032,99	34 133 009,97

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot 2023

Vuoden 2023 tilinpäätös on laadittu Metsähallituksesta annetun lain (234/2016) sekä valtioneuvoston asetuksen (1368/2016) mukaisesti.

Tilinpäätös käsittää tilikauden 1.1.–31.12.2023 ja sen vertailutiedot ovat edelliseltä tilikaudelta 1.1.–31.12.2022.

Metsähallituskonserni ja liiketoimintakokonaisuus

Metsähallituskonserni sisältää liikelaitos Metsähallituksen liiketoiminnan ja Julkiset hallintotehtävät sekä näiden tytäryhtiöt, joita ovat Metsähallitus Metsätalous Oy, MH-Kivi Oy, Siemen Forelia Oy, Nuuksiokeskus Oy sekä 25 % omistusosuus vuonna 2021 perustetusta yhtiöstä Korsvind Oy.

Liiketoimintakokonaisuus muodostuu liikelaitos Metsähallituksen liiketoiminnasta ja sen tytäryhtiöistä, joita ovat Metsähallitus Metsätalous Oy, MH-Kivi Oy ja Siemen Forelia Oy.

Nuuksiokeskus Oy on Julkisten hallintotehtävien tytäryhtiö.

Rahoitus valtion talousarviosta Julkisille hallintotehtäville

Liikelaitoksen tuloslaskelmassa on esitetty valtion talousarvion kautta saatu rahoitus suoriteperusteisena tuottoeränä siten, että se vastaa tilikaudelle kirjattuja kuluja pois lukien poistot, kulujen oikaisut sekä kuluvan käyttöomaisuuden hankintamenot. Tilikauden aikana keskeneräisiin rakennuksiin ja muuhun käyttöomaisuuteen saatu rahoitus on kirjattu hankintamenon vähennykseksi. Julkisten hallintotehtävien liitetiedoissa esitetään laskelma valtion talousarviosta saadusta rahoituksesta.

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet Pysyvät vastaavat

Valtioneuvoston päätöksellä (27.10.2016) uuden lain mukaisen Metsähallituksen liiketoiminnalle siirrettiin 15.4.2016 valtion maa- ja vesiomaisuus käyvästä arvosta. Liiketoiminnan muu omaisuus ja julkisten hallintotehtävien omaisuus siirrettiin kirjanpitoarvosta. Samalla korotettiin liiketoiminnan peruspääomaa ja julkisten hallintotehtävien aikaisemman tilikauden tappiot ja 2016 alkuvuoden tappio siirrettiin rasittamaan Julkisten hallintotehtävien muuta omaa pääomaa.

Lisäksi nk. muu maa- ja vesiomaisuus, luontaistalousalueet ja osa yleisistä vesialueista, siirrettiin kirjanpidossa Julkisilta hallintotehtäviltä liiketoiminnalle.

Tämän jälkeen liiketoiminnan hallintaan ja liiketoiminnan hallinnasta ilman vastiketta siirretty omaisuus on arvostettu siirron yhteydessä käypään arvoon. Kun liikelaitos on saanut liiketoiminnan omaisuussirrosta päätöksen ja tilintarkastajan lausunnon, omaisuus kirjataan taseen omaisuustilille tai sieltä pois. Kirjauksen vastaeränä on taseen Muissa veloissa oleva Oman pääoman korjaus -tili, josta siirto peruspääomaan tai peruspääomasta tehdään sen jälkeen, kun ministeriö on antanut päätöksensä peruspääoman muutoksesta.

Julkisten hallintotehtävien hallintaan tai hallinnasta ilman vastiketta siirretty omaisuus on arvostettu siirron yhteydessä luovuttajan kirjanpitoarvoon. Omaisuuden siirto kirjataan saadun siirtopäätöksen perusteella taseen omaisuustilille tai sieltä pois. Vastaeränä on julkisten hallintotehtävien Muu oma pääoma.

Poistokelpoiset muut pysyvät vastaavat on merkitty hankintamenon määräisinä, joista on vähennetty suunnitelman mukaiset poistot. Poistot on laskettu tasapoistoina kohteen taloudellisen vaikutusajan perusteella. Uudelleenarvotetuista soravaroista on tehty käytön mukaiset substanssipoistot.

Vaihtuvien vastavien arvostus

Vaihto-omaisuus

Tilikauden päättyessä jäljellä olevan vaihto-omaisuuden välitön hankintameno on aktivoitu. Vaihto-omaisuuden todennäköisen hankintamenon tai luovutushinnan ollessa tilikauden hankintamenoa pienempi, on erotus kirjattu kuluksi.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki vuoden lopulla omistetut konserniyhtykset.

Konsernitilinpäätös on laadittu hankintamenomenetelmällä. Konsernin sisäiset liiketapahtumat sekä sisäiset saamiset ja velat on eliminoitu. Konsernin laskennalliset verosaamiset on esitetty liitetiedoissa.

Osakkuusyritys on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyhtiöiden tilikauden tuloksesta on esitetty rahoituserissä.

Vähemmistölle kuuluvat osuudet on erotettu omasta pääomasta ja tilikauden tuloksesta ja esitetty omina erinään konsernin tuloslaskelmassa ja taseessa.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

milj. euroa	Liite- tieto	Metsähallituskonserni 1.1.–31.12.2023	Metsähallituskonserni 1.1.–31.12.2022	Liikelaitos 1.1.–31.12.2023	Liikelaitos 1.1.–31.12.2022
Liikevaihto toimialoittain	1.1				
Metsätalousliiketoiminta		391,5	347,6	95,0	95,0
Kiinteistökehitys		24,5	56,2	24,5	56,2
Maa-ainekauppa		0,9	1,1	0,0	0,0
Siemen- ja taimituotanto		3,4	3,6	0,0	0,0
Muut		14,9	14,9	15,3	15,3
Yhteensä		435,3	423,3	134,9	166,5
Liiketoiminnan muut tuotot	1.2				
Pysyvien vastaavien myyntivoitot		5,4	10,2	5,3	10,2
Muut tuotot		5,9	5,9	14,9	15,0
Yhteensä		11,3	16,1	20,1	25,2
Valtion talousarviosta saatu rahoitus	1.3				
Valtion talousarviossa muuhun toimintaa osoitettu rahoitus tilikaudella suoriteperusteisena tuottoeränä		69,2	79,5	69,2	79,5
Johdon palkat ja palkkiot, teur	1.4				
Hallituksen ja toimitusjohtajan palkat ja palkkiot tilikaudella		1 037	989	552	544
Suunnitelman mukaiset poistot	1.5				
Aineettomat hyödykkeet		9,4	7,7	1,4	1,0
Tiet		1,4	1,4	1,4	1,4
Rakennukset ja rakennelmat		1,5	1,9	1,2	1,6
Koneet ja kalusto, muut aineell.		0,3	0,2	0,1	0,1
Yhteensä		12,6	11,3	4,1	4,1

Suunnitelman mukaiset poistoajat	ennen 1.1.2020	1.1.2020 alkaen
Aineettomat oikeudet, muut pitkävaik. menot	4–5 vuotta	4–5 vuotta
Sora-alueet	substanssipoisto	substanssipoisto
Tiet	10–25 vuotta	1–25 vuotta
Kalarakenteet	pääosin 10 vuotta	15 vuotta
Uittorakenteet	25 vuotta	15 vuotta
Rakennukset	20–40 vuotta, Nuuksiokeskus 90 vuotta	20 vuotta
Rakennelmat	4–10 vuotta	8 vuotta
Koneet ja kalusto	4–8 vuotta, Nuuksiokeskus 15 vuotta	4–5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet: asfaltointi, kasvatusalustat	15–20 vuotta	15 vuotta

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuushyödykkeittäin taloudellisen käyttöiän mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

milj. euroa	Liite- tieto	Metsähallituskonserni 1.1.–31.12.2023	Metsähallituskonserni 1.1.–31.12.2022	Liikelaitos 1.1.–31.12.2023	Liikelaitos 1.1.–31.12.2022
Liiketoiminnan muut kulut	1.6				
Toimitilakulut		11,9	13,7	10,4	12,6
ICT-kulut		16,4	14,1	13,6	11,3
Matkakulut		5,8	5,9	3,1	3,6
Ulkopuoliset palvelut		3,2	2,4	2,5	2,1
Kone- ja kalustokulut, ajoneuvokulut		3,9	4,1	3,3	3,5
Muut henkilöstökulut		3,1	3,4	1,9	2,5
Muut kulut		6,5	7,1	5,2	6,1
Konsernin sisäiset kulut		0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä		50,8	50,6	40,0	41,8
Muut korko- ja rahoitustuotot	1.7				
Osinkotuotot ulkopuolisilta		0,1	0,1	0,1	0,1
Osinkotuotot tytäryhtiöiltä		0,0	0,0	11,2	12,1
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta		0,0	0,0	0,0	0,0
Korkotuotot		0,7	0,1	0,5	0,0
Yhteensä		0,8	0,1	11,8	12,2
Korkokulut ja muut rahoituskulut					
Korkokulut		1,3	0,7	0,2	0,2
Yhteensä		1,3	0,7	0,2	0,2
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		-0,5	-0,6	11,6	11,9

Tasetta koskevat liitetiedot

milj. euroa	Liite- tieto	Aineett. hyödykk.	Maa- ja vesialueet	Tiet, maa- ja vesirak.	Rakenn. ja rakennelmat	Koneet ja kalusto, muut aineell.	Keskener. hankkeet	Osakkeet ja osuudet muut saam.	Yhteensä
Pysyvät vastaavat	1.8								
Metsähallituskonserni									
Hankintameno 1.1.		28,7	3 943,2	155,8	97,7	29,4	4,2	2,9	4 262,0
Lisäykset		2,4	37,5	13,7	0,6	0,1	3,8	0,0	58,1
Vähennykset		-0,1	-8,1	0,0	-0,5	0,0	-0,9	0,0	-9,5
Arvonalennus		0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1
Hankintameno 31.12.		31,1	3 972,6	169,5	97,9	29,6	7,1	2,9	4 310,5
Kert.poistot ja arvonal. 1.1.		22,5	5,1	87,4	75,3	28,5	0,0	0,0	218,7
Tilikauden poisto		2,3	0,0	8,5	1,5	0,3	0,0	0,0	12,6
Kertyneet poistot 31.12.		24,8	5,1	95,9	76,8	28,8	0,0	0,0	231,3
Kirjanpitoarvo 1.1.		6,3	3 938,2	68,4	22,4	0,9	4,2	2,9	4 043,2
Kirjanpitoarvo 31.12.		6,2	3 967,5	73,6	21,1	0,8	7,1	2,9	4 079,2
Tuotannon koneet ja laitteet, kirjanpitoarvo 31.12.						0,8			
Liikelaitos									
Hankintameno 1.1.		13,1	3 938,8	98,3	77,8	16,9	4,1	53,0	4 202,0
Lisäykset		1,9	37,5	-2,7	-3,2	-0,2	3,7	0,0	36,9
Vähennykset		-0,1	-8,0	0,0	-0,5	0,0	-0,9	0,0	-9,5
Hankintameno 31.12.		14,9	3 968,3	95,5	74,1	16,7	7,0	53,0	4 229,5
Kert.poistot ja arvonal. 1.1.		7,9	1,8	74,4	63,8	16,6	0,0	0,0	171,8
Tilikauden poisto		1,4	0,0	1,4	1,2	0,1	0,0	0,0	4,1
Kertyneet poistot 31.12.		9,3	1,8	75,9	65,0	16,6	0,0	0,0	168,7
Kirjanpitoarvo 1.1.		5,0	3 937,0	20,9	10,1	0,1	4,1	53,0	4 030,3
Kirjanpitoarvo 31.12.		5,6	3 966,4	19,6	9,1	0,1	7,0	53,0	4 060,8
Tuotannon koneet ja laitteet, kirjanpitoarvo 31.12.						0,1			

Tasetta koskevat liitetiedot

	Liite- tieto	Omistusosuus %	Kirjanpitoarvo emoyhtiössä, euroa
Tytäryhtiöosakkeet	1.9		
Liikelaitos			
Metsähallitus Metsätalous Oy, Rovaniemi		100	25 649 635,81
MH-Kivi Oy, Oulu		100	6 400 000,00
Siemen Forelia Oy, Jyväskylä		100	5 476 000,00
Nuuksiokeskus Oy, Espoo		68,11	12 200 000,00
Yhteensä			49 725 635,81

milj. euroa	Liite- tieto	Metsähallitus- konserni 2023	Metsähallitus- konserni 2022	Liikelaitos 2023	Liikelaitos 2022
Muut osakkeet ja osuudet	1.10				
Osakkeet ja osuudet, kirjanpitoarvo					
Tytäryhtiöosakkeet		0,0	0,0	49,7	49,7
Osuudet osakkuusyrityksissä					
Korsvind Oy, Korsnäs, 25 %		1,5	1,5	1,5	1,5
Muut osakkeet ja saamiset		1,4	1,4	1,8	1,8
Yhteensä		2,9	2,9	53,0	53,0
Pitkäaikaiset saamiset	1.11				
Muut saamiset		3,0	3,0	3,0	3,0
Vakuustalletukset		1,2	1,2	0,0	0,0
Yhteensä		4,2	4,2	3,0	3,0
Saamiset saman liikelaitoskonsernin tytäryhtiöiltä	1.12				
Myyntisaamiset				0,2	0,2
Muut saamiset				0,4	0,1
Yhteensä				0,6	0,2
Saamiset osakkuusyhtiöltä					
Myyntisaamiset		0,2	0,0	0,2	0,0
Yhteensä		0,2	0,0	0,2	0,0

Tasetta koskevat liitetiedot

milj. euroa	Liite-tieto	Metsähallitus-konserni 2023	Metsähallitus-konserni 2022	Liikelaitos 2023	Liikelaitos 2022
Muut saamiset, lyhytaikaiset	1.13				
Muut ennakot, menoennakot		0,3	0,2	0,2	0,2
Arvonlisävero- ja verosaamiset		0,8	0,1	0,6	0,0
Yhteensä		1,1	0,3	0,8	0,2
Siirtosaamiset lyhytaikaiset	1.14				
Life-hankkeet, tulojäämät		2,6	1,8	2,5	1,7
EU:n rakennerahastohankkeet, tulojäämät		1,0	2,6	1,0	2,6
Projektisaamiset, muut tulojäämät		0,6	1,1	0,5	1,1
Muut menoennakot, ostolaskut		0,7	0,5	0,5	0,2
Yhteensä		5,0	5,8	4,6	5,5
Oma pääoma	1.15				
Peruspääoma 1.1.		2 592,1	2 591,8	2 592,1	2 591,8
Hallinnansiirrot, valtionperinnöt		0,8	0,3	0,8	0,3
Maankäyttömuutokset		-6,7	-0,1	-6,7	-0,1
Muut muutokset, sis. peruspääoman pal. ja arvonor.		-0,1	0,1	-0,1	0,1
Peruspääoma 31.12.		2 586,1	2 592,1	2 586,1	2 592,1
Muu oma pääoma 1.1		224,8	224,8	224,8	224,8
Muu oma pääoma 31.12.		224,8	224,8	224,8	224,8

milj. euroa	Liite-tieto	Metsähallitus-konserni 2023	Metsähallitus-konserni 2022	Liikelaitos 2023	Liikelaitos 2022
Julk. hall.tehtävien muu oma pääoma 1.1.		1 067,9	1 059,0	1 067,9	1 059,0
Hallinnansiirrot, valtionperinnöt		22,3	13,9	22,3	13,9
Maankäyttömuutokset		6,7	0,1	6,7	0,1
Muut muutokset, sis. peruspääoman pal. ja arvonor.		0,0	-5,3	0,0	-5,3
Omistajan sijoitus ls-aluehankintaan		0,4	0,0	0,4	0,0
JHT:n tilikauden tuloksen siirto omaan pääomaan		1,1	0,2	1,1	0,2
Muu oma pääoma 31.12.		1 098,4	1 067,9	1 098,4	1 067,9
Edellisten tilikausien voitto 1.1.		188,4	147,5	170,2	135,7
Voiton tuloutus valtiolle		-120,0	-110,0	-120,0	-110,0
Edellisten tilikausien voitto 31.12.		68,4	37,5	50,2	25,7
Tilikauden voitto 1.1.–31.12.		142,3	150,9	113,4	144,6
Ed. tilikausien ja tilikauden tulokset 31.12.		210,6	188,4	163,7	170,2
Oma pääoma yhteensä 31.12.		4 119,9	4 073,2	4 072,9	4 055,0
Vähemmistöosuus	1.16				
Nuuksiokeskus Oy		4,6	4,7		
Vähemmistöosuus yhteensä		4,6	4,7		

Tasetta koskevat liitetiedot

milj. euroa	Liite- tieto	Metsähallitus- konserni 2023	Metsähallitus- konserni 2022	Liikelaitos 2023	Liikelaitos 2022
Pakolliset varaukset	1.17				
Muut pakolliset varaukset		2,6	2,8	2,1	2,1
Pakolliset varaukset yhteensä		2,6	2,8	2,1	2,1
Yli 5 vuoden kuluttua erääntyvien pitkäaikaisten lainojen yhteismäärä	1.18				
Yhteensä		22,0	32,2	0,0	0,0
Valtiolle suorittamatta olevan velan määrä	1.19				
Velka valtiolle, enn.pidätysvelka, sosiaaliturva-maksuvelka, VaEL, TyEL		2,7	2,4	1,9	1,7
Velat saman liikelaitoksen tytäryhtiöille	1.20				
Ostovelat				0,3	0,2
Siirtovelat				0,0	0,9
Konsernitilivelat				7,2	13,5
Yhteensä				7,5	14,5
Muut velat, pitkä- ja lyhytaik.	1.21				
ALV-velka		16,2	13,8	4,3	4,8
Ennakonpidätys-, sos.turvamaksu- ja muut lakisäät. henkilöstökuluvelat, liittyen palkanmaksuun		1,5	1,3	1,1	1,0
Oman pääoman korjaukset		3,4	1,0	3,4	1,0
Muut		0,7	0,5	0,7	0,5
Yhteensä		21,8	16,6	9,5	7,2
Siirtovelat	1.22				
Lakisäät. jaksotetut henkilöstökulut		1,6	1,4	1,1	1,0
Lomapalkkavelka sos.kuluineen		11,1	11,4	7,5	8,1
Muut henkilöstökulujaksotukset		8,1	6,9	5,8	4,4
Verojaksotus		0,3	2,4	0,0	1,0
Muut		1,2	2,0	1,0	1,9
Yhteensä		22,2	24,2	15,5	16,4

Muut liitetiedot

	Liite- tieto	Metsähallitus- konserni 2023	Metsähallitus- konserni 2022	Liikelaitos 2023	Liikelaitos 2022
Vastuusitoumukset milj. euroa	1.23				
Leasingvastuut					
tilikaudella maksetut		2,2	2,4	2,0	2,1
seuraavana vuonna maksettavat		2,2	2,2	2,0	2,0
myöhemmin maksettavat		2,6	2,6	2,3	2,4
Pankkitakausvastuut		2,9	2,0	1,3	0,4
Muut pankkivastuut		0,5	1,0	0,0	0,5
Käteispantit, takuutalletukset		0,8	0,8	0,0	0,0
Tuulivoimahankkeisiin liittyvät rahoitusvastuut		1,7	1,7	1,7	1,7
Investointisitoumukset		5,5	3,4	5,5	3,4
Vuokravastuut milj. euroa (alv 0)		2,9	3,8	2,9	3,8
Lähipiiriliiketoimet	1.24				
Konsernin sisäiset liiketoimet kaudella*					
Tavaroiden myynnit				0,4	0,5
Palveluiden myynnit				119,6	119,4
Tavaroiden ostot				0,1	0,2
Palveluiden ostot				16,6	14,4
Yhteensä				103,2	105,2
Henkilöstön lukumäärä kaudella, henkilötyövuosia	1.25				
Työntekijät ja toimihenkilöt		1 125	1 244	727	852
Laskennalliset verosaamiset ja -velat	1.26				
Laskennallinen verosaaminen					
tytäryhtiöiden tappioista		1,5	1,7		
pakollisista varauksista		0,3	0,3		
Yhteensä		1,7	2,0		
Tilintarkastajien palkkiot kaudella, teur	1.27				
KPMG Audit					
Tlntarkastus, tilikausi ja edell. tilikausi		102,6	101,0	53,3	63,4
Muut palvelut		47,9	58,7	47,9	58,7
Yhteensä		150,5	159,7	101,2	122,1

*Konsernin sisäiset liiketoimet ovat markkinaehtoisia.

Leasingsopimuksissa on lunastusehto jäännösarvon saavuttaessa sovitun tason. Sopimukset ovat irtisanottavissa 3 kk irtisanomisajalla. Konsernilla on myös ilman lunastusehtoja olevia, pääsääntöisesti viiden vuoden sopimuksia.

Kiinteistöjen perusparannus- ja uudisrakentamisiin-
vestointeihin liittyy arvonlisäveron tarkistusvastuu 10 vuoden aikana alkaen rakentamispalvelun valmistusvuoden alusta.

Tytäryhtiön liiketoimintakaupan välitystuomioista on vastapuoli esittänyt kumoamista koskevat kanteet ja varannut oikeuden esittää vaatimuksia saamisista Metsähallitukselta ja sen tytäryhtiöltä. Metsähallituksen näkemyksen mukaan vaateet ovat perusteettomia. Metsähallitusta vastaan on markkinaoikeudelle esitetty kanne tekijänoikeudellisessa riita-asiassa. Metsähallituksen mielestä kanne vaatimuksineen on perusteeton.

Vuokravastuut

Metsähallituksella on määräaikaista ja toistaiseksi voimassa olevia toimitilojen vuokrasopimuksia. Toimitiloja hallinnoidaan konsernissa keskitetysti.

Vastuu pilaantuneiden maiden kunnostamisessa

Metsähallituksen hallinnoimilla alueilla pilaantuneeseen maa-alueeseen liittyvä vastuu on ensijaisesti sillä, joka on vastannut pilaavasta toiminnasta. Alueen haltijana Metsähallitus voi joutua vastaamaan pilaantumisen kunnostuskustannuksista, jos ensijainen vastuutaho ei siihen kykene.

Lähipiiriliiketoimet

Julkiset hallintotehtävät saa valtion talousarvion kautta rahoitusta toimintaansa. Erä näkyy liikelaitoksen ja konsernin tuloslaskelmassa suoriteperusteisena tuottoeränä, josta kerrotaan tarkemmin erillisessä tilinpäätöksessä. Valtiolla on maksettu voitontuloutusta kaudelta 1.1.–31.12.2022.

LIIKETOIMINTAKONSERNI JA LIIKETOIMINTA

Tuloslaskelma

euroa	Liite- tieto	Liiketoimintakokonaisuus 1.1.–31.12.2023	Liiketoimintakokonaisuus 1.1.–31.12.2022	Liiketoiminta 1.1.–31.12.2023	Liiketoiminta 1.1.–31.12.2022
LIIEVAIHTO	2.1	421 800 561,55	410 145 739,26	119 784 678,01	151 761 563,77
Liiketoiminnan muut tuotot	2.2	21 086 922,10	25 657 671,24	29 799 511,79	34 604 759,75
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana		7 826 842,94	5 084 377,94	209 715,18	289 607,17
Varastojen muutos		-3 595 289,22	440 704,50	0,00	0,00
Ulkopuoliset palvelut		197 684 247,20	188 333 796,85	1 285 488,35	4 524 349,91
Materiaalit ja palvelut yhteensä		201 915 800,92	193 858 879,29	1 495 203,53	4 813 957,08
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot		31 417 916,24	29 747 999,13	12 737 192,29	12 362 195,70
Henkilösivukulut					
Eläkekulut		5 520 323,19	4 665 333,45	2 156 310,67	1 974 315,27
Muut henkilösivukulut		1 161 859,88	1 087 595,77	457 786,69	410 895,65
Henkilöstökulut yhteensä		38 100 099,31	35 500 928,35	15 351 289,65	14 747 406,62
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	2.3	11 247 958,28	9 711 187,22	3 094 872,64	2 629 114,57
Liiketoiminnan muut kulut	2.4	33 587 319,81	31 141 894,68	22 647 611,81	22 100 672,42
LIIEKEVOITTO		158 036 305,33	165 590 520,96	106 995 212,17	142 075 172,83
Rahoitustuotot ja -kulut					
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		87 865,96	56 184,22	11 325 487,18	12 156 184,22
Muut korko- ja rahoitustuotot		674 576,65	58 044,04	483 715,72	31 008,10
Korkokulut ja muut rahoituskulut		1 262 084,73	636 704,53	173 786,43	140 112,97
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	2.5	-499 642,12	-522 476,27	11 635 416,47	12 047 079,35
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		157 536 663,21	165 068 044,69	118 630 628,64	154 122 252,18
Poistoeron muutos		10 377,76	22 382,39	0,00	0,00
Tuloverot		15 124 881,77	14 100 973,33	5 185 883,97	9 561 992,55
TILIKAUDEN VOITTO		142 422 159,20	150 989 453,75	113 444 744,67	144 560 259,63

Tase, vastaavaa

euroa	Liite- tieto	Liiketoiminta- kokonaisuus 31.12.2023	Liiketoiminta- kokonaisuus 31.12.2022	Liiketoiminta 31.12.2023	Liiketoiminta 31.12.2022
VASTAAVAA					
PYSYVÄT VASTAAVAT					
Aineettomat hyödykkeet	2.6				
Aineettomat oikeudet		25 420,16	40 672,25	0,00	0,00
Muut aineettomat hyödykkeet		2 742 101,85	4 584 762,80	2 426 899,68	3 345 120,75
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		398 512,80	84 274,04	95 550,84	84 274,04
Aineettomat hyödykkeet yhteensä		3 166 034,81	4 709 709,09	2 522 450,52	3 429 394,79
Aineelliset hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet		2 895 490 173,85	2 895 392 394,84	2 895 067 928,32	2 894 836 047,21
Tiet		73 130 191,98	68 127 559,38	19 194 198,96	20 604 111,50
Rakennukset ja rakennelmat		1 884 412,36	2 282 066,28	1 878 399,11	2 273 178,10
Koneet ja kalusto		271 557,84	276 152,34	35 622,42	66 155,92
Muut aineelliset hyödykkeet		10 599,04	10 599,04	10 599,04	10 599,04
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		7 003 067,62	3 881 171,36	6 955 350,26	3 860 304,23
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		2 977 790 002,69	2 969 969 943,24	2 923 142 098,11	2 921 650 396,00
Sijoitukset					
Osuudet saman liikelaitoskonsernin tytäryhtiöissä	2.7	0,00	0,00	37 525 635,81	37 525 635,81
Osuudet osakkuusyrityksissä	2.8	1 470 031,48	1 470 031,48	1 470 031,48	1 470 031,48
Muut osakkeet ja osuudet	2.8	681 451,11	681 451,11	1 090 323,52	1 090 323,52
Sijoitukset yhteensä		2 151 482,59	2 151 482,59	40 085 990,81	40 085 990,81
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		2 983 107 520,09	2 976 831 134,92	2 965 750 539,44	2 965 165 781,60

Tase, vastaavaa

euroa	Liite- tieto	Liiketoiminta- kokonaisuus 31.12.2023	Liiketoiminta- kokonaisuus 31.12.2022	Liiketoiminta 31.12.2023	Liiketoiminta 31.12.2022
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus					
Valmiit tuotteet		17 483 653,85	13 672 206,60	0,00	0,00
Keskeneräiset tuotteet		469 366,00	685 524,00	0,00	0,00
Vaihto-omaisuus yhteensä		17 953 019,85	14 357 730,60	0,00	0,00
Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset					
Muut saamiset		4 175 015,72	4 175 015,72	3 000 000,00	3 000 000,00
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä		4 175 015,72	4 175 015,72	3 000 000,00	3 000 000,00
Lyhytaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset		54 144 484,20	43 436 463,55	1 005 639,38	1 058 813,74
Saamiset julkisilta hall.tehtäviltä	2.9	1 412 034,44	2 395 527,99	1 249 309,00	2 316 626,26
Saamiset saman liikelaitoksen tytäryhtiöiltä	2.10	1 955,70	1 666,84	455 726,36	2 885,22
Saamiset osakkuusyhtiöiltä	2.11	232 395,24	0,00	232 395,24	0,00
Muut saamiset	2.12	1 116 585,82	293 108,48	802 701,00	194 122,92
Siirtosaamiset	2.13	769 785,19	480 843,93	357 451,37	182 562,91
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä		57 677 240,59	46 607 610,79	4 103 222,35	3 755 011,05
Rahat ja pankkisaamiset		36 017 985,71	67 751 716,06	28 829 824,79	67 750 355,48
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		115 823 261,87	132 892 073,17	35 933 047,14	74 505 366,53
VASTAAVAA YHTEENSÄ		3 098 930 781,96	3 109 723 208,09	3 001 683 586,58	3 039 671 148,13

Tase, vastattavaa

euroa	Liite- tieto	Liiketoiminta- kokonaisuus 31.12.2023	Liiketoiminta- kokonaisuus 31.12.2022	Liiketoiminta 31.12.2023	Liiketoiminta 31.12.2022
VASTATTAVAA					
OMA PÄÄOMA					
Peruspääoma		2 586 087 873,64	2 592 060 830,84	2 586 087 873,64	2 592 060 830,84
Muu oma pääoma		224 811 631,77	224 811 631,77	224 811 631,77	224 811 631,77
Edellisten tilikausien voitto		70 625 593,15	39 636 139,40	50 226 427,53	25 666 167,90
Tilikauden voitto		142 379 363,96	150 989 453,75	113 444 744,67	144 560 259,63
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	2.14	3 023 904 462,52	3 007 498 055,76	2 974 570 677,61	2 987 098 890,14
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ					
Poistoero		-32 760,15	-22 382,39	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET					
Muut pakolliset varaukset	2.15	2 623 185,57	2 838 285,57	2 051 810,00	2 101 810,00
VIERAS PÄÄOMA					
Pitkäaikainen					
Lainat rahoituslaitoksilta	2.16	22 000 000,00	32 187 440,37	0,00	0,00
Muut velat		537 000,00	0,00	537 000,00	0,00
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		22 537 000,00	32 187 440,37	537 000,00	0,00
Lyhytaikainen	2.17				
Lainat rahoituslaitoksilta		4 000 000,00	24 000 000,00	0,00	20 000 000,00
Saadut ennakot		671 363,40	807 532,22	279 677,00	358 620,00
Ostovelat		12 302 057,49	12 206 905,41	3 212 923,11	2 787 467,63
Velat julkisille hall.tehtäville	2.18	249 838,99	270 017,18	97 078,69	109 397,04
Velat saman liikelaitoskonsernin tytäryhtiöille	2.19	0,00	0,00	7 305 822,00	14 406 297,90
Muut velat	2.20	20 363 909,74	14 773 909,50	8 052 146,26	5 386 907,37
Siirtovelat	2.21	12 286 794,37	15 133 910,76	5 576 451,91	7 421 758,05
Laskennallinen verovelka		24 930,03	29 533,71	0,00	0,00
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		49 898 894,02	67 221 808,78	24 524 098,97	50 470 447,99
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		72 435 894,02	99 409 249,15	25 061 098,97	50 470 447,99
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		3 098 930 781,96	3 109 723 208,09	3 001 683 586,58	3 039 671 148,13

Rahoituslaskelma

euroa	Liiketoimintakokonaisuus 1.1.–31.12.2023	Liiketoimintakokonaisuus 1.1.–31.12.2022	Liiketoiminta 1.1.–31.12.2023	Liiketoiminta 1.1.–31.12.2022
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA				
Myynnistä saadut maksut	411 604 101,14	405 004 625,51	119 590 042,41	151 102 802,23
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	15 955 603,32	14 262 138,65	24 433 694,11	24 394 211,47
Maksut liiketoiminnan kuluista	-274 054 017,20	-242 747 737,20	-37 533 947,36	-37 948 597,39
Liiketoiminnan rahavirta ennen rah.eriä ja veroja	153 505 687,26	176 519 026,96	106 489 789,16	137 548 416,31
Maksetut korot ja rahoituskulut	-1 262 084,73	-636 704,53	-173 786,43	-140 112,97
Saadut korot liiketoiminnasta	36 563,54	57 929,15	483 715,72	31 008,10
Saadut osingot	725 879,07	56 299,11	11 325 487,18	12 156 184,22
Maksetut välittömät verot	-16 466 678,34	-12 897 411,54	-6 773 778,16	-8 338 004,42
Liiketoiminnan rahavirta	136 539 366,80	163 099 139,15	111 351 427,47	141 257 491,24
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investoinnit aineellisiin ja aineett. hyödykkeisiin	-23 881 857,28	-23 324 362,89	-9 726 893,41	-9 066 399,38
Aineellisten ja aineett. hyödykkeiden luovutustulot	5 259 200,50	19 185 541,71	5 162 321,69	17 107 518,33
Investointi muihin pysyvien vastaavien sijoituksiin	0,00	-1 470 031,48	0,00	-1 470 031,48
Investointien rahavirta	-18 622 656,78	-5 608 852,66	-4 564 571,72	6 571 087,47
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta, muutos				
Pitkäaikaiset muut koroll. velat, muutos	-10 187 440,37	-10 049 065,07	0,00	0,00
Pitkäaikaiset muut korottomat velat, muutos	537 000,00	-52 000,00	537 000,00	-52 000,00
Lyhytaikaiset lainat rahoituslaitoksilta, muutos	-20 000 000,00	14 000 000,00	-20 000 000,00	14 000 000,00
Konsernitilivelat tytäryhtiöiltä	0,00	0,00	-6 244 386,44	-379 533,47
Voitontuloutus	-120 000 000,00	-110 000 000,00	-120 000 000,00	-110 000 000,00
Rahoituksen rahavirta	-149 650 440,37	-106 101 065,07	-145 707 386,44	-96 431 533,47
RAHAVAROJEN MUUTOS	-31 733 730,35	51 389 221,42	-38 920 530,69	51 397 045,24
Rahavarat 1.1.	67 751 716,06	16 362 494,64	67 750 355,48	16 353 310,24
Rahavarat 31.12.	36 017 985,71	67 751 716,06	28 829 824,79	67 750 355,48
Muutos	-31 733 730,35	51 389 221,42	-38 920 530,69	51 397 045,24

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

euroa	Liite- tieto	Liiketoimintakokonaisuus 1.1.–31.12.2023	Liiketoimintakokonaisuus 1.1.–31.12.2022	Liiketoiminta 1.1.–31.12.2023	Liiketoiminta 1.1.–31.12.2022
Liikevaihto toimialoittain	2.1				
Metsätalousliiketoiminta		392 957 680,53	348 953 756,13	95 000 000,04	95 000 000,04
Kiinteistökehitys		24 518 945,95	56 211 658,10	24 518 945,95	56 211 658,10
Maa-ainekauppa		879 062,88	1 084 789,29	0,00	0,00
Siemen- ja taimituotanto		3 406 838,33	3 599 477,88	0,00	0,00
Muut		38 033,86	296 057,86	265 732,02	549 905,63
Yhteensä		421 800 561,55	410 145 739,26	119 784 678,01	151 761 563,77
josta liikevaihto julkisille hallintotehtäville ja muille tytäryhtiöille		1 430 876,19 0,00	1 402 324,33 0,00	1 545,00 95 227 698,20	1 545,00 95 253 847,81
Liiketoiminnan muut tuotot	2.2				
Pysyvien vastaavien myyntivoitot		5 311 873,28	10 106 185,99	5 214 994,47	10 094 379,54
Tuotot palveluista Julk.hallintotehtäville		14 630 531,55	14 402 430,63	14 545 729,32	14 316 982,70
Tuotot palveluista tytäryhtiöille		10 243,17	13 000,45	9 797 965,16	9 952 901,06
Muut tuotot		1 134 274,10	1 136 054,17	240 822,84	240 496,45
Yhteensä		21 086 922,10	25 657 671,24	29 799 511,79	34 604 759,75
Suunnitelman mukaiset poistot	2.3				
Aineettomat hyödykkeet		9 275 987,29	7 608 360,88	1 263 328,18	842 531,54
Substanssipoistot		5 506,48	5 365,77	1 324,57	1 414,39
Tiet		1 410 437,36	1 387 559,26	1 409 912,54	1 387 034,44
Rakennukset ja rakennelmat		392 648,78	374 225,56	389 773,85	367 600,70
Koneet ja kalusto, muut aineell.		113 378,37	85 058,03	30 533,50	30 533,50
Yhteensä		11 197 958,28	9 460 569,50	3 094 872,64	2 629 114,57

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

euroa	Liite-tieto	Liiketoimintakokonaisuus 1.1.–31.12.2023	Liiketoimintakokonaisuus 1.1.–31.12.2022	Liiketoiminta 1.1.–31.12.2023	Liiketoiminta 1.1.–31.12.2022
Liiketoiminnan muut kulut	2.4				
Toimitilakulut		7 969 887,04	9 160 541,00	6 312 822,65	7 821 246,88
ICT-kulut		12 671 053,60	10 558 381,22	9 892 346,00	7 802 488,64
Matkakulut		3 149 241,55	2 726 846,62	477 640,57	424 359,15
Ulkopuoliset palvelut		1 756 432,98	1 203 049,06	1 053 875,20	976 042,41
Kone- ja kalustokulut, ajoneuvokulut		765 456,18	701 221,68	169 596,27	148 194,69
Muut henkilöstökulut		2 232 822,96	2 147 794,93	1 021 051,94	1 213 043,94
Muut kulut		4 840 842,50	4 664 571,41	3 518 696,18	3 737 363,77
Konsernin sisäiset kulut		201 583,00	-20 511,24	201 583,00	-22 067,06
Yhteensä		33 587 319,81	31 141 894,68	22 647 611,81	22 100 672,42
Muut korko- ja rahoitustuotot	2.5				
Osinkotuotot ulkopuolisilta		87 865,96	56 184,22	87 865,96	56 184,22
Osinkotuotot tytäryhtiöiltä				11 237 621,22	12 100 000,00
Korkotuotot		674 576,65	58 044,04	483 715,72	31 008,10
Yhteensä		762 442,61	114 228,26	11 809 202,90	12 187 192,32
Korkokulut ja muut rahoituskulut					
Korkokulut		1 262 084,73	636 704,53	173 786,43	140 112,97
Yhteensä		1 262 084,73	636 704,53	173 786,43	140 112,97
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		-499 642,12	-522 476,27	11 635 416,47	12 047 079,35

Suunnitelman mukaiset poistoajat	ennen 1.1.2020	1.1.2020 alkaen
Aineettomat oikeudet, muut pitkävaik. menot	4–5 vuotta	4–5 vuotta
Sora-alueet	substanssipoisto	substanssipoisto
Tiet	10–25 vuotta	10 vuotta
Kalarakenteet	pääosin 10 vuotta	15 vuotta
Uittorakenteet	25 vuotta	15 vuotta
Rakennukset	20–40 vuotta	20 vuotta
Rakennelmat	4–10 vuotta	8 vuotta
Koneet ja kalusto	4–8 vuotta	4–5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet: asfaltointi, kasvatusalustat	15–20 vuotta	15 vuotta

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuushyödykkeittäin. Poistojen kirjaus aloitetaan hyödykkeen käyttöönotosta.

Tasetta koskevat liitetiedot

milj. euroa	Liite- tieto	Aineett. hyödykk.	Maa- ja vesialueet	Tiet, maa- ja vesirak.	Rakenn. ja rakennelmat	Koneet ja kalusto, muut aineell.	Keskener. hankkeet	Osakkeet ja osuudet muut saam.	Yhteensä
Pysyvät vastaavat	2.6								
Liiketoimintakokonaisuus									
Hankintameno 1.1.		21,0	2 895,4	129,9	89,5	0,9	3,9	2,2	3 142,7
Lisäykset		0,4	8,2	13,5	0,1	0,1	4,3	0,0	26,7
Vähennykset		-0,1	-8,1	0,0	-0,1	0,0	-0,9	0,0	-9,2
Arvonalennus		0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1
Hankintameno 31.12.		21,3	2 895,5	143,4	89,5	1,0	7,3	2,2	3 160,2
Kert.poistot ja arvonal. 1.1.		16,2	0,1	61,8	87,2	0,6	0,0	0,0	165,9
Tilikauden poisto		2,2	0,0	8,5	0,4	0,1	0,0	0,0	11,2
Kertyneet poistot 31.12.		18,4	0,1	70,3	87,6	0,7	0,0	0,0	177,1
Kirjanpitoarvo 1.1.		4,7	2 895,4	68,1	2,3	0,3	3,9	2,2	2 976,8
Kirjanpitoarvo 31.12.		2,9	2 895,5	73,1	1,9	0,3	7,3	2,2	2 983,1
Tuotannon koneet ja laitteet, kirjanpitoarvo 31.12.						0,3			
Liiketoiminta									
Hankintameno 1.1.		6,2	2 894,8	71,9	5,7	0,2	3,9	40,1	3 022,7
Lisäykset		0,4	8,2	0,0	0,1	0,0	4,0	0,0	12,8
Vähennykset		-0,1	-8,0	0,0	-0,1	0,0	-0,9	0,0	-9,1
Hankintameno 31.12.		6,5	2 895,1	71,9	5,7	0,2	7,0	40,1	3 026,4
Kert.poistot ja arvonal. 1.1.		2,7	0,0	51,3	3,4	0,1	0,0	0,0	57,5
Tilikauden poisto		1,3	0,0	1,4	0,4	0,0	0,0	0,0	3,1
Kertyneet poistot 31.12.		4,0	0,0	52,7	3,8	0,1	0,0	0,0	60,6
Kirjanpitoarvo 1.1.		3,4	2 894,8	20,6	2,3	0,1	3,9	40,1	2 965,2
Kirjanpitoarvo 31.12.		2,5	2 895,1	19,2	1,9	0,0	7,0	40,1	2 965,8
Tuotannon koneet ja laitteet, kirjanpitoarvo 31.12.						0,0			-

Tasetta koskevat liitetiedot

Osakkeet ja osuudet	Liite-tieto	Omistusosuus, %	Kirjanpitoarvo emoyhtiössä, euroa
Tytäryhtiöosakkeet	2.7		
Metsähallitus			
Metsähallitus Metsätalous Oy, Rovaniemi		100	25 649 635,81
MH-Kivi Oy, Oulu		100	6 400 000,00
Siemen Forelia Oy, Jyväskylä		100	5 476 000,00
Yhteensä			37 525 635,81

euroa	Liite-tieto	Liiketoiminta-kokonaisuus 2023	Liiketoiminta-kokonaisuus 2022	Liiketoiminta 2023	Liiketoiminta 2022
Osakkeet ja osuudet, kirjanpitoarvo	2.8				
Tytäryhtiöosakkeet		0,00	0,00	37 525 635,81	37 525 635,81
Osuudet osakkuusyrityksissä					
Korsvind Oy, Korsnäs, 25 %		1 470 031,48	1 470 031,48	1 470 031,48	1 470 031,48
Muut osakkeet ja osuudet		334 407,84	334 407,84	743 280,25	743 280,25
Yhteismetsäosuudet		347 043,27	347 043,27	347 043,27	347 043,27
Yhteensä		2 151 482,59	2 151 482,59	40 085 990,81	40 085 990,81
Saamiset julkisilta hallintotehtäviltä	2.9				
Myyntisaamiset		218 700,62	697 414,17	55 975,25	618 522,44
Siirtosaamiset		1 193 333,75	1 698 113,82	1 193 333,75	1 698 103,82
Yhteensä		1 412 034,37	2 395 527,99	1 249 309,00	2 316 626,26
Saamiset tytäryhtiöiltä	2.10				
Myyntisaamiset		0,00	0,00	9 732,76	137,60
Muut saamiset		0,00	0,00	0,00	2 747,62
Siirtosaamiset		1 955,77	1 666,84	445 993,60	0,00
Yhteensä		1 955,77	1 666,84	455 726,36	2 885,22
Saamiset osakkuusyhtiöltä	2.11				
Myyntisaamiset		232 395,2	0,0	232 395,2	0,0
Yhteensä		232 395,2	0,0	232 395,2	0,0
Muut saamiset, lyhytaikaiset	2.12				
Muut ennakot, menoennakot		327 442,10	202 058,28	168 477,22	194 122,92
Arvonlisäverosaamiset		119 976,46	91 050,20	0,00	0,00
Verosaamiset		669 167,26	0,00	634 223,78	0,00
Yhteensä		1 116 585,82	293 108,48	802 701,00	194 122,92
Ulkoiset siirtosaamiset lyhytaikaiset	2.13				
Muut menoennakot		480 958,54	267 843,75	295 742,04	57 497,78
Muut tulojäämät		288 826,65	213 000,18	61 709,33	125 065,13
Yhteensä		769 785,19	480 843,93	357 451,37	182 562,91

Tasetta koskevat liitetiedot

euroa	Liite- tieto	Liiketoiminta- kokonaisuus 2023	Liiketoiminta- kokonaisuus 2022	Liiketoiminta 2023	Liiketoiminta 2022
Oma pääoma	2.14				
Peruspääoma 1.1.		2 592 060 830,84	2 591 818 700,84	2 592 060 830,84	2 591 818 700,84
hallinnansiirrot		825 828,00	292 680,00	825 828,00	292 680,00
maankäyttömuutokset		-6 692 358,00	-132 359,00	-6 692 358,00	-132 359,00
muut		-106 427,20	81 809,00	-106 427,20	81 809,00
Peruspääoma 31.12		2 586 087 873,64	2 592 060 830,84	2 586 087 873,64	2 592 060 830,84
Muu oma pääoma 1.1		224 811 631,77	224 811 631,77	224 811 631,77	224 811 631,77
Muu oma pääoma 31.12		224 811 631,77	224 811 631,77	224 811 631,77	224 811 631,77
Edellisen tilikauden voitto 1.1		190 625 593,15	149 636 139,40	170 226 427,53	135 666 167,90
Voiton tuloutus valtiolle		-120 000 000,00	-110 000 000,00	-120 000 000,00	-110 000 000,00
Edellisten tilikausien voitto 31.12.		70 625 593,15	39 636 139,40	50 226 427,53	25 666 167,90
Tilikauden voitto		142 379 363,96	150 989 453,75	113 444 744,67	144 560 259,63
Oma pääoma yhteensä 31.12.		3 023 904 462,52	3 007 498 055,76	2 974 570 677,61	2 987 098 890,14
Pakolliset varaukset	2.15				
Muut pakolliset varaukset, euroa		2 623 185,57	2 838 285,57	2 051 810,00	2 101 810,00
Yli 5 vuoden kuluttua erääntyvien pitkäaikaisten lainojen yhteismäärä	2.16				
Yhteensä		22 000 000,00	32 187 440,37		
Valtiolle suorittamatta olevan velan määrä	2.17				
Velka valtiolle, enn.pidätysvelka, sosiaaliturvamaksuvelka, VaEL, TyEL		1 353 216,36	1 202 154,61	589 719,05	529 967,17
Velat julkisille hallintotehtäville	2.18				
Ostovelat		241 283,16	231 085,70	88 522,86	70 465,56
Siirtovelat		8 555,83	38 931,48	8 555,83	38 931,48
Yhteensä		249 838,99	270 017,18	97 078,69	109 397,04
Velat tytäryhtiöille	2.19				
Ostovelat		0,00	0,00	87 318,47	943 407,93
Konsernitilivelat		0,00	0,00	7 218 503,53	13 462 889,97
Yhteensä		0,00	0,00	7 305 822,00	14 406 297,90

Tasetta koskevat liitetiedot

euroa	Liite- tieto	Liiketoiminta- kokonaisuus 2023	Liiketoiminta- kokonaisuus 2022	Liiketoiminta 2023	Liiketoiminta 2022
Ulkoiset muut velat	2.20				
ALV-velka		15 872 907,24	12 986 815,29	3 982 060,95	3 963 718,87
Ennakonpid.- , sos.turva- ja muut lakisäät. henkilöstökuluvelat, liittyen palkanmaksuun		764 836,79	668 734,07	345 137,42	304 828,36
Oman pääoman korjaukset		3 384 640,00	965 379,00	3 384 640,00	965 379,00
Muut		341 525,71	152 981,14	340 307,89	152 981,14
Yhteensä		20 363 909,74	14 773 909,50	8 052 146,26	5 386 907,37
Ulkoiset siirtovelat	2.21				
Lakisäät. jaksotetut henkilöstökulut		811 245,96	739 194,64	326 696,88	301 561,33
Lomapalkkavelka sos.kuluineen		6 076 302,67	5 747 048,75	2 554 741,74	2 514 038,18
Muut henkilöstökulujaksotukset		3 991 254,70	4 227 502,69	1 673 645,35	1 726 427,20
Verojaksotus		281 041,10	2 438 285,37	0,00	953 670,41
Muut		1 151 879,97	1 981 879,31	1 021 367,94	1 926 060,93
Yhteensä		12 311 724,40	15 133 910,76	5 576 451,91	7 421 758,05

Muut liitetiedot

milj. euroa	Liite-tieto	Liiketoiminta-kokonaisuus 2023	Liiketoiminta-kokonaisuus 2022	Liiketoiminta 2023	Liiketoiminta 2022
Vastuusitoumukset	2.22				
Leasingvastuut					
tilikaudella maksetut		1,1	1,1	0,8	0,8
seuraavana vuonna maksettavat		1,5	1,7	1,3	1,5
myöhemmin maksettavat		1,6	1,8	1,4	1,5
Pankkitakausvastuut		2,9	2,0	1,3	0,4
Muut pankkivastuut		0,5	1,0	0,0	0,5
Tuulivoimahankkeisiin liittyvät rahoitusvastuut		1,7	1,7	1,7	1,7
Investointisitoumukset		5,5	3,4	5,5	3,4
Lähipiiriliiketoimet	2.23				
Valtiolle on maksettu voitontuloutusta		120,0	110,0	120,0	110,0
Konsernin sisäiset liiketoimet kaudella*					
Tavaroiden myynnit		0,8	1,7	0,2	0,3
Palveluiden myynnit		120,8	119,4	119,3	119,4
Tavaroiden ostot		0,9	1,3	0,1	0,2
Palveluiden ostot		105,0	104,9	0,1	0,0
Yhteensä		15,7	14,8	119,4	119,5
Laskennalliset verosaamiset ja -velat	2.24				
Laskennallinen verosaaminen					
tytäryhtiöiden tappioista		0,9	1,1		
pakollisista varauksista		0,3	0,3		
Yhteensä		1,2	1,4		
Omarahoitteiset investoinnit	2.25	Investointisuunnitelma	Toteutunut	Investointi-suunnitelma	Toteutunut
Maa-, vesi-, ja sora-alueet		5,6	5,2	5,6	5,2
Tiet, tiehankkeet, tonttien jalostustyöt		15,9	13,5	3,0	0,0
Kalusto (koneet ja laitteet), tuulivoimahankkeet		5,7	0,1	5,7	0,0
Rakennukset ja rakennelmat		0,3	0,1	0,3	0,1
Rakennukset ja rakennelmat		2,9	4,7	2,1	4,4
Muut, mm. tietojärjestelmät		0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä		30,3	23,7	16,6	9,7

*Konsernin sisäiset liiketoimet ovat markkinaehtoisia.

Liiketoiminnan leasingsopimuksissa on lunastusehto jäännösarvon saavuttaessa sovitun tason. Sopimukset on irtisanottavissa 3 kk irtisanomisajalla.

Konsernilla on myös ilman lunastusehtoja olevia, pääsääntöisesti viiden vuoden sopimuksia.

Kiinteistöjen perusparannus- ja uudisrakentamisinvestointeihin liittyy arvonalisäveron tarkistusvastuu 10 vuoden aikana alkaen rakentamispalvelun valmistusmisvuoden alusta.

Vastuu pilaantuneiden maiden kunnostamisesta
Metsähallituksen hallinnoimilla alueilla pilaantuneeseen maa-alueeseen liittyvä vastuu on ensijaisesti sillä, joka on vastannut pilaavasta toiminnasta.

Alueen halitijana Metsähallitus voi joutua vastaamaan pilaantumisen kunnostuskustannuksista, jos ensijainen vastuutaho ei siihen kykene.

JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT

Tuloslaskelma

euroa	Julkiset hallintotehtävät 1.1.–31.12.2023	Julkiset hallintotehtävät 1.1.–31.12.2022
LIKEVAIHTO	15 083 031,03	14 778 599,16
Liiketoiminnan muut tuotot	5 036 213,36	4 987 452,88
Valtion talousarviosta muuhun toimintaa saatu rahoitus	69 219 061,81	79 463 502,29
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	3 446 530,92	4 866 090,07
Ulkopuoliset palvelut	16 889 908,06	21 857 798,65
Materiaalit ja palvelut yhteensä	20 336 438,98	26 723 888,72
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	29 104 860,32	30 784 483,73
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	4 676 103,69	4 997 601,98
Muut henkilösivukulut	1 064 149,69	1 006 570,20
Henkilöstökulut yhteensä	34 845 113,70	36 788 655,91
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä		
Suunnitelman mukaiset poistot	1 011 265,08	1 439 289,93
Liiketoiminnan muut kulut	32 044 967,97	33 992 312,22
LIIKETULOS	1 100 520,47	285 407,55
Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista	7 437,28	5 865,03
Muut korko- ja rahoitustuotot	4 717,76	2 027,30
Korkokulut ja muut rahoituskulut	20 993,64	107 330,35
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-8 838,60	-99 438,02
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	1 091 681,87	185 969,53
Tilikauden tuloksen siirto omaan pääomaan	-1 091 681,87	-185 969,53
TILIKAUDEN TULOS	0,00	0,00

Tase, vastaavaa

euroa	Julkiset hallintotehtävät 31.12.2023	Julkiset hallintotehtävät 31.12.2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut aineettomat hyödykkeet	270 988,08	336 049,64
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 798 900,16	1 209 517,96
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	3 069 888,24	1 545 567,60
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 071 374 656,18	1 042 135 721,64
Tiet	430 428,92	283 590,67
Rakennukset ja rakennelmat	7 197 335,90	7 875 229,21
Koneet ja kalusto	47 161,76	53 373,17
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	284 651,01
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1 079 049 582,76	1 050 632 565,70
Sijoitukset		
Osuudet saman liikelaitoskonsernin tytäryhtiöissä	12 200 000,00	12 200 000,00
Muut osakkeet ja osuudet	737 704,68	737 704,68
Muut saamiset	0,00	0,00
Sijoitukset yhteensä	12 937 704,68	12 937 704,68
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 095 057 175,68	1 065 115 837,98

euroa	Julkiset hallintotehtävät 31.12.2023	Julkiset hallintotehtävät 31.12.2022
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 381 281,40	1 441 389,40
Saamiset liikelaitoksen liiketoiminnalta	97 078,69	109 397,04
Saamiset saman liikelaitoksen tytäryhtiöiltä	152 760,30	160 620,14
Muut saamiset	20 789,56	34 499,02
Siirtosaamiset	4 194 670,47	5 359 102,33
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	5 846 580,42	7 105 007,93
Rahat ja pankkisaamiset	41 795 859,63	38 253 361,93
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	47 642 440,05	45 358 369,86
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 142 699 615,73	1 110 474 207,84

Tase, vastattavaa

euroa	Julkiset hallintotehtävät 31.12.2023	Julkiset hallintotehtävät 31.12.2022
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Muu oma pääoma	1 098 351 160,12	1 067 931 938,46
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 098 351 160,12	1 067 931 938,46
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	27 439 715,18	25 072 274,61
Ostovelat	4 156 488,76	4 211 916,53
Velat liikelaitoksen liiketoiminnalle	1 249 309,00	2 316 626,26
Velat saman liikelaitoskonsernin tytäryhtiöille	162 725,37	78 901,73
Muut velat	1 466 091,33	1 852 394,71
Siirtovelat	9 874 125,97	9 010 155,54
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	44 348 455,61	42 542 269,38
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 142 699 615,73	1 110 474 207,84

Rahoituslaskelma

euroa	Julkiset hallintotehtävät 1.1.–31.12.2023	Julkiset hallintotehtävät 1.1.–31.12.2022
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Myynnistä saadut maksut	15 163 660,69	14 477 216,41
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	6 169 406,69	4 462 216,47
Maksut liiketoiminnan kuluista	-85 274 394,11	-113 855 256,35
Liiketoiminnan rahavirta ennen rah.eriä ja veroja	-63 941 326,73	-94 915 823,47
Maksetut korot ja rahoituskulut	-20 993,64	-107 330,35
Saadut korot liiketoiminnasta	4 717,76	2 027,30
Saadut osingot	7 437,28	5 865,03
Valtion talousarviorahoitus muuhun toimintaan	69 219 061,81	79 463 502,29
Toiminnan rahavirta	5 268 896,48	-15 551 759,20
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Luonnonsuojelualueostot, osakkeet	-353 537,05	-26 157,94
Käyttöomaisuuden ostot, ministeriöiden rahoitus	-57 183,68	-8 543 411,23
Käyttöomaisuuden ostot, muu rahoitus	-181 621,10	-574 286,44
Investoinnit aineellisiin ja aineett. hyödykkeisiin	-4 472 572,37	-1 793 598,22
Aineellisten ja aineett. hyödykkeiden luov.tulot	44 604,52	81 322,15
Omistajien sijoitus ls-alueiden hank. ja osakkeisiin	353 537,05	26 157,94
Investointiavustus	2 940 373,85	9 117 697,67
Investointien rahavirta	-1 726 398,78	-1 712 276,07
RAHAVAROJEN MUUTOS	3 542 497,70	-17 264 035,27
Rahavarat 1.1.	38 253 361,93	55 517 397,20
Rahavarat 31.12.	41 795 859,63	38 253 361,93
Muutos	3 542 497,70	-17 264 035,27

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS SEKÄ TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

METSÄHALLITUS 0116726-7

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen 1.1.–31.12.2023 allekirjoitus.

Vantaalla 27. päivänä helmikuuta 2024

Päivi Huotari Puheenjohtaja	Sanna Paanukoski Varapuheenjohtaja	Keijo Kallunki Hallituksen jäsen
Tanja Joona Hallituksen jäsen	Tuija Suur-Hamari Hallituksen jäsen	Jussi Saukkonen Hallituksen jäsen
Ismo Tiainen Hallituksen jäsen	Roope Uusitalo Hallituksen jäsen	Juha S. Niemelä Pääjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä sähköisen allekirjoituksen päivänä.

KPMG OY AB Jorma Nurkkala KHT, JHT	KPMG OY AB Outi Koskinen JHT, KHT
---	--

Metsähallitus

Julkiset hallintotehtävät

– Erillistilinpääätös ja toiminta- kertomus 1.1.–31.12.2023

Kuva: Katri Lehtola

1. Toimintakertomus	46	2. Tilinpäätös.....	59
1.1 Johdon katsaus.....	46	2.1 Tilinpäätösanalyysi	59
1.2 A Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	47	2.1.1 Tuloslaskelma	59
1.2.1 Lajien ja luontotyyppien suojelutaso paranee tuoreen tiedon mukaan priorisoiduilla toimenpiteillä	47	2.1.2 Tase	59
1.2.2 Natura 2000 - ja luonnonsuojelualue-verkoston luontoarvojen tila paranee	48	2.1.3 Varainkäyttö	60
1.2.3 Kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden arvo säilyy	49	2.2 Rahoitus ja kustannusvastaavuus	62
1.2.4 Metsästys ja kalastus on kestävä, eettistä ja vastuullista	50	2.2.1 Julkiset hallintotehtävät -yksikölle osoitettu rahoitus valtion talousarviosta	62
1.2.5 Monipuoliset ja asiakaslähtöiset eräpalvelut lisäävät hyvinvointia ja luovat edellytyksiä erätalouden yritystoiminnalle	51	2.2.2 Valtion talousarvion ulkopuolinen rahoitus	63
1.2.6 Luonnossa virkistäytyminen lisää hyvinvointia ja luonnon arvostusta, jota tuetaan aktiivisella viestinnällä	52	2.2.3 Rahoituslähteet ja tehtävät	63
1.3 B Toiminnallinen tuloksellisuus ..	54	2.2.4 Kustannusvastaavuus	64
1.3.1 Toiminta on tuottavaa, asiakaslähtöistä ja tiedolla johdettua	54	2.3 Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot.....	66
1.3.2 Toiminta on ilmastoviisasta ja vastuullista	55	2.3.1 Tuloslaskelma	66
1.4 C Voimavarat	56	2.3.2 Tase	67
1.4.1 Henkilöstö on hyvinvoiva ja osaava	56	2.3.2 Rahoituslaskelma	68
1.4.2. Rahoitusnäkökulma ja asetetut tulostavoitteet ohjaavat ennakoivasti toiminnan mitoittamista	57	2.3.4 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	69
1.5 Kansainvälistä toimintaa koskevat tavoitteet koskien ympäristöministeriön erillirahoitusta.....	58	2.3.5 Tuloslaskelmaa täydentävät liitetiedot	70
		2.3.6 Tasetta täydentävät liitetiedot	72
		2.3.7 Vastuusitoumukset, henkilöstö ja kiinteän omaisuuden muutokset	75
		Erillistilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä	76
		Luettelo kirjanpidoista ja aineistoista.....	77

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Johdon katsaus

Päähavainnot

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien, Luontopalvelujen ja Eräpalvelujen, vuosi oli toiminnallisesti pääosin onnistunut. Hallituskaudelle asetettu Helmi-ohjelman soiden ennallistamisen ja perinnebiotooppien kunnostuksen tavoite ylitettiin reilusti. Toiminta eteni suunnitellusti myös muissa Helmi-elinympäristöteemoissa lukuun ottamatta perinnebiotooppien kunnostusta ja jatkuvaa hoitoa. Myös vedenalaisia kunnostuksia merialueilla jatkettiin. Matkailun kasvun myötä virkistyspalvelujen kysyntä oli vahvaa. Edelliseen vuoteen nähden yleisökohteiden käyntimäärä nousi maltillisesti ja asiakastyytyväisyys säilyi korkeana. Kulttuurihistoriallisten arvokohteiden hyvässä kunnossa pitämiseen ei pystytty panostamaan tarpeeksi.

Metsäkanalintujen kannat ovat olleet pääosin erittäin vahvat, mikä on tarjonnut hyviä metsästysmahdollisuuksia sekä pitkiä pyyntiaikoja. Kalastonhoitomaksun kertymä kasvoi edellisvuodesta. Metsästäjille ja kalastajille on lanseerattu valtion alueilla noudatettava Eräetiketti, jolla pyritään lisäämään vastuullista eränkäyntiä ja parantamaan sosiaalista kestävyyttä. Erävalvonnan kustannusten kasvu erityisen kaluston osalta ja heikkenevä rahoitus on vaikuttanut kielteisesti erävalvonnan vaikuttavuuteen. Erävalvonnan kasvaneen kysynnän ja tarpeiden mukaisen palvelun tarjoaminen on heikentynyt.

Pohjois-Suomessa ei ollut kerättävää siemensatoa, joten siemenvarastoon ei saatu täydennystä. Metsikkösiemenen kysyntä lisääntyi hieman edellisvuoteen verrattuna. Tämä oli pääosin seurausta Kainuussa kesällä 2020 aiheutuneiden laajojen myrskytuhoalueiden uudistamistoimista.

Vahva panostus digitaalisten palvelujen kehitykseen ja tiedon hyödyntämiseen palvelukehityksessä jatkui. Uudistuvat Luontoon-palvelut ja kansallisen ulkoilutietopalvelun kehittäminen etenivät yhteistyössä kumppaneiden, sisäisten sidosryhmien ja asiakkaiden kanssa. Kehitystyötä jatkettiin digitaalisen myyntikanavan uudistamisen parissa, Erä- ja luontoyhteisön käyttö vakiintui sekä toteutettiin asiakasymmärryksen ja kävijäseurantojen kehittämistä. Samalla ketterästä kehittämisestä työvälineineen sekä toimintamalleineen luotiin uusi toimintamalli tietojärjestelmien kehityksen tueksi.

Luontopalvelujen toimintatapaselvitys toteutettiin henkilöstöä vahvasti osallistavasti ja siihen osallistui yhteensä yli 400 luontopalvelulaista. Toimintatapaselvityksessä haettiin tuottavuutta, parempaa arvon luontia sekä kykyä vastata tulevaisuuden toimintaympäristön haasteisiin. Samalla luotiin perusta paikkatietoon liittyvän järjestelmäkokonaisuuden uudistukselle. Lisäksi tavoitteena oli luoda selkeämpiä työnkuvia ja ratkaisuja henkilöstön laajasti kokemaan kuormittuneisuuteen.

Toimintatapauudistus käynnistettiin valmistelijoiden voimin ja vuoden 2024 budjetin sekä tulevien vuosien rahoitusnäkymien varmistuttua käynnistettiin Luontopalveluja ja Metsähallituksen konsernitoimintoja koskevat muutosneuvottelut. Toimintatavan ja organisaation uudistumisen rinnalla jouduttiin neuvottelemaan myös toiminnan mittakaavan supistamisesta ja talouden tasapainottamisesta sekä sopeuttamisesta muuttuneeseen rahoitustilanteeseen. Muutosneuvotteluvaiheen lopuksi 38 vakinaista ja pitkälle yli sata määräaikaista työsuhdetta jouduttiin päättämään.

Eräpalvelut teki toimintavuoden aikana huomattavia säästöjä, jotka vaikuttivat laskevasti palveluihin, esimerkiksi painetuista asiakaslehdistä luovuttiin ja kausivalvontaa supistettiin. Tämä oli kuitenkin välttämätöntä, jotta voitiin hoitaa toteutuneita ICT-kustannuksia. Eräpalvelut välttivät muutosneuvottelut, mutta muutamia avainrekrytointeja jouduttiin taloustilanteen takia siirtämään ja töitä jaettiin uudelleen. Talouden sopeuttaminen kuitenkin onnistui ja talouden pohja näyttää pitävän, mutta kustannustehokkuutta toiminnassa on jatkettava.

Johtopäätökset

Tulevien vuosien rahoitusnäkyvät haastavat kehittämään organisaatiota ja mitoittamaan toiminnan pienenevään rahoituskehitykseen. Tuottavuuden ja kustannusvaikuttavuuden parantaminen on avainasemassa. Luontopalvelujen toimintatapauudistus ja sen mukaisesti uudistunut organisaatio mahdollistaa uudenlaisen toiminnan kulttuurin kehittämisen. Muutos varmistaa, että Luontopalvelut kykenee jatkossa vastaamaan ja mukautumaan paremmin toimintaympäristön muuttuviin haasteisiin. Yksinkertaisempi organisaatio, tiimiohjautuva toimintatapa ja valtakunnalliset yksiköt mahdollistavat aiempaa asiakaslähtöisemmän ja valtakunnallisesti priorisoidun toimintamallin sekä toiminnan jatkuvan kehittämisen henkilöstön hyvinvointia parantaen.

Eräpalvelujen palvelutoimintojen kehittämistä on jarruttanut myyntijärjestelmän uudistuksen kustannukset mutta myös sen viivästyminen. Se kuitenkin valmistuneen vuoden 2024 syksyllä, jolloin voidaan toteuttaa siihen kytkettyjä ja suunniteltuja uudistuksia.

1.2 A Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Seuraavassa on arvio mittareittain siitä, miten vaikuttavuusta-voitteittain vuodelle 2023 asetetut tulostavoitteet on saavutettu. Arvioinnissa on käytetty valtion tulostietojärjestelmän arvosana-asteikkoa ja alla olevaa värikoodistoa.

- 1 = Tavoitteesta on luovuttu
- 2 = Tavoite ei ole toteutunut
- 3 = Tavoite on toteutunut osittain
- 4 = Tavoite on saavutettu
- 5 = Tavoite on ylitetty

Mittarien kuvaukset ovat pyynnöstä saatavissa julkisten hallintotehtävien yksikön sisäisistä tietojärjestelmistä.

1.2.1 Lajien ja luontotyyppien suojelutaso paranee tuoreen tiedon mukaan priorisoiduilla toimenpiteillä

Mittari	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Tavoite 2023	Toteuma 2023	Arvosana 2023
Helmi-ohjelmaan sisältyvä soiden ennallistaminen ja perinnebiotooppien kunnostus, osuus hallituskauden tavoitteesta (yhteensä 14 000 ha), %	14	41	84	100	112	5
Elinympäristöjen tilan parantaminen, ennallistamisen ja hoidon (pl. perinnebiotooppien jatkuva hoito) pinta-ala, ha	4 568	8 132	10 008	3 150	5 579	5
Perinnebiotooppien jatkuva hoito, ha	5 407	5 641	5 838	6 300	5 733	3

*Mittari ei ollut vielä käytössä vuosina 2019.

Vahvuudet

Elinympäristöjen tilan parantamisen kokonaistavoitteet ylitettiin reilusti, samoin hallituskauden tavoite Helmi-ohjelman soiden ennallistamisen ja perinnebiotooppien kunnostuksen osalta. Soiden ennallistaminen ylitti tavoitteet jokaisena hallituskauden vuotena. Kokonaispinta-alasta soiden ennallistaminen kattoi noin 70 %. Toiminta eteni suunnitellusti myös muissa Helmi-elinympäristöteemoissa lukuun ottamatta perinnebiotooppien kunnostusta ja jatkuvaa hoitoa. Myös vedenalaisia kunnostuksia merialueilla jatkettiin. Pienvesiteeman toiminta laajeni valtakunnallisen koordi-

noinnin ansiosta, ja Luontopalvelut on tehnyt virtavesikunnostuksia myös Metsätalous Oy:n mailla LIFE Revives-hankkeessa. Ojitettujen soiden ennallistamisoppaan päivistytyö on käynnistynyt. Soiden ennallistamisen seurannan kaukokartoitusmenetelmiä kehittävän, LUKEn kanssa toteutetun yhteishankkeen tulokset julkaistu. Koneen säätiön rahoittamassa hankkeessa kehitettiin soiden ennallistamisen vaikuttavuusseurantojen ja muiden avointen suoaineistojen tulosten laajempaa hyödyntämistä.

Laadittiin Helmi 2030-suunnitelma, jossa määriteltiin Luontopalvelujen eri elinympäristöjen ennallistamisen ja hoidon vuositavoitteet sekä niiden vaatimat resurssit vuoteen 2030 asti. Luonnonsuojelun tilannekuva -sivustoa kehitettiin edelleen, mikä tukee toiminnan raportointia ja seurantaa entistä paremmin sekä Luontopalveluissa että ELY-keskuksissa. Luontopalvelujen asiantuntijuudelle on ollut runsaasti kysyntää eri toimijoilta, mm. Metsäkeskuksen Luonnonhoidon tulevaisuuden tekijät (LUOTU) -hankkeessa. EU-rahoitteiset hankkeet ovat edelleen olleet merkittävässä roolissa elinympäristöjen ja lajien suojelutilan parantamisessa. Pitkäjänteisen suojelutyön ja johdonmukaisen hanketoiminnan ansioista naali pesi Suomessa ensimmäistä kertaa yli 25 vuoteen Suomessa, saimaannorpan kuutteja syntyi ennätysmäärä, metsäpeuralla on kaksi uutta lisääntyvää osakantaa ja metsänpoltoista riippuvaisista luontodirektiivin selkärangattomista lajeista tehtiin reilusti aiempaa enemmän havaintoja. Hankkeiden vaikuttavuus perustuu henkilöstön asiantuntemuksen ohella tulokselliseen ja laajaan yhteistyöhön eri toimijoiden kanssa. Mittavalle 8-vuotiselle Priodiversity Life IP -hankkeelle saatiin EU-rahoitusta luonnon monimuotoisuuden tilan parantamiseksi monenlaisin eri toimenpitein yhdessä laajan toimijajoukon kanssa.

Osana suojelualueiden rakennuskantaselvitystä laadittiin kattava ohjeistus rakennusten lepakkotarkastuksiin ja koulutettiin henkilöstöä tarkastusten tekemiseen. Satoja direktiivilajien sekä kiireellisesti suojeltavien putkilokasvien, sammalien ja hyönteisten esiintymäpaikkoja tarkastettiin ja priorisointineuvotteluissa sovittuja hoitotoimia toteutettiin suojelualueilla aina etelärannikolta Pohjois-Lappiin. EU:n biodiversiteettistrategian kansallisten sitoumusten toimeenpanoon, ennallistamisasetukseen liittyvään valmisteluun sekä HELCOM-työhön osallistuttiin aktiivisesti.

Heikkoudet

Perinnebiotoppien hoidon tukijärjestelmien muutokset sekä metsäkatoasetus heikentävät laidunnuksen jatkuvuutta, samoin kuin laiduneläinten saatavuus. Siikalahden lintuvesikunnostusten lupaprosessissa odotetaan KHO:n päätöstä. Eteläisen Suomen laji- ja luontotyyppitiedon ajantasaisuus jatkaa heikentymistään.

Johtopäätökset

Kahteen edeltävään ennätysvuoteen verrattuna soita ennallistettiin huomattavasti vähemmän, mutta kuitenkin enemmän kuin ensimmäisenä Helmi-ohjelman toteutusvuonna 2020. Vuoden 2024 soiden ennallistamisen tavoite on pinta-alaltaan samaa luokkaa kuin ennen Helmi-kautta. Toimenpiteitä tulee jatkossa enemmän kohdentaa monimuotoisuuden kannalta arvokkaimmille, pienialaisille kohteille. Perinnebiotooppien hoidossa on varmistettava jatkuvan hoidon hyvä laatu sekä jo pidempään hoidossa olleilla että uusilla peruskunnostettavilla kohteilla tukijärjestelmän muuttuessa. Isojen lintuvesikunnostusten toteutus on varmistettava, kun tarvittavat luvat lopulta saadaan. Perinnebiotooppien jatkuvan hoidon pinta-alan pienenemisessä alkaa näkyä maatalouden ympäristösopimusehtojen tiukennuksesta johtuva alueiden tippuminen pois laidunnuksesta liian alhaiseksi jäävän korvaustason vuoksi.

Laadukas luontotieto, erityisesti lajitieto, on monille toimijoille ensiarvoisen tärkeää suojelualueiden ulkopuolisen maankäytön suunnittelussa. Luontotyyppitiedon avointa saatavuutta tulee edistää. Laji- ja luontotiedon ajantasaisuutta tulee jatkossa johdonmukaisesti parantaa. Budjettirahoituksen vähentyessä tulisi ennakkoluulottomasti selvittää uusia rahoituskeinoja, jotta elinympäristöjen tilan parantamisen volyymi säilyy vähintään Helmi 2030-tavoitteen mukaisena. Useita EU-rahoitteisia LIFE-hankkeita on päättynyt tai päättyvässä. Vaikuttavan hanketoiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi ja EU-rahoitustason, tulee uusia hakemuksia alkaa laatimaan hyvissä ajoin.

1.2.2 Natura 2000 - ja luonnonsuojelualueverkoston luontoarvojen tila paranee

Mittari	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Tavoite 2023	Toteuma 2023	Arvosana 2023
Natura-alueiden (yhteensä 1 121 kpl) tila-arviointien (NATA) päivitykset, kpl	111	56	36	50	54	5
Luontotyyppi- ja lajitiedon laatu, osuus tiedosta ajantasaista, %	61	63	65	78	65,3	2
Suotuisassa tilassa olevien luontoarvojen osuus, %	68,0*	67,4*	67,0	67,7	66,7	2

*Mittari ei ollut vielä käytössä tulossopimuksessa.

Vahvuudet

Uusi luonnonsuojelulaki, perustettujen luonnonsuojelualueiden säädösten ajantasaistaminen ja päivitetyt Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteet helpottavat ja tehostavat vaikuttavuustavoitteen kannalta tärkeiden tehtävien hoitoa sekä suojelualueiden hoitoa ja käytön ohjausta laajemminkin. Suojelualueiden kiinteistönmuodostaminen on edennyt suunnitelmallisesti. Kaikkiaan muodostettiin 41 uutta suojelualuekiinteistöä. Järjestyssääntöjen laatimista on jatkettu uuden luonnonsuojelulain voimaan tulon jälkeen. Kansainvälisen asiantuntijaraadin suojelualueiden hoidon vaikuttavuuden arviointikäynti toteutui onnistuneesti, ja se tuottaa eväitä toiminnan kehittämiseen. Metsähallituksessa on kehitetty yhteisiä tavoitteita ja toimintatapoja koskien tuulivoima- ja kaivannaistoiminta, mikä sujuvoittaa jatkossa edunvalvontaa. Useat eri toimijat käyttävät Laji.fi:n kautta saatavilla olevia Luontopalvelujen lajiaineistoja erilaisissa, erityisesti vihreään siirtymään liittyvissä maankäyttö-hankkeissa. Meri-inventointeja toteutettiin suunnitellusti pääasiassa Suomenlahdella sekä Selkämeren kansallispuistoissa, ja tuloksia hyödynnetään säädösvalmistelussa, hoidon ja käytön suunnittelussa, VELMUssa sekä Biodiversea LIFE IP-hankkeen eri työpakettien toteuttamisessa. Merialueen ensimmäisessä luonnonvarasuunnitelmassa yhteensovitettiin valtion merialueiden eri käyttömuotojen tarpeita.

Ympäristöministeriötä ja ELY-keskuksia on tuettu Natura IX-hankkeessa mm. laatimalla ohjeistuksia tietojen vientiin SAKTI- ja SASS-järjestelmiin sekä tuottamalla päätöksentekoa tukevia aineistoja. Käynnistettiin hanke, jossa tarkastellaan Natura 2000 -tietolomaketietojen (SDF) päivitystyöhön liittyvät toimintaprosessit, vastuut ja järjestelmät ympäristöhallinnon eri organisaatioissa. Ilmastomuutoksen uhan analysointia ja spatiaalista tunnistamista on kehitetty SYKE:n Suojelualueet muuttuvassa ilmastossa (SUMI) hankkeessa, ja Luontopalveluissa näitä aineistoja on yhdistetty suojelualueverkoston korvaamattomuutta tarkastelevaan Zonation-analyysiin. Jatkossa analysoitua tietoa käytetään strategisen päätöksenteon tukena selvitettäessä, missä ilmastomuutoksen vaikutuksia voidaan ehkäistä, missä ohjata ja missä muutos joudutaan hyväksymään.

Heikkoudet

Hoito- ja käyttösuunnitelmien osalta suunnitteluvelkaa on runsaasti ja välitarkasteluja on jäänyt tekemättä. Uusien säädösvalmistelupa-kettien valmistelu eteni toivottua hitaammin, eikä yhtään säädösval-mistelupakettia valmistunut. Säädösmuutosten myötä on järjestys-sääntöjen valmistelussa noussut sekä linjauskysymyksiä että tarve mm. niiden sisällön yhtenäistämiseen. Säädösmuutokset ovat myös lisänneet tarvetta päivittää jo olemassa olevia järjestyssääntöjä. Suojelualueiden haltijaviranomaisen tehtävät lisääntyvät jatkuvasti (mm. tuulivoimaedunvalvonta, uudet luonnonsuojelualueet), joten erityisesti NATA-, hoito- ja käyttösuunnittelun ja järjestyssääntöjen valmistelun resursointi on haasteellista. Suojelualueiden ulkorajojen merkintä etenee hitaasti. Ylä-Lapin kaukokartoitusaineiston tallen-taminen järjestelmiin viivästyy ja siirtyy vuoden 2024 alkuun. Tämä oli suurin syy sille, että Luontotyyppi- ja lajitiedon laatu -mittarin tavoitetta ei saavutettu.

Johtopäätökset

Vaikuttavuustavoitetta edistetään monilla eri keinoilla mm. säädösvalmistelun, kiinteistönmuodostamisen, rajojen merkinnän, NATA-arviointien, hoidon ja käytön suunnittelun, järjestyssääntöjen ja edunvalvonnan kautta. Kokonaisuutena näihin tehtäviin liittyvät tavoitteet saavutettiin kohtuullisen hyvin, vaikka joissakin tehtävissä (hoito- ja käyttösuunnitelmat, säädösvalmistelu, järjestyssäännöt) eteneminen olikin suunniteltua hitaampaa. Suotuisassa tilassa olevien luontoarvojen osuuden trendi on ollut huolestuttavasti laskeva koko mittaushistorian ajan. Trendin taustalla olevia syitä on tarpeen selvittää. NATA-tietoja tulee hyödyntää johdonmukai-semmin suojeluarvojen tilan ja toimenpiteiden vaikuttavuuden seuraamiseksi. Toimenpiteitä tulee jatkossa määrätietoisesti kohdentaa ja priorisoida suojeluarvoin kohdistuviin uhkien ja tilaa heikentävien tekijöiden hallitsemiseen edunvalvonnan, maankäytön suunnittelun, kävijöiden ohjaamisen sekä elinympäristöjen tilan parantamisen keinoin.

Suojelualueverkoston hoidon vaikuttavuuden kansainvälisen arvioinnin suosituksista tulee viestiä läpinäkyvästi ja keskustella niistä sidosryhmien kanssa sekä Metsähallituksen sisällä että ympäristöhallinnossa sekä jalkauttaa osaksi toiminnan suunnit-telua ja käytännön toteutusta osana organisaation toiminta-tapauudistusta. Myös päivitetyt hoidon ja käytön suunnittelun periaatteet tulee jalkauttaa suunnitelmallisesti ja läpileikkaavasti henkilöstölle. Samalla varmistetaan perehdytys uuteen luonnon-suojelulakiin ja -asetukseen. Edunvalvontatehtävien määrä kasvoi edelleen erityisesti tuulivoimaan ja malminetsintään liittyen.

1.2.3 Kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden arvo säilyy

Mittari	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Tavoite 2023	Toteuma 2023	Arvosana 2023
Hyvässä kunnossa olevat kulttuurihistorialliset arvokohteet, %	*	41	41	45	44	3
Kulttuurihistoriallisten arvokohteiden kuntotiedon ajantasaisuus, %	**	**	**	50	41	2

*Mittari ei ollut vielä käytössä.
**Laskentatapaa on tarkennettu vuodelle 2023, joten aiemmat vuodet eivät ole vertailukelpoisia.

Vahvuudet

JHT:n kulttuuriperinnön kuva 2023 -selvitys toi esiin JHT:n merki-tyksen kansallisen kulttuuriperinnön haltijana ja tavoitteellisen hoidon toteuttajana. Arvokohteiden säilymisen ja käytön varmistavia korjaus- ja kunnostustöitä toteutettiin pääosin erillisrahoituksella. Jakovaroilla tehtävät kunnostukset Helsingin Vallisaaressa ja Loviisan Svartholmassa etenivät suunnitellusti. Kerimäellä Hytermän kivirakenteiden kunnostus saatiin valmiiksi. Arvokkailla perinnetiloilla korjattiin Korteniemen ja Telkkämäen katteita, sekä Koveron päärakennusta ja niittylatoja. Ylitorniolla toteutettiin suojellun Aavasaksan keisarinmajan puuosien korjaus ja ulkomaalaus. Selkämeren kansallispuistossa korjattiin Isonkarin suojeltua vanhaa luotsivartiotupaa ja tuettiin Salossa hauraan

Erilaisia lausuntopyyntöjä saatiin ennätyksellisen suuri määrä. Kasvava trendi jatkunee, mihin tulee varautua uuden toimintatavan käynnistämisessä. Valtion merialueilla tulee jatkossa varmistaa, että luonnonvarasuunnitelmassa kirjatut eri käyttömuotojen yhteen-sovittamisen tavoitteet toteutuvat. Luontopalvelujen tietojärjes-telmien ajantasainen ja laadukas luontotieto, erityisesti lajitieto, on monille toimijoille ensiarvoisen tärkeää suojelualueiden ulkopuo-lisen maankäytön suunnittelussa. Luontotyyppitiedon avoimen jakamisen kehittäminen on tarpeen.

Latokartanonkosken myllynrauniota. Suomen ensimmäisen piispanistuimen paikalla, Turun Koroisissa jatkettiin muinaisjään-nöksen eroosiota ehkäiseviä töitä, parannettiin kohteen opastusta ja esteettömyyttä. Perinteisten rakennustaitojen ja tekniikoiden ylläpitämiseksi järjestettiin Puolangan Tiaisella Säröslauta-työpaja, Kultamuseon kanssa talkooleiri Inarissa Pahaojan ja Moberginon kultaloissa sekä pärekattoleiri Saarivaaran erotuspaikalla Savukos-kella. Helmi-ohjelman ennallistamistöiden kulttuuriperintökestä-vyyden varmistavat inventoinnit pystyttiin toteuttamaan Helmi-rahoituksen avulla. Metsähallituksen ensimmäisessä merialueiden luonnonvarasuunnitelmassa nousi esiin alueen merkittävä kulttuuriperintö.

Heikkoudet

Ennakoimattomat Aavasaksan ja Latokartanonkosken hallinnan-siirrot sekä Svartholman ja Kärnäkosken linnoitusten muurien sortumat aiheuttivat sen, että kohteiden kuntotarkastukset jäivät tekemättä.

Johtopäätökset

Toimintaympäristön vaihtelut vaativat suurta joustavuutta sekä kykyä sopeutua muuttuviin tilanteisiin. Ajantasainen tieto kohteista on keskeistä voimavarojen kohdentamisen kannalta. JHT kulttuuriperinnön kuva 2023 -selvitys toi esiin JHT:n merki-tyksen kansallisen kulttuuriperinnön hoidossa. Hallinnansiirroissa ei huomioitu aikanaan siirrettävien kulttuuriperintökohteiden hoitoon vaadittavia voimavaroja. Valtiovarainvaliokunta onkin kiinnittänyt mietinnössään jälleen huomiota kulttuurihistoriallisesti merkittävien rakennuskohteiden korjausvelan purkamiseen.

1.2.4 Metsästys ja kalastus on kestävä, eettistä ja vastuullista

Mittari	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Tavoite 2023	Toteuma 2023	Arvosana 2023
Metsästyksen ja kalastuksen valvonnassa suoritettut tarkastukset, joissa ei todettu rikettä, %	86	84	80	83	*	*
Metsästyksen saalispalautteiden osuus lupien määrästä, %	48	54,5	52,9	54	53,5	4

*Tarkastusten määrä on kasvanut voimakkaasti, koska tilastointitarkkuus on uuden sähköisen järjestelmän myötä parantunut. Näin ollen luvut vuosien välillä eivät ole verrannollisia keskenään.

Vahvuudet

Erävalvonnassa suoritettiin 12 323 kpl metsästyksen ja kalas-tukseen liittyvää tarkastusta, joista rikkeettömiä oli 97 %. Kalas-tustarkastuksista rikkeettömiä oli 92 % ja metsästystarkastuksista 99 %. Erävalvonnan raportointia on kehitetty uutta sähköistä järjestelmää hyödyntäen. Erävalvonnan toimintaedellytyksiä on kehitetty osallistumalla aktiivisesti erävalvontalain uudistamiseen. Erävalvonnan valtakunnallisen käyttöoikeushallinnan koordinaa-tiosta on tehty selvitys, jonka pohjalta Poliisihallitus on ottanut käyttöoikeushallinnan ja turvallisuusselvitykset uudelleen arvioita-vaksi. PTR-alatyöryhmien toimintaan on osallistuttu aktiivisesti.

Metsäkanalintujen kannat ovat olleet pääosin erittäin vahvat, joka on tarjonnut hyviä metsästysmahdollisuuksia sekä pitkiä pyyntiaikoja. Pohjois-Suomen valtion alueiden metsästyksen ja kalastuksen sosiaalista kestävyyttä vahvistaviin toimiin on kiinni-tetty erityistä huomiota. Metsästyksen sosiaalista kestävyyttä

Pohjois-Suomessa on edistetty muun muassa metsästyksen johtajille järjestettävien koulutusten kautta, eräetikin laadinnalla ja järjestämällä metsästyksen kehittämispäiviä keskeisten riistan-hoitoyhdistysten kanssa. Kalastuksen kiintiöpäätösvalmistelussa on hyödynnetty kunnittaista pienryhmätyöskentelyä Ylä-Lapin alueella. Kalastuksen kiintiöpäätökset ovat valmistuneet vuosille 2024–2025 Ylä-Lappiin ja muuhun Suomeen. Ohje maksuttomista metsästys- ja kalastusluvista on uudistettu ja niiden verotuksel-linen asema on selvitetty verohallinnosta.

Metsähallituksen kalastuksen kehittämisohjelmaan liittyvä toimintaympäristö- ja sidosryhmäselvitystyö on tehty. Useita kalojen elinympäristökunnostuksiin liittyviä hankkeita on käynnissä (mm. TriwaLIFE, Pro Saimaannieriä). Metsäpeuraan liittyvä LIFE-projekti on saatu onnistuneesti päätökseen keskeiset tavoitteet saavuttaen. HELMI vieraspetopyynti -projektia on jatkettu hyvin tuloksin ja projekti on saanut jatkorahoituksen vuodelle 2024.

Heikkoudet

Erävalvontaan on kohdistettu huomattavia säästötoimia. Erävalvonnan kustannusten kasvu erityisen kaluston osalta ja heikkenevä rahoitus on vaikuttanut kielteisesti erävalvonnan vaikuttavuuteen. Erävalvonnan kasvaneen kysynnän ja tarpeiden mukaisen palvelun tarjoaminen on heikentynyt. Kalastuksen ja metsästyksen kausivalvontaa on jouduttu supistamaan heikentyneen taloustilanteen vuoksi. Erityisesti suojelualueiden valvonta on vähentynyt merkittävästi, mihin on vaikuttanut myös Luontopalvelujen kenttähenkilöstön väheneminen. Saamelaisalueelle annetut kalastukseen liittyvät oikeuspäätökset ja erityisesti niiden tulkinta ovat haastaneet viranomaistoimintaa ja tuoneet lisätyötä mm. kiintiöpäätösten valmistelussa. Elinympäristökunnostusten rahoitusta ja resursseja on pyritty edistämään aktiivisin toimin vastuualueiden yhteistyönä, mutta päätöksiä resurssoinnista ei ole vielä saatu.

Johtopäätökset

Erävalvonnan yhteistyöverkoston ylläpitäminen ja toimintaan osallistuminen on olennaista tiedonvaihdon ja erävalvonnan vaikuttavuuden kannalta. Valvontaan osoitettu omarahoitus ja toiminnallinen tulos on laskenut, minkä vuoksi on tärkeä pyrkiä ylläpitämään nykyinen valvonnan rakenne ja yhteistyöverkosto. Metsästyksen sosiaalinen kestävyys Pohjoisessa Suomessa on selkeästi parantunut ja hirven metsästyksen ympärillä käynyt kohu on rauhoittunut. Sosiaaliseen kestävyys edistämistoimia tulee edelleen jatkaa. Saamelaisten kalastusoikeuksiin liittyvät erityiskysymykset tulee ratkaista MMM tasolla. Myös kala- ja riistaelin- ympäristökunnostusten resursointiin tulee löytää ratkaisu.

1.2.5 Monipuoliset ja asiakaslähtöiset eräpalvelut lisäävät hyvinvointia ja luovat edellytyksiä erätalouden yritystoiminnalle

Mittari	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Tavoite 2022	Toteuma 2022	Arvosana 2022
Metsästäjien ja kalastajien asiakastyytyväisyys, asteikko 1–5	3,76	3,79	3,77	3,87	3,72	3
Valtion kalastonhoitomaksujen, lkm	290 647	270 159	266 703	280 000	286 770	4

Vahvuudet

Kalastajia on profiloitu asiakasyhteisön ja haastattelujen avulla. Profilointia hyödynnetään viestinnän kohdentamisessa ja kalastuspalvelujen suunnittelussa. Metsästäjille ja kalastajille on lanseerattu valtion alueilla noudatettava Eräetiketti, jolla pyritään lisäämään vastuullista eränkäyntiä ja parantamaan sosiaalista kestävyyttä. Kalastusmatkailun kehittäminen- projektissa on tehty kysely kaikille tiedossa oleville kalastusmatkailupalvelua tarjoaville yrityksille. Ylä-Lapissa yrittäjälupatuotteita on pyritty kehittämään. Asiakaspalvelu on toiminut hyvin ja asiakkaat ovat olleet pääosin tyytyväisiä saamaan palveluun. Asiakkaat ovat kokeneet positii- visina 96 % ratkaistuista asiakaspalautteista. Asiakaspalautteiden käsittelyä kalastus- ja metsästystiimeissä on kehitetty entistä järjestelmällisemmäksi. Asiakaspalvelun kehittämistä monikanavai- seksi toteutetaan Eräpalvelujen ja Luontopalvelujen yhteistyönä. Uuden Eräluvut-palvelun sisällöntuotantoa on tehty aktiivisesti.

Metsästys- ja kalastuslupien kysyntä on ollut edelleen vilkasta. Kalastonhoitomaksun kertymä kasvoi 7 % edellisvuodesta. Kalastonhoitomaksujen myynnissä saavutettiin asetettu tavoite kokonaiskertymän ollessa lähes 10 miljoona euroa. Kalastusvies- tinnässä on otettu käyttöön suorat kohdenneet automaatiot eri asiakasryhmille. Digimyynnistä 6 % tuli uusien automaatioiden kautta. Viestintää myytävistä luvista Eräluvut-sivulla on tehostettu.

Metsästys- ja kalastusmatkailun (lupa-asiakkaat) aluetaloudelliset vaikutukset ja työllisyysvaikutukset ovat olleet merkittäviä erityi- sesti pohjoisilla ja itäisillä valtion alueilla. Kysyntä erämatkailu- yrittäjyyden edistämiseen on ollut edelleen vahvaa (mm. kalastus- ja metsästysmatkailuyrittäjät, kunnat).

Heikkoudet

Eräluvut-palvelun uudistamisen viivästyminen ja kustannusten huomattava ylittyminen on haastanut Eräpalvelujen toimintaa. Vuoden aikana on jouduttu toteuttamaan useita eri säästötoimen- piteitä. Eräluvut-palvelun uudistusprosessi on myös jarruttanut voimakkaasti toiminnan kehittämistä ja seuraamista. Ylä-Lapin erityiskysymykset vaikeuttivat kalastusmatkailun kehittämiseksi suunniteltujen uusien kalastusmatkailun yrittäjälupien valmistelua. Kalastonhoitomaksun keräämistehtävään varattu budjetti ylittyi. Tämä johtui järjestelmäkulujen ja viestintäkampanjoiden budjetin ylittymisestä. Kanaintujen metsästyslupien kysyntä on jakautunut epätasaisesti alueiden välillä. Suosituimmilla alueilla luvat ovat loppuneet kesken, mutta osassa alueita lupia on jäänyt myymättä. Metsästyslainsäädäntö ei nykyisellään mahdollista yrittäjälupien myyntiä.

Johtopäätökset

Eräluvut-palvelun arvioidaan valmistuvan vuoden 2024 aikana. Toimittajan kanssa on sovittu uudesta aikataulusta ja muutoksista alkuperäiseen sisältöön (katso lisää kappale 1.3.1.). Kalastonhoito-maksun keräämistehtävään varatun budjetin seurantaan tulee jatkossa kiinnittää entistä enemmän huomiota. Metsästyslupien tasapuolista jakautumista kysytyillä lupa-alueilla pyritään edistämään uuden Eräluvut-palvelun myötä. Metsästyslainsäädännön muuttaminen on ainoa tapa edistää eräpalveluyrittäjien asiakkaiden luvan saantia kysytyimmillä alueilla.

1.2.6 Luonnossa virkistäytyminen lisää hyvinvointia ja luonnon arvostusta, jota tuetaan aktiivisella viestinnällä

Mittari	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Arvio 2023	Toteuma 2023	Arvosana 2023
Kokonaiskäyntimäärät: Kansallispuistot ja muut yleisökohteet, milj. kpl	9,20	9,46	8,49	9,5	8,7	4
Kävijöiden rahankäytön aikaansaama paikallistalousvaikutus, milj. €	*	456	392	450	413	4
Luontokeskusten ja maastopalvelujen asiakastyytyväisyys, asteikko 1–5	4,4	4,4	4,4	4,4	4,5	5

*Koronapandemian vuoksi tarkkoja aluekohtaisia arvioita ei ollut mahdollista tehdä vuonna 2020.

Vahvuudet

Edelliseen vuoteen nähden yleisökohteiden kokonaiskäyntimäärä nousi maltillisesti (+2,5 %). Kansallispuistojen maastokäyntien määrä oli edellisen vuoden tasolla (+1 %). Luontokeskusten ja muiden asiakaspalvelupisteiden kysyntä kasvoi suhteellisesti maastokohteita vahvemmin (+16 %). Asiakastyytyväisyys säilyi korkeana. Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset kasvoivat suhteellisesti kysynnän kasvua voimakkaammin (+5 %).

Kansallisen virkistyskäyttöstrategian toimintaohjelman laadintaan osallistuttiin tiiviisti. Ohjelman toteutus käynnistyi ulkoilutietopalvelun kehittämisenä sekä valtion retkeilyalueverkoston ja monikäyttömetsien virkistyskäyttökohteiden kehittämissuunnitelman laadinnalla, johon kaikki vastuualueet osallistuivat luontopalvelujen koordinoimana. Työn yhteydessä tuotettiin uudenlainen paikkatietotyökalu maankäyttöä koskevan päätöksenteon apuvälineeksi. Virkistyskäyttöstrategian koordinaatio ja toteutus lisäsivät merkittävästi verkostomaista yhteistyötä niin valtionhallinnon toimijoiden kuin muidenkin sidosryhmien ja kumppaneiden kanssa.

Matkailun maksukäytäntöjen uudistus valmisteltiin käyttöön otettavaksi, tavoitteena aikaisempaa sujuvampi yhteistyö ja yritysten käyttämien palvelujen rahoituksen vahvistaminen. Yrittäjien kontaktointi uudistuksesta aloitettiin ja henkilöstö perehdytettiin muutokseen. Erä- ja luontoyhteisön hyödyntäminen avasi palvelukehitykselle uuden työkalun, pohjaksi asiakastiedon syventämiselle ja aidolle vuoropuhelulle asiakkaiden kanssa. Yhteisöön liittyi lähes 1 500 jäsentä. Yhdessä UKK-instituutin kanssa tuotettu selvitys luontokäyntien ansiosta toteutuvista säästöistä kansansairauksien kustannuksiin ja työikäisen väestön työn tuottavuuden menetyksiin toi esiin palvelujen tärkeän yhteiskunnallisen merkityksen myös tästä näkökulmasta.

Luontopalvelujen näkyvyys merkittävimmissä valtakunnallisissa journalistisissa medioissa sekä myös paikallisissa ja alueellisissa medioissa lisääntyi edellisestä vuodesta. Vuorovaikutus Luontopalvelujen somekanavilla kasvoi merkittävästi edellisestä vuodesta: näyttökertoja oli yhteensä 35 miljoonaa ja reaktioita, tykkäyksiä, jakoja ja kommentteja 1,2 miljoonaa. Retkietikettiviestintää ja muita turvalliseen retkeilyyn kannustavia sisältöjä vahvistettiin. Merkittävä keino oli eri teemoista kepeään tyyliin tehdyt videot, jotka saivat sosiaalisessa mediassa satojatuhansia näyttökertoja.

Heikkoudet

Valtion retkeilyalueiden kysynnän laskeva kehitys jatkui (-9 %). Maastoinfran ja luontokeskusten epäselvä tulevaisuus aiheutti hämmennystä toimintaympäristössä. Retkeilyalueiden hallinnoinnin osalta oli epäselvyyttä hallitusohjelman linjausten tulkinnasta. Rakentamisen kustannustaso nousi; tarjousten hinnat ylittivät usein määrärahavaraudet, mikä vaikutti mahdollisuuksiin toteuttaa kaikkia suunniteltuja toimenpiteitä. Tämä johti osaltaan korjausvelkariskin nousuun.

Johtopäätökset

Erityisen tärkeää on ylläpidettävien palvelujen mitoitus ja ennakoiva suunnittelu. Infran ylläpidossa tulee varmistaa kestävät, pidemmän aikavälin toimenpideohjelmat. Korjausvelan osalta ollaan muutosvaiheessa, jossa mittavat kertaluonteiset panostukset kärkikohteilla on tehty. Velan poistosta siirrytään suunnitelmalliseen infran ylläpito-ohjelmaan. Resurssien niukentuessa tulee varautua estämään palveluinfran korjausvelan lähteminen uudelleen kasvuun. Avoimen ja proaktiivisen viestinnän merkitys palvelujen sopeuttamisesta resursseihin korostuu. Taitavasti toteutettujen sosiaalisen median sisältöjen kautta on mahdollista tavoittaa hyvin kohdeyleisöjä – tämä vaatii kuitenkin kiinnostavuusmuotoilua ja yleisöjen odotusten tuntemusta.

Tulossopimukseen kirjatun kysyntä- ja paikallistalousvaikutusarvion ja näiden toteuman välillä oleva ero selittyy sillä, että tulossopimukseen arviot asetettiin ennen kuin vuoden 2022 toteuma oli tiedossa, jolloin kasvutrendiä ennustettiin todellisuudessa 2021 toteuman pohjalta. Tämä menettely tulee korjata, ja käyttää kunkin vuoden tulossopimuksessa edellisen vuoden toteuman huomioivaa arviota. Tämä olisi huomioitava tulossopimuksen hyväksymisen aikataulussa, koska tulokset ovat saatavissa vasta tammikuun puolivälin jälkeen.

Kuva: Jaakko Posti

1.3 B Toiminnallinen tuloksellisuus

1.3.1 Toiminta on tuottavaa, asiakaslähtöistä ja tiedolla johdettua

Vahvuudet

Vahva panostus digitaalisten palvelujen kehitykseen ja tiedon hyödyntämiseen palvelukehityksessä jatkui. Uudistuvat Luontoon-palvelut ja kansallisen ulkoilutietopalvelun kehittäminen etenivät yhteistyössä kumppaneiden (Suomen Latu ja ulkoilujärjestöt, Lipas), sisäisten sidosryhmien ja asiakkaiden kanssa suunnitellusti pilottivaiheeseen asti. Kehitystyö digitaalisen myyntikanavan uudistamisen parissa jatkui. Asiakasymmärryksen ja kävijäseurantojen kehittämiskohteen toteutusta tehtiin koko vuosi ja käyttöönotto uuden Nasta-palvelun osalta tapahtuu vuoden 2024 alussa. Samalla ketterästä kehittämisestä työvälineineen sekä toimintamalleineen luotiin uusi toimintamalli tietojärjestelmien kehityksen tueksi. Asiakastutkimuksen kehittämiseksi ja kansalaisdialogin syventämiseksi luodun Erä- ja luontoyhteisön toimintamalli ja hyödyntäminen palvelukehityksessä vakiintui. Monikanavaisen asiakaspalvelun kehittämisen asiakaspolut ja prosessityö toteutettiin sekä luotiin erilaisin selvityksin valmiuksia digitalisoida asiakaspalveluprosesseja sekä koestettiin chat-palvelun käyttöä. Asiakastutkimuksessa tarkasteltiin mm. asiakasturvallisuutta digipalvelujen näkökulmasta. Asiakaslähtöisyyden ABC-koulutus järjestettiin henkilöstölle, JHT design systemin ensimmäiset askeleet on otettu ja retkeilijäprofiilit täydentyivät kalastajaprofiileilla. Metsähallituksen yhteisen datastrategian mukaisesti käynnistettiin data-alustan tuotantokäyttö. Tiedolla johtamisen ja tilannekuvan jatkokehitys käynnistettiin mittari-työllä ja käsitteiden mallinnuksella sekä edelleen kehitettiin ja laajennettiin datan laatumittareita tiedon laadun parantamiseksi. Paikkatiedon hyödynnettävyyttä edistettiin rajapinnan avulla ja paikkatieto-osaajat ovat antaneet laajan työpanoksensa retkeilyalueselvityksen toteutukseen.

Luontopalvelujen laaja toimintatapaselvitys toteutettiin yhdessä henkilöstön kanssa. Selvityksen pohjalta käynnistettiin toimintatapauudistuksen valmistelu kohti arvovirtapohjaista toimintamallia, jolla tavoitellaan entistä parempaa työmme tuottavuutta. Asiakkaanpolkujen ja prosessien kuvaamista tehtiin koko vuoden ajan henkilöstöä ja ympäristöhallinnon toimijoita osallistaen ja käyttäjälähtöisyys varmistaen. Toimintatapauudistusta tukeva arkkitehtuuri- ja teknologia selvitystyö valmistui luoden pohjan paikkatietojärjestelmäkokonaisuuden uudistukselle ja siirryttiin analyysivaiheeseen ratkaisuvaihtoehtojen selvittämiseksi. Toimintatapauudistuksen ja JHT Arvo –hankkeen yhteensovittaminen aloitettiin ja kokonaisuuden ymmärryksen varmistamiseksi sekä priorisointia varten käynnistettiin portfoliotoimintamallin suunnittelu- ja kehitystyö.

Heikkoudet

Haasteet digitaalisen myyntikanavan toteutuksessa jatkuivat ja tilannetta selkeytettiin yhteistyössä toimittajan kanssa. Ketterän toimintamallin edellytyksiä pilotoitiin Nasta-projektissa ja projekti kohtasi paljon haasteita mm. pilviympäristöjen ja uusien teknologisten ratkaisujen, työvälineiden ja toimintamallien käytössä. Myös data-alustan tuotantokäytön aloituksen viivästyminen vaikutti projektien etenemiseen.

Toimintatapauudistus on toisaalta edistänyt ja toisaalta aikataulullisesti hidastanut JHT Arvon toteutusvaiheen käynnistämistä prosessien valtakunnallisten omistajien puuttumisen vuoksi. Prosessien kuvaamisen yhteydessä selkeytyi, että yhtenäisiä toimintaprosesseja ei ole, vaan eri alueilla ovat toimittu eri tavoin, mikä on lisännyt työmäärää nykytilan/tavoitetilan prosessien

kuvaamisessa sekä vaatinut paljon uudenlaista osaamista ja uuden oppimista. Selvitystöiden yhteydessä tunnistettiin puutteita Metsähallituksen paikkatietoon liittyvien periaatteiden ja käytäntöjen osalta yhteisen tietopääoman luomisen varmistamiseksi. Uudistuva kokonaisuus on niin laaja ja osa-alueilla on toisiinsa riippuvuuksia, joten yksittäiseen osa-alueeseen panostaminen voi aiheuttaa vinoutumista tai muiden osa-alueiden etenemisen hidastumista

Johtopäätökset

Useat uudistuvat digitaaliset palvelut siirtyvät tuotantokäyttöön ja käyttönotot tulevat vaatimaan paljon yhteistyötä sekä toimintamallien kehittämistä. Suurelle yleisölle suunnattujen digipalvelujen sisällöntuotanto tulee olemaan paljon resursseja vaativa ponnistus koko JHT:lle ja sidosryhmille. Digitaalisen myyntikanavan jatkoa selkeytettiin toimittajan kanssa tehdyllä muutossopimuksella, jossa sovittiin uudesta aikataulusta ja muutoksista alkuperäiseen sisältöön. Pohjatyötä asiakaslähtöiselle kehittämiselle on tehty ja tämä työ jatkuu myös vuoden 2024 aikana. Uudet kehittämisen toimintatavat, järjestelmät ja ympäristöt vaativat jatkuvaa yhteistyötä, toimintamallien luontia ja kehittämistä. Prosessien, datan ja tietojärjestelmien valtakunnalliset omistajuudet, roolit ja vastuut tulee sopia sekä aloitettu portfoliotoimintamalli tulee ottaa käyttöön kokonaisuuden hallinnan ja priorisoinnin varmistamiseksi. Uudistuvan toiminnan vaatimat osaamiset tulee tunnistaa ja suunnitella toimenpiteet osaamisen lisäämiseksi. Prosessien kehittämistä ja kuvaamista kohti tavoitetilan prosesseja tulee jatkaa ja se työ tulee yhteensovittaa tietojärjestelmäkehityksen kanssa. Datastrategiatyötä tulee tarkentaa ja jatkaa erityisesti paikkatiedon osalta ja lisätä ymmärrystä datan ja paikkatiedon merkityksestä osana yhteistä tietopääomaa.

Toimintatapa- ja organisaatiouudistuksen käytännön toimeenpano ja toiminnan mittakaavan sopeuttaminen tulee vaatimaan vuoden 2024 alkuvaiheessa paljon panostusta organisaation tasoilla. Samaan aikaan organisaation on varmistettava päivittäisen työn jatkuvuus uusissa tiimeissä ja uudentlaisissa rooleissa. Tämä voi näkyä viiveinä ja poikkeamina myös jo käynnissä olevassa kehitystyössä, Uudistukseen liittyvien selvitysten ja prosessikuvausten myötä on ymmärrys uudistuksen laajuudesta, kompleksisuudesta ja moniulotteisuudesta lisääntynyt. Toimintaympäristö, johon tietojärjestelmä uudistusta toteutetaan, on vakiintumaton ja voimakkaasti kehittyvä. Lisääntyvät vaatimukset mm. avoimen ja yhteiskäyttöisen datan hyödyntämiseksi, prosessien muutostyökykyyn ja käyttäjälähtöisyyden varmistamiseksi sekä erilaiset tarpeet toiminnan automaatiolle ja tekoälyn hyödyntämiselle korostuvat. Onnistuneen uudistumisen vuoksi tarvitaan jatkuvaa eri näkökulmista tapahtuvaa kokonaisuuden tarkastelua ja yhteisen ymmärryksen luontia. Toimintatapauudistus ja sen mukaisesti uudistunut organisaatio mahdollistaa uudentlaisen toimintakulttuurin kehittämisen. Muutos varmistaa, että Luontopalvelut kykenee jatkossa vastaamaan ja mukautumaan paremmin toimintaympäristön muuttuviin haasteisiin. Yksinkertaisempi organisaatio, tiimiohjautuva toimintatapa ja valtakunnalliset yksiköt mahdollistavat aiempaa asiakaslähtöisemmän ja valtakunnallisesti priorisoidun toimintamallin sekä toiminnan jatkuvan kehittämisen henkilöstön hyvinvointia parantaen.

1.3.2 Toiminta on ilmastoviisasta ja vastuullista

Vahvuudet

Ympäristötavoitteena olleen rakennuskannan kehittämisen (n. 2 400 kpl) ensimmäinen luokittelukierros on tehty. Toiminnan painopiste oli luovuttavien rakennusten (n. 400 kpl) toimeenpanossa kohti ensimmäisiä tuloksia. Energia-asioissa paino oli toistaiseksi sähköenerbiasopimusten tunnistamisessa ja niiden keskittämisessä Hansel-sopimukselle, joka osaltaan mahdollistaa hallinnan kehittämistä. Ympäristöjohtamisen kehittäminen on otettu huomioon Luontopalvelujen toimintatapauudistuksen valmistelussa siten, että ympäristöasiat, vastuullisuus ja riskienhallinta on asemoitu Strateginen tuki -yksikköön. Kaupallisen kalastuksen sujuvilla lupajärjestelyillä on ylläpidetty kotimaisen lähikalan tuotantomahdollisuuksia. Lisäksi kaupallista kalastusta on edistetty kalatalousalueissa ja osakaskunnissa. Teams ja etäpalaverikäytännöt ovat tulleet jäädäkseen vähentäen matkustamista pysyvästi.

Heikkoudet

Suurin osa myytävistä rakennuksista tuottaa vain pieniä myyntituloja eikä niillä tulla kattamaan rakennuskannan kehittämiseen tarvittavia investointitarpeita. Rakennuksista luopuminen on työlästä ja resursseja vaativaa, sillä suurin osa on määritelty purettavaksi sekä purettavaksi myytäväksi. Rakennuskantatyön edetessä arvioimme luovuttavien rakennusten määrän kasvavan. Kaupallisen kalastuksen lupa-alueita ei toistaiseksi sisällytetty kiintiöpäätöksiin Eräluvat-uudistuksen viivästymisen vuoksi. Tilanne arvioidaan uudelleen myöhemmin. Hiilikädenjälkilaskentaa liittyen ennallistamisen ilmastovaikutuksiin on pohdittu alustavasti ja kokonaisuus on todettu erittäin haastavaksi.

Johtopäätökset

Rakennuskannan kehittämiseen tarvitaan rahoitusta myymiseen, purkamiseen ja kiireellisimpiin korjauksiin. Myymällä päästään eroon lähes 500 tarpeettomasta mutta kuluja aiheuttavasta rakennuksesta. Purkamalla luovutaan noin 300 tarpeettomasta käyttö- ja myyntikelvottomasta mutta resursseja sitovasta rakennuksesta. Panostamalla rakennuksista luopumiseen vähennämme niiden elinkaaren aikana syntyviä suoria ylläpitokustannuksia, energiankulutusta, henkilötyötä ja säilyttämisestä aiheutuvia välttämättömiä korjauskustannuksia. Kotimaisen lähikalan kaupallinen hyödyntäminen varmistetaan uudella lupahakumenettelyllä vuosille 2025–2029. Hiilikädenjäljen laskentaa ennallistamiseen liittyen pohditaan seuraavaksi osana Metsähallituksen yhteistä ympäristötavoitetta liittyen ennallistamisen ja hoidon kustannusvaikuttavuuden kehittämiseen.

1.4 C Voimavarat

1.4.1 Henkilöstö on hyvinvoiva ja osaava

Mittari	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Tavoite 2023	Toteuma 2023
Esihenkilötyöskentely (asteikko 1–5)	3,9	3,9	4,0	4,2	LP: 3,8 EP: 3,9
Metsähallitus työnantajana (asteikko 1–5)	3,9	4,0	3,9	4,1	LP: 3,2 EP: 3,8
Työn merkityksellisyys (asteikko 1–5)	4,1	4,2	4,1	4,3	LP: 4,1 EP: 3,6

Vuonna 2022 käynnistyneen toimintatapaselvityksen valmistelu jatkui Luontopalveluissa aktiivisena alkuvuoden ajan. Toimintatapa-selvityksellä haettiin paitsi tuottavuutta ja parempaa kykyä vastata tulevaisuuden toimintaympäristön haasteisiin, myös selkeämpiä työnkuvia ja ratkaisuja henkilöstön laajasti kokemaan kuormittu-neisuuteen. Selvitysvaihe toteutettiin henkilöstöä vahvasti osallis-tavasti, ja siihen osallistui yhteensä yli 400 luontopalvelulaista.

Selvityksen tulosten perusteella käynnistyi toimintatapauudis-tuksen suunnitteluvaihe, jolloin henkilöstön kanssa käynnistettiin ns. Vuoropuheluprosessi. Säännöllisillä infoilla ja erilaisilla kysely- ja viestintäkeinoilla henkilöstölle pyrittiin antamaan mahdolli-simman paljon tietoa suunnittelun etenemisestä. Samaan aikaan käynnistettiin säännölliset henkilöstön tunnelmia ja työtyytyväi-syyttä seuraavat kuukausittaiset pulssikyselyt.

Vuoden 2024 budjetin ja tulevien vuosien rahoitusnäkymien varmistuttua lokakuussa 2023 Metsähallitus käynnisti muutos-neuvottelut – Toimintatavan ja organisaation uudistumisen rinnalla jouduttiin neuvottelemaan myös toiminnan mittakaavan supistamisesta ja talouden tasapainottaminen sekä sopeutta-misesta muuttuneeseen rahoitustilanteeseen. Kuormittavan muutosneuvotteluvaiheen lopuksi 38 työsuhdetta jouduttiin päättämään. Henkilöstön hyvinvointiin ja jaksamiseen on erityisesti panostettava erityisesti myös tulevan vuoden aikana.

Eräpalveluissa henkilöstötyytyväisyys kohentui edellisen vuoteen verrattuna ja erityisesti esimiestyöhön ja kollegojen tukeen on vahva luottamus. Myös työkuormaa ja kiireen kokemusta saatiin korjattua hyvään suuntaan edellisen vuoteen verrattuna. Myös Eräpalvelut toteutti kvartaaleittain henkilöstökyselyn ja tätä jatketaan. Kokonaisuutena Eräpalvelujen henkilöstön tyytyväisyys on oikein hyvällä tasolla.

1.4.2. Rahoitusnäkymä ja asetetut tulostavoitteet ohjaavat ennakoivasti toiminnan mitoitusta

Henkilötyövuosien kehitys, htv*

Luontopalvelut	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Tavoite 2023	Toteuma 2023
Vakituiset	311	337	350	349	350
Määräaikaiset	139	258	241	100	124
Yhteensä	450	595	591	449	474

Eräpalvelut	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Tavoite 2023	Toteuma 2023
Vakituiset	49	49	46	49	45
Määräaikaiset	26	33	29	26	25
Yhteensä	75	82	75	75	70

*Poissaoloja ei ole poistettu.

Vahvuudet

Talouden hallinnassa korostui edelleen eurojen ja toiminnan riippuvuuksien läpinäkyvä kuvaaminen sekä pitkäjänteisempi suunnittelu. Valmistauduttiin eri skenaarioin uuden hallituskauden tavoitteisiin ja tulevan vuoden budjetinäkymään. Tätä kautta, varmistettiin vankka taloudellisten reunaehtojen ymmärrys.

Resursseja allokoitiin uudelleen useita kertoja vuodessa. Tämä on lisännyt organisaation ymmärrystä talouden kokonaistilanteesta ja myös valtakunnallisesta priorisointitarpeesta. Avainasemassa on ollut ennusteen säännöllinen päivittäminen ja laadun parantaminen, missä on myös onnistuttu.

Vuorovaikutusta ohjaaviin ministeriöihin on pidetty yllä aktiivisesti. Vuoden 2023 osalta vuorovaikutus tiivistyi entisestään Luonto- palvelujen muutostilanteen takia. Yhteinen tilannekuva ja ymmärrys oli keskeinen edellytys muutoksen toteuttamiselle.

Heikkoudet

Haasteena nousi edelleen esille vastuiden hajaantuminen liian useille henkilöille yksiköissä. Laajamittainen projektitoiminta sitoi paljon organisaation resursseja eikä yhteys tulossopimuksen tavoitteisiin toteutunut aina parhaalla mahdollisella tavalla.

Johtopäätökset

Tulevaisuutta ajatellen on erittäin tärkeää säilyttää kyky toiminnallisiin muutoksiin. Tämä tarkoittaa tasapainoista kulurakennetta organisaatiossa, missä on sisällä myös toiminnallista liikkumavaraa. Liikkumavaraa haetaan edelleen kiinteiden kuluja karsimalla sekä lisäämällä nykyistä tuottavampaa ja vaikuttavampaa toimintaa. Projektitoiminnan osalta uusien hankkeiden valmistelussa tulee käyttää erityistä harkintaa.

1.5 Kansainvälistä toimintaa koskevat tavoitteet koskien ympäristöministeriön erillisrahoitusta

Vahvuudet

Natura 2000 biogeografinen prosessi on Euroopan komission fasilitoima jäsenvaltioiden välinen luonnonsuojelun yhteistyömuoto eli toimintatapa alueelliseen tiedonvaihtoon ja yhteissuunnitteluun. Vuonna 2023 oltiin mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa Natura 2000 biogeografisen prosessin boreaalisen vyöhykkeen kokousta, joka järjestettiin Nuuksiossa lokakuussa 2023. Järjestettiin tapaamisen teemoja tukevat maastoretkeilyt ja ilmastonmuutokseen sopeutumista koskeva osuus seminaarissa. EU-komissio kiitti Luontopalvelujen retkillä esiin nostamia haasteita, jotka komissio pyysi toimitettavan kirjallisena. Tietoa saatiin muiden jäsenvaltioiden tilanteista EU:n biodiversiteettistrategian tavoitteista ja sitoumustyöstä. Arvokasta tietoa ja hyviä kontakteja saatiin lisäksi mm. ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja vanhojen metsien määrittelyä ja suojelua koskeviin kysymyksiin liittyen.

Suomen ja Viron luonnonsuojelutyöryhmä piti maaliskuussa Teams-kokouksen, jossa sovittiin vuoden toiminnasta ja rahoitettavista toimenpiteistä. Syksyllä työryhmä kokoontui kasvotusten kolmipäiväseen kokous-, miniseminaari- ja opintoretkitapaamiseen Inarissa, Utsjoella ja Kevolla. Alustuksia kuultiin mm. Lapin luonnon erityispiirteistä, saamelaiskulttuurista, ajankohtaisista luonnon-suojelukysymyksistä sekä Luontopalvelujen luontotyyppien kaukokartoitusmenetelmästä ja vastuulajiprojekteista. Juhlajulkaisu yhteistyön 30-vuotisseminaarin pohjalta valmistui vuoden lopussa.

Heikkoudet

Natura 2000 biogeografisen prosessin tapaamisessa monen teeman käsittely olisi vaatinut enemmän aikaa, ja hyötyjen lopullinen konkretisoituminen jää osittain syntyneiden kontaktien ylläpitämisen varaan. Tämä on kuitenkin normaali tilanne tämän tyyppisessä yhteistyössä. Lisäksi Natura 2000 biogeografiseen prosessiin liittyvä konkreettisempi habitaattiryhmäkohtainen yhteistyö kärsii edelleen koronan jälkeisestä käynnistymiskankeudesta.

Useita Suomen ja Viron luonnonsuojelutyöryhmän asiantuntijatapaamisia jouduttiin siirtämään seuraaville vuosille erityisesti työryhmän koordinaattoreiden sekä tapaamisia järjestävien asiantuntijoiden aikapulan vuoksi. Kuitenkin muun muassa PAME-tapaamiseen sekä Natura 2000 biogeografisen prosessin boreaaliseen tapaamiseen osallistui myös virolaisia yhteistyökumppaneita ja työryhmän jäseniä.

Johtopäätökset

Natura 2000 biogeografisen prosessin tapaaminen tarjosi hyvän foorumin esitellä Luontopalvelujen toimintaa ja osaamista ja toisaalta esimerkkejä siitä, miten luonnonsuojelun teemoja on muualla käsitelty ja kehitetty. Samalla saatiin arvokkaita uusia kontakteja (ja ylläpidettiin vanhoja) muihin boreaalisen vyöhykkeen jäsenmaihiin sekä Euroopan komission edustajiin. Näistä kontakteista ja yhteistyömahdollisuuksista on jatkossakin syytä pitää kiinni, niiden koskiessa omaan toimintaamme hyvin läheisesti liittyviä yhteisiä luontotyypejä ja toimintamalleja.

Suomen ja Viron luonnonsuojelutyöryhmän toiminta oli resursseihin nähden menestyksekkästä. Vuonna 2024 jatketaan itse työryhmän toimintaa uudella toimintatavalla ja osin uusilla jäsenillä. Tavoitteena on myös toteuttaa aiemmin toteuttamatta jääneitä ja priorisoituja asiantuntijatapaamisia sekä Suomessa että Virossa.

2. TILINPÄÄTÖS

2.1 Tilinpäätösanalyysi

Metsähallituksen Julkisista hallintotehtävistä (JHT) laaditaan erillinen tilinpäätös osana Metsähallitus-konsernin tilinpäätöstä. Julkisten hallintotehtävien tavoitteena ei ole voiton tuottaminen, vaan sen tuloksen arvo mitataan toiminnan yhteiskunnallisella vaikuttavuudella.

2.1.1 Tuloslaskelma

Julkisten hallintotehtävien liikevaihto 15,1 milj. euroa (edellisenä vuonna 14,8 milj. euroa) muodostuu maksullisen toiminnan tuotoista pääosin metsästys- ja kalastuslupatuotoista, alueiden pitkäaikaisesta vuokrauksesta ja käyttöoikeuden luovutuksista sekä puun myynnistä.

Ympäristöministeriön toimialan liikevaihto oli 7,9 (7,8) milj. euroa. Maa- ja metsätalousministeriön toimialan liikevaihto oli 7,2 (7,0) milj. euroa. Liikevaihto pysyi molempien toimialojen osalta edellisvuoden tasolla.

Maksullinen toiminta rahoitetaan siitä saatavilla tuloilla. Lisäksi tuloja voidaan käyttää eduskunnan päätöksen mukaisesti JHT:n muihin ympäristöministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön toimialaan liittyviin menoihin. Metsäpuiden siementen hankintaan ja varmuusvarastointiin liittyvät tehtävät on säädetty Metsähallitus-laissa Julkisten hallintotehtävien hoidettavaksi. Pohjois-Suomen siemenhuollon siemenmyynnistä saatua myyntituloa, 0,7 milj. euroa käytettiin siemenhuollosta aiheutuneiden menojen lisäksi maa- ja metsätalousministeriön kanssa sovittujen muiden tehtävien hoitamiseen 0,03 milj. euroa.

Liiketoiminnan muut tuotot 5,0 (5,0) milj. euroa sisältävät pääosin valtion talousarvion ulkopuolelta myönnettyä hankerahoitusta 4,7 milj. euroa, jossa merkittävimpinä EU:n ympäristörahaston LIFE-hankkeiden rahoitus 2,9 milj. euroa. Käynnissä olevien LIFE-hankkeiden kohteena on luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Hankkeet keskittyvät soiden, metsien ja pienvesien ennallistamiseen, perinneympäristöjen kunnostamiseen, metsäpeuran kannanhoitoon, sekä liito-oravan ja saimaannorpan suojelun parantamiseen.

Valtion talousarvioista saatu rahoitus oli 69,2 (79,5) milj. euroa. Rahoitukseen sisältyy perusmäärärahan (momentit 30.64.50 MMM ja 35.10.52 YM) 64,5 milj. euron lisäksi hanke- ja muuta täydentävää rahoitusta 4,8 milj. euroa. Lisäksi on käytetty saatua investointirahoitusta 2,9 (8,5) milj. euroa. Rahoitus käytettiin ohjaavien ministeriöiden kanssa tulossopimuksessa sovittujen tehtävien toteuttamisesta aiheutuviin menoihin.

Oikeusministeriön pääluokasta saadulla 1,6 miljoonan euron rahoituksella maksettiin avolaitosvankien työpanoksesta ja toiminnasta aiheutuneita menoja erityisesti Nuuksion, Sipoonkorven ja Selkämeren kansallispuistoissa, Vallisaarella sekä Evon retkeilyalueella.

Tilikauden 2023 liikekirjanpidon kulut olivat 88,2 (98,9) milj. euroa. Liikekirjanpidon tuloslaskelman tulos ennen tilinpäätössiirtoja oli 1,1 (0,2) milj. euroa. Ylijäämä muodostui maksullisen toiminnan ylijäämästä 1,6 (1,6) milj. euroa, maksulliseen toimintaan liittymättömien hallinnansiirtojen kulujen ja poistojen ollessa 0,5 milj. euroa.

2.1.2 Tase

Maa- ja vesialueiden arvo taseessa oli 1 071,4 (1 042,1) milj. euroa. Kasvu johtuu pääasiassa maa- ja vesialueiden hallinnansiirroista. Rakennetun omaisuuden arvo oli 7,2 (7,9) milj. euroa, johon sisältyvät kansallispuistojen ja luonnonsuojelualueiden rakennukset ja palveluvarusteet sekä kulttuuriperintökohteilla sijaitsevat rakennukset. Avustuksilla katetut, tilikauden aikana keskeneräisiin rakennuksiin ja rakennelmiin sekä koneisiin ja kalustoon, tiehankkeisiin sekä tietojärjestelmiin tehdyt investoinnit 2,9 miljoonaa euroa on kirjattu hankintamenon vähennykseksi.

Muu oma pääoma oli 1 098,4 (1 067,9) milj. euroa. Pääoman kasvu johtui pääosin hallinnansiirtojen kirjauksista. Julkisten hallintotehtävien pääomalle ei ole tuottotavoitetta.

Julkisten hallintotehtävien rahoitus hoidetaan erillisenä konsernin muusta rahoituksesta. Toiminnan rahavirta oli tilikauden aikana 3,5 milj. euroa ylijäämäinen (vuonna 2022 17,3 milj. alijäämäinen). Rahavarat tilikauden lopussa olivat 41,8 (38,3) milj. euroa. Raha-varojen kasvu johtui pääosin vuoden lopussa tulleesta Priodiversity LIFE -hankkeen ennakkomaksusta, joka vaikuttaa myös lyhytaikaisissa veloissa olevien saatujen ennakoiden kasvuun.

2.1.3 Varainkäyttö

Metsähallituksen Julkiset hallintotehtävät -yksikön erillisen kirjanpidon kokonaismenoja kuvaavat taulukot on laadittu varain-käyttöön perustuen, mukaan lukien pysyvien vastaavien lisäykset ja vähennykset ilman poistoja ja hallinnansiirtoja. Kumulatiivinen, käyttämättä jäänyt osuus siirtomäärärahoista kirjattiin taseen saatuihin ennakoihin.

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien yksikölle (JHT) sitä ohjaavien ministeriöiden, ympäristöministeriön momentilta 35.10.52 ja maa- ja metsätalousministeriön momentilta 30.64.50, valtion talousarviosta myönnetty kolmivuotinen siirtomääräraha oli yhteensä 62,2 miljoonaa euroa (66,7 miljoonaa euroa vuonna 2022).

Kokonaisvarainkäyttö väheni edelliseen vuoteen nähden 15,8 miljoonaa euroa (15 %). Toimintavuoden aikana ympäristöministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön toimintamäärärahaa käytettiin yhteensä 67 miljoonaa euroa (vuonna 2022 84,1 miljoonaa euroa), josta erillismäärärahojen osuus oli 18,7 miljoonaa euroa (32,6 miljoonaa euroa vuonna 2022). Määrärahalla katettiin aiheuttamisperiaatteen mukaisesti 73 % toimintavuoden kokonaismenoista (vuonna 2022 78 %).

Ympäristöministeriön momentilta 35.10.52 saatu rahoitus oli 53,5 milj. Euroa ja edellisten tilikausien siirtomäärärahaa oli käytet-tävissä yhteensä 19,7 milj. Euroa. Varainkäytön kokonaismenot olivat 59,8 miljoonaa euroa ja rahoituksen nettokäyttö oli 59,7 milj. euroa. Kokonaismenoista elinympäristöjen tilan parantamiseen (sisältäen Helmi-ohjelman) kohdistui 17,2 milj. euroa, josta erillisrahoituksen osuus oli 7,7 milj. euroa (9,8 miljoonaa euroa vuonna 2022). Luonnon virkistyskäyttöön sekä korjausvelan pienentämiseen ja kestävyuden parantamiseen käytettiin 24,8 milj. euroa. Erillismäärä-rahapäätöksien (mm. tulevaisuusinvestointirahoitus, LTA42021 ja jakovarapäätöksien mukainen rahoitus) osuus rahoituksesta oli 7,9 milj. euroa (14,5 miljoonaa euroa vuonna 2022). Siirtyvä rahoitus 13,5 milj. euroa on suunniteltu ja sidottu toimeenpanoon vuosina 2024–2026.

Maa- ja metsätalousministeriön momentilta 30.64.50 saatu rahoitus oli 7,6 milj. Euroa ja edellisten tilikausien siirtomäärärahaa oli käytettävissä 1 milj. Euroa (4,3 miljoonaa euroa vuonna 2022). Varainkäytön kokonaismenot olivat 7,2 milj. Euroa ja rahoituksen nettokäyttö 7,1 milj. Euroa. Kokonaismenot jakaantuivat eräasioiden hoitoon 2 milj. euroa ja retkeilyalueiden ylläpitoon ja korjausvelan pienentämiseen 4,4 milj. Euroa. Varainkäytön menoista 1 miljoonaa euroa rahoitettiin edellisten tilikausien siirtomäärärahoilla (Tulevaisuusinvestointirahoitus). Siirtyvä rahoitus 1 milj. euroa on suunniteltu ja sidottu toimeenpanoon vuosina 2023–2024.

Muulla talousarvion toimintamenomomenttien ulkopuolisella rahoituksella katettujen menojen osuus oli 10,6 % (8 % vuonna 2022). Euromäärällisesti hankerahoituksen menot laskivat 0,5 miljoonaa euroa. Hankerahoitus perustuu vahvasti kansainvä-lisiin, maakunnallisiin ja paikallisiin kumppanuuksiin mutta myös toimintamenomomenttien ulkopuolisella ministeriörahoituksella on merkittävä vaikutus eritoten riista- ja kalaelinympäristöjen kunnostuksessa.

Sekä Ympäristöministeriön että Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenomenteilla käytettävissä olevien erillismäärä-rahojen väheneminen johti menojen alenemiseen tuotannollisten palveluiden ja tarvikkeiden hankinnassa sekä investoinneissa. Henkilötyövuosien lasku edelliseen vuoteen verrattuna alensi sekä palkkaus- että matkakuluja. Muiden palveluostojen kasvu liittyi JHT ARVO-hankkeen käynnistykseen sekä toimintatapauudistuksen läpivientiin.

Julkiset hallintotehtävät -yksikön toiminnan kokonaismenojen jakautuma rahoituslähteittäin

Kokonaismenot rahoituslähteittäin, 1 000 e	2023 Yhteensä	2022 Yhteensä	Muutos eur	Muutos %
Maksullisen toiminnan menot	14 989	14 310	679	5 %
MMM mom 30.64.50	7 214	11 059	-3 845	-35 %
YM mom 35.10.52	59 780	72 997	-13 217	-18 %
YM, meriluonnonsuojelu mom 35.10.22	995	1 194	-199	-17 %
YM, luonnonsuojelualueiden hankkiminen mom 35.10.63	379	90	289	320 %
EU-rahoitus	3 496	4 005	-509	-13 %
OM, avolaitostyöt	1 555	1 371	183	13 %
TEM, työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet	143	133	9	7 %
Muu ulkopuolinen rahoitus	3 813	2 986	828	28 %
Yhteensä	92 364	108 146	-15 781	-15 %
Menot pl. maanhankintainvestoinnit	91 991	107 969	-15 978	-15 %

Julkiset hallintotehtävät -yksikön toiminnan menojen jakautuma menolajeittain

Kokonaismenot menolajeittain, 1 000 e	2023 Yhteensä	2022 Yhteensä	Muutos eur	Muutos %
Aineet ja tarvikkeet	2 626	4 866	-2 240	-46 %
Ulkopuoliset palvelut (tuotanto)	17 724	21 858	-4 134	-19 %
Palkkausmenot	34 936	36 789	-1 853	-5 %
Matkat ja muut henkilöstömenot	3 499	4 386	-887	-20 %
ICT-laite- ja -ohjelmistomenot	3 521	3 352	169	5 %
Kiinteistökulut	4 133	4 795	-662	-14 %
Ajoneuvo- sekä muut kone- ja laitemenot	3 109	3 383	-274	-8 %
Muut palvelujen ostot	1 029	641	388	60 %
Muut markkinointi-, hallinto- ja liikemenot	16 703	17 089	-386	-2 %
Investoinnit	4 711	10 810	-6 099	-56 %
Maanhankintainvestoinnit	373	177	196	111 %
Yhteensä	92 364	108 145	-15 781	-15 %
Menot pl. maanhankintainvestoinnit	91 991	107 969	-15 978	-15 %

2.2 Rahoitus ja kustannusvastaavuus

2.2.1 Julkiset hallintotehtävät -yksikölle osoitettu rahoitus valtion talousarviosta

JulKiset hallintotehtävät -yksikölle osoitettu rahoitus valtion talousarviosta

Talousarviotili, 1 000 euroa	TA 2023	LTA I 2023	LTA II 2023	Talousarvio yht. 2023	Valtuuden käyttö 2023	Talousarvio + valtuuden käyttö 2023	Siirtynyt vuodelta 2022	Käytettävissä 2023	Nettokäyttö 2023	Siirtyy vuodelle 2024
30.64.50 Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (MMM)	7 510		86	7 596		7 596	1 048	8 644	7 141	1 503 ¹
35.10.52 Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (YM)	50 737	2 200	585	53 522		53 522	19 696	73 218	59 680	13 538 ²
35.10.22 Meriluonnonsuojelu (VELMU YM)	850			850		850	155	1 005	995	10
35.10.63 Luonnonsuojelualueiden hankkiminen (YM)							380	380	359	21
Talousarviossa osoitettu rahoitus yhteensä									68 176	
Muu valtion talousarviosta saatu rahoitus									4 336	
Lisätään hankintamenon vähennykseksi kirjattu yllä mainituilta momenteilta saatu rahoitus									-2 933	
Lisätään suoraan omaan pääomaan kirjattu investointirahoitus									-359	
Valtion talousarviosta saatu rahoitus yhteensä									69 219	

¹ Maa- ja metsätalousministeriön momentilta 30.64.50 vuodelle 2024 siirtyvä määräraha on sidottu palveluvarustuksen kestäväntiin sekä TA2023 päätöksen mukaisesti retkeilyalueiden matkailupalvelujen kehittämiseen (Itä-Suomirahoitus).

² Ympäristöministeriön momentilta 35.10.52 vuodelle 2024 siirtyvä määräraha on sidottu TA2022 ja TA2023 päätöksiin mukaisesti Luonnonsuojelualueiden ja kansallispuistojen kehittämiseen ja kunnostamiseen, Helmi-ohjelman toteutukseen sekä digihankkeisiin.

Maa- ja metsätalousministeriö momentti 30.64.50, 1 000 euroa	Toteuma 2023	Toteuma 2022
Palkkausmenot	2 707	3 301
Muut kulutusmenot	4 507	6 400
Investoinnit	0	1 358
Tulot (siemenmyynti) ja laskutettu rahoitus	-74	-221
Nettokäyttö	7 141	10 838

Ympäristöministeriö momentti 35.10.52, 1 000 euroa	Toteuma 2023	Toteuma 2022
Palkkausmenot	23 811	25 995
Muut kulutusmenot	35 441	39 817
Investoinnit	527	7 186
Tulot ja laskutettu rahoitus	-99	-557
Nettokäyttö	59 681	72 440

Ympäristöministeriö momentti 35.10.22, 1 000 euroa	Toteuma 2023	Toteuma 2022
Palkkausmenot	530	683
Muut kulutusmenot	465	511
Nettokäyttö	995	1 194

Ympäristöministeriö momentti 35.10.63, 1 000 euroa	Toteuma 2023	Toteuma 2022
Palkkausmenot		
Muut kulutusmenot	5	15
Muut investoinnit		76
Tulot ja laskutettu rahoitus	-3	-1
Maanhankinnan kulut yhteensä	2	89
Maanhankintainvestoinnit ja myynnit	-357	48
Nettokäyttö	359	41

2.2.2 Valtion talousarvion ulkopuolinen rahoitus

Erittely sisältää tuloslaskelman muihin tuottoihin kirjatut rahoituserät (ei liikelaitoksen sisäisiä).

Tuotot rahoituslähteittäin, 1 000 euroa	Toteuma 2023	Toteuma 2022
Euroopan rakennerahasto EAKR	129	158
EU:n ympäristörahasto LIFE	2 946	2 479
Euroopan maaseuturahasto EMR	255	818
Euroopan meri- ja kalatalousrahasto EMKVR	80	34
EAY-tavoitteen ohjelmat, INTERREG		186
EU:n ulkorajayhteistyö ENI	77	329
Muu EU-rahoitus	9	
Muut rahoittajat	1 173	971
Investointiavustusten eliminointi	-2	-574
Yhteensä	4 667	4 401

2.2.3 Rahoituslähteet ja tehtävät

Erittely sisältää JHT:n varainkäytön kokonaismenot eriteltynä tehtävittäin.

Rahoituslähteet ja tehtävät, 1 000 euroa	2023 MMM mom 30.64.50	2022 MMM mom 30.64.50	2023 YM mom 35.10.52	2022 YM mom 35.10.52	2023 Muut rahoituslähteet	2022 Muut rahoituslähteet	Menot yhteensä 2023	Menot yhteensä 2022	Muutos euro	Muutos %
Yhteiset menot										
LP Voimavarat	374	449	5 642	5 669	1 140	841	7 156	6 960	197	3 %
LP Viestintä	118	86	1 976	1 275			2 094	1 361	732	35 %
LP Digiitiimi	241	1 095	6 513	5 229	579	123	7 333	6 447	886	12 %
Luonnon- ja kulttuuriperinnönsuojelu			17 249	21 551	5 500	5 657	22 749	27 208	-4 459	-20 %
Luonnon matkailu- ja virkistyskäyttö	4 399	6 551	24 831	34 518	7 089	7 467	36 319	48 536	-12 217	-34 %
Alueiden hallinta		-9	3 569	4 755	385	357	3 953	5 103	-1 150	-29 %
Eräasiat	2 083	2 887			10 451	9 404	12 534	12 290	243	2 %
Siemenhuolto					225	240	225	240	-15	-7 %
Menot yhteensä	7 214	11 059	59 780	72 997	25 370	24 090	92 364	108 146	-15 781	-17 %
Menot yhteensä 2022		11 059		72 997		24 090		108 146		
Muutos euro		-3 845		-13 217		1 280		-15 781		
Muutos %		-53 %		-22 %		5 %		-17 %		

2.2.4 Kustannusvastaavuus

Kustannuslaskennan periaatteet

Julkisten hallintotehtävien maksullisten suoritteiden hinnoittelusta säädetään valtion maksuperustelaissa ja -asetuksessa sekä Metsä-hallitukselle erikseen säädetyissä asetuksissa: Ympäristöministeriön asetus Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista 1156/2021 sekä Maa- ja metsätalousminis-teriön asetus eräiden Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista 1140/2021. Asetuksilla säädetyn mukaisesti suoritteiden hinnoittelu jakautuu omakustannusarvon mukaisiin, omakustannusarvoa alhaisempiin ja maksuttomiin julkisoikeudel-lisiin suoritteisiin sekä liiketaloudellisesti hinnoiteltuihin suoritteisiin.

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tulorahoitteisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus lasketaan soveltaen Valtiokonttorin 16.12.2022 antamaa määräystä. Tietojen oikeelli-suutta ja riittävyyttä arvioitaessa noudatetaan olennaisuuden ja tiedon taloudellisen tuottamisen periaatetta.

Tuotto- ja kustannustiedot perustuvat liikekirjanpitoon, jossa maksullisen toiminnan tuottoja ja kustannuksia seurataan erillään muusta rahoituksesta. Kustannusvastaavuuslaskelmat laadittiin aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Kustannusten kohdentami-nessa käytettiin vuonna 2023 toteutunutta työaikaa ja liikevaihdon jakaumaa suoriteryhmittäin.

Kustannuslaskennassa kaikki palkkausmenot ja tukitoimintojen kustannukset kohdennetaan tehtäville ajankäytön mukaisessa suhteessa toimialoittain. Välittömät kustannukset on saatu liikekirjanpidosta suoriteryhmäkohtaisilta kustannuspaikoilta. Muut välilliset kustannukset sekä pääomakustannukset, joita ei ole kohdistettu liikekirjanpidossa suoritteille, mutta jotka ovat osa maksullisen toiminnan kulurakennetta, on kohdennettu liikevaihdon suhteessa. Julkisten hallintotehtävien toiminnan luonteen vuoksi ei ole pidetty olennaisena sisällyttää korkokustannuksia laskelmiin.

Vuoden 2023 maksullisen toiminnan yhteenlaskettu kustannus-vastaavuus kaikkien suoritteiden osalta oli 111 % (118 % vuonna 2022). Toimintavuoden tuotot säilyivät edellisen vuoden tasolla. Metsästyslupien ja ennallistamistoiminnan puukaupan liikevaihto pysyi edelleen korkealla tasolla. Kustannusrakenteessa suurin erä oli palvelujen ostot 4,8 miljoonaa euroa 36 % (4,3 miljoonaa euroa 35 % vuonna 2022). Henkilöstökustannukset kasvoivat yleisten palkkaratkaisujen seurauksesta. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnon alan henkilöstökustannukset kasvoivat edelliseen vuoteen nähden, koska työpanosta ei enää kohdennettu lisätalous-arviorahoituksella toteutettuun virtavesihankkeeseen, joka päättyi vuoden 2022 lopussa.

Maa- ja metsätalousministeriön julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus vuonna 2023 oli 108 % (vuonna 2022 116 %). Julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot säilyivät vuoden 2022 tasolla sekä metsästyslupien että pyydyslupien osalta. Kustan-nuksista merkittävin osa muodostui henkilöstökustannuksista ja tukitoimintojen kustannuksista, jotka olivat 70,1 % kaikista kustannuksista. Ympäristöministeriön toimialan julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuuteen vaikuttivat henkilöstön työpanoksen kohdentuminen aikaisempaa enemmän maksut-tomien lausuntojen valmisteluun sekä urien ylläpitoon liittyvien palveluostojen siirtyminen vuodelle 2024.

Maa- ja metsätalousministeriön liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus vuonna 2023 oli 104 % (vuonna 2022 107 %). Liiketaloudellisten suoritteiden kokonaistuotot pysyivät samalla tasolla kuin vuonna 2022. Kustannuksista 85 % kohdistui palvelujen ostoihin ja henkilöstökustannuksiin (mukaan lukien tukitoimintojen kustannukset). Liiketaloudellisten suoritteiden ylijäämä syntyi pääosin Pohjois-Suomen siemenhuollon toiminnasta.

Ympäristöministeriön liiketaloudellisten suoritteiden kustannus-vastaavuus vuonna 2023 oli 115 % (124 % vuonna 2022). Käynnissä olevien LIFE-projektien ja ympäristöministeriön Helmi-ohjelman rahoituksella jatkettiin edelleen soiden ennallistamista. Ennallista-mistoiminnasta syntynyt puukauppa tuotti edelleen n. 3 miljoonan euron liikevaihdon, mutta korjuuseen ja kuljetukseen liittyvät ostopalvelukustannukset nousivat edelliseen vuoteen verrattuna. Vuokraus- ja käyttöoikeuden luovutusten tuotot pysyivät samalla tasolla kuin vuonna 2022. Luontokeskusten myyntituotot laskivat, mutta vastaavasti pääsylipuista ja museokorteista saatavat tuotot kasvoivat.

Julkisten hallintotehtävien -yksikön maksullisen toiminnan kannattavuus ja kustannusvastaavuuden toteuma

Maksullinen toiminta	Toteuma 2023	Toteuma 2022
Julkisoikeudelliset suoritteet		
MMM:n maksuasetuksen 1140/2021 mukaisen julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus, %	108 %	116 %
YM:n maksuasetuksen 1156/2021 mukaisen julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus, %	142 %	107 %
Liiketaloudelliset suoritteet		
MMM:n maksuasetuksen 1140/2021 mukaisen liiketaloudellisesti hinnoiteltujen suoritteiden kustannusvastaavuus, %	104 %	107 %
YM:n maksuasetuksen 1156/2021 mukaisen liiketaloudellisesti hinnoiteltujen suoritteiden kustannusvastaavuus, %	115 %	124 %

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat 2023

Toteuma 2023, 1000 euroa Julkisoikeudelliset suoritteet	YM:n toimiala 2023	YM:n toimiala 2022	MMM:n toimiala 2023	MMM:n toimiala 2022	YM:n toimiala Muutos	MMM:n toimiala Muutos
TUOTOT						
Maksullisen toiminnan myyntituotot	308	270	4 016	4 017	39	-1
Maksullisen toiminnan muut tuotot	-	-	5	1	-	-
Tuotot yhteensä	308	270	4 021	4 018	39	4
KOKONAISKUSTANNUKSET						
Erilliskustannukset						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-	-	31	30	-	1
Henkilöstökustannukset	152	180	1 849	1 611	-28	238
Vuokrat	1		43	35	1	8
Palvelujen ostot	1	3	426	387	-2	39
Muut erilliskustannukset	15	34	505	585	-18	-80
Erilliskustannukset yhteensä	169	217	2 854	2 648	-48	207
Osuus yhteiskustannuksista						
Tukitoimintojen kustannukset	44	31	770	784	13	-14
Poistot	4	4	83	22		61
Osuus yhteiskustannuksista yht.	48	35	853	806	13	47
Kokonaiskustannukset yhteensä	217	252	3 707	3 454	-35	254
KUSTANNUSVASTAAVUUS	91	17	314	564	74	-250
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki						0
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	91	17	314	564	74	-250

Toteuma 2023, 1000 euroa Liiketaloudellisesti hinnoitellut suoritteet	YM:n toimiala 2023	YM:n toimiala 2022	MMM:n toimiala 2023	MMM:n toimiala 2022	YM:n toimiala Muutos	MMM:n toimiala Muutos
TUOTOT						
Maksullisen toiminnan myyntituotot	4 521	4 516	2 004	1 792	5	212
Maksullisen toiminnan muut tuotot	2 964	2 929	918	1 033	35	-115
Tuotot yhteensä	7 485	7 445	2 922	2 826	40	97
KOKONAISKUSTANNUKSET						
Erilliskustannukset						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	529	591	13	25	-62	-12
Henkilöstökustannukset	591	565	1 171	989	26	182
Vuokrat	311	134	27	24	178	3
Palvelujen ostot	3 621	3 140	731	740	481	-9
Muut erilliskustannukset	895	940	340	378	-45	-38
Erilliskustannukset yhteensä	5 948	5 369	2 282	2 156	578	126
Osuus yhteiskustannuksista						
Tukitoimintojen kustannukset	260	451	488	482	-191	6
Poistot	295	169	44	10	126	34
Osuus yhteiskustannuksista yht.	555	619	532	492	-64	40
Kokonaiskustannukset yhteensä	6 503	5 989	2 814	2 648	514	165
KUSTANNUSVASTAAVUUS	982	1 456	109	177	-474	-68
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki						
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	982	1 456	109	177	1 347	-68

2.3 Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot

2.3.1 Tuloslaskelma

euroa	Julkiset hallinto- tehtävät 1.1.–31.12.2023	Julkiset hallinto- tehtävät 1.1.–31.12.2022
LIKEVAIHTO	15 083 031,03	14 778 599,16
Liiketoiminnan muut tuotot	5 036 213,36	4 987 452,88
Valtion talousarviorahoitus	69 219 061,81	79 463 502,29
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	3 446 530,92	4 866 090,07
Ulkopuoliset palvelut	16 889 908,06	21 857 798,65
Materiaalit ja palvelut yhteensä	20 336 438,98	26 723 888,72
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	29 104 860,32	30 784 483,73
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	4 676 103,69	4 997 601,98
Muut henkilösivukulut	1 064 149,69	1 006 570,20
Henkilöstökulut yhteensä	34 845 113,70	36 788 655,91
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	1 011 265,08	1 439 289,93
Liiketoiminnan muut kulut	32 044 967,97	33 992 312,22
LIIKETULOS	1 100 520,47	285 407,55
Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista	7 437,28	5 865,03
Muut korko- ja rahoitustuotot	4 717,76	2 027,30
Korkokulut ja muut rahoituskulut	20 993,64	107 330,35
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	8 838,60	99 438,02
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	1 091 681,87	185 969,53
Tilikauden tuloksen siirto omaan pääomaan	-1 091 681,87	-185 969,53
TILIKAUDEN TULOS	0,00	0,00

2.3.2 Tase

euroa	Julkiset hallinto- tehtävät 31.12.2023	Julkiset hallinto- tehtävät 31.12.2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut aineettomat hyödykkeet	270 988,08	336 049,64
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 798 900,16	1 209 517,96
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	3 069 888,24	1 545 567,60
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 071 374 656,18	1 042 135 721,64
Tiet	430 428,92	283 590,67
Rakennukset ja rakennelmat	7 197 335,90	7 875 229,21
Koneet ja kalusto	47 161,76	53 373,17
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	284 651,01
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1 079 049 582,76	1 050 632 565,70
Sijoitukset		
Osuudet saman liikelaitoskonsernin tytäryhtiöissä	12 200 000,00	12 200 000,00
Muut osakkeet ja osuudet	737 704,68	737 704,68
Sijoitukset yhteensä	12 937 704,68	12 937 704,68
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 095 057 175,68	1 065 115 837,98
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 381 281,40	1 441 389,40
Saamiset liikelaitoksen liiketoiminnalta	97 078,69	109 397,04
Saamiset saman liikelaitoksen tytäryhtiöiltä	152 760,30	160 620,14
Muut saamiset	20 789,56	34 499,02
Siirtosaamiset	4 194 670,47	5 359 102,33
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	5 846 580,42	7 105 007,93
Rahat ja pankkisaamiset	41 795 859,63	38 253 361,93
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	47 642 440,05	45 358 369,86
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 142 699 615,73	1 110 474 207,84

euroa	Julkiset hallinto- tehtävät 31.12.2023	Julkiset hallinto- tehtävät 31.12.2022
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Muu oma pääoma	1 098 351 160,12	1 067 931 938,46
Edellisten tilikausien tulos	0,00	0,00
Tilikauden tulos	0,00	0,00
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 098 351 160,12	1 067 931 938,46
VIERAS PÄÄOMA		
Muut velat, korottomat		
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	27 439 715,18	25 072 274,61
Ostovelat	4 156 488,76	4 211 916,53
Velat liikelaitoksen liiketoiminnalle	1 249 309,00	2 316 626,26
Velat saman liikelaitoskonsernin tytäryhtiöille	162 725,37	78 901,73
Muut velat	1 466 091,33	1 852 394,71
Siirtovelat	9 874 125,97	9 010 155,54
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	44 348 455,61	42 542 269,38
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 142 699 615,73	1 110 474 207,84

2.3.2 Rahoituslaskelma

euroa	Julkiset hallinto- tehtävät 1.1.–31.12.2023	Julkiset hallinto- tehtävät 1.1.–31.12.2022
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Myynnistä saadut maksut	15 163 660,69	14 477 216,41
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	6 169 406,69	4 462 216,47
Maksut liiketoiminnan kuluista	-85 274 394,11	-113 855 256,35
Liiketoiminnan rahavirta ennen rah.eriä ja veroja	-63 941 326,73	-94 915 823,47
Maksetut korot ja rahoituskulut	-20 993,64	-107 330,35
Saadut korot liiketoiminnasta	4 717,76	2 027,30
Saadut osingot	7 437,28	5 865,03
Valtion talousarviorahoitus muuhun toimintaan	69 219 061,81	79 463 502,29
Toiminnan rahavirta	5 268 896,48	-15 551 759,20
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Luonnonsuojelualueostot, osakkeet	-353 537,05	-26 157,94
Käyttöomaisuuden ostot, ministeriöiden rahoitus	-57 183,68	-8 543 411,23
Käyttöomaisuuden ostot, muu rahoitus	-181 621,10	-574 286,44
Investoinnit aineellisiin ja aineett. hyödykkeisiin	-4 472 572,37	-1 793 598,22
Aineellisten ja aineett. hyödykkeiden luov.tulot	44 604,52	81 322,15
Omistajien sijoitus ls-alueiden hank. ja osakkeisiin	353 537,05	26 157,94
Investointiavustus	2 940 373,85	9 117 697,67
Investointien rahavirta	-1 726 398,78	-1 712 276,07
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaiset muut korottomat velat, muutos	0,00	0,00
Rahoituksen rahavirta	0,00	0,00
RAHAVAROJEN MUUTOS		
Rahavarat 1.1.	3 542 497,70	-17 264 035,27
Rahavarat 31.12.	38 253 361,93	55 517 397,20
	41 795 859,63	38 253 361,93
Muutos	3 542 497,70	-17 264 035,27

2.3.4 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien yksikön erillinen kirjanpito ja erillinen tilinpäätös vuodelta 2023 on laadittu Metsähallituksesta annetun lain (234/2016) sekä valtioneuvoston asetuksen (1368/2016) mukaisesti. Tilinpäätös käsittää tilikauden 1.1.–31.12.2023 ja sen vertailutiedot ovat edelliseltä tilikaudelta 1.1.–31.12.2022.

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien yksikön (JHT) liikekirjanpidon tuloslaskelma, tase ja liitetiedot sekä niitä kuvaava tilinpäätösanalyysi on laadittu suoriteperusteisesti liikelaitoksen tilinpäätösmallin mukaisesti koko toimintavuodelta 2023. Tilikauden aikainen tuloslaskelman tulos ennen tilinpäätössiirtoja on ylijäämäinen aiheutuen maksullisen toiminnan ylijäämästä sekä käyttöomaisuuden myynneistä. Poistoja ei tule katettavaksi vuosittaisella talousarviorahoituksella, vaan ne on jo katettu talousarviorahoituksen varainkäytöllä hankintahetkellä. Tilikauden aikana keskeneräisiin rakennuksiin ja muuhun käyttöomaisuuteen saatu rahoitus on kirjattu hankintamenon vähennykseksi.

Tuloslaskelmassa on esitetty omana eränään tilikauden tuloksen siirto muuhun omaan pääomaan. Siirto perustuu valtioneuvoston asetuksen 1368/2016 5§:n määräykseen. Julkisten hallintotehtävien liitetiedoissa esitetään laskelma valtion talousarviosta saadusta rahoituksesta. Julkisten hallintotehtävien tavoitteena ei ole voiton tuottaminen, vaan tuloksen arvo mitataan toiminnan yhteiskunnallisella vaikuttavuudella.

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet Pysyvät vastaavat

Valtioneuvoston päätöksellä (27.10.2016) uuden lain mukaisen Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien omaisuus siirrettiin 15.4.2016 julkisten hallintotehtävien yksikölle kirjanpitoarvosta. Samalla julkisten hallintotehtävien aikaisemman tilikauden tappiot ja 2016 alkuvuoden tappio siirrettiin rasittamaan julkisten hallintotehtävien muuta omaa pääomaa. Lisäksi nk. muu maa- ja vesio-omaisuus, luontaistalousalueet ja osa yleisistä vesialueista, siirrettiin kirjanpidossa julkisilta hallintotehtäviltä liiketoiminnalle.

Julkisten hallintotehtävien hallintaan tai hallinnasta ilman vastiketta siirretty omaisuus on arvostettu siirron yhteydessä luovuttajan kirjanpitoarvoon. Omaisuuden siirto kirjataan saadun siirtopäätöksen perusteella taseen omaisuustilille tai sieltä pois. Vastaeränä on julkisten hallintotehtävien Muu oma pääoma.

Julkisten hallintotehtävien käyttöomaisuushankinnat katetaan pääosin julkisista varoista saadulla budjettirahoituksella. Rahoitusta vastaan kirjanpitoon kirjataan investointiki.

Poistokelpoiset muut pysyvät vastaavat on merkitty hankintamenon määräisinä, joista on vähennetty suunnitelman mukaiset poistot. Poistot on laskettu tasapoistoina kohteen taloudellisen vaikutusajan perusteella.

Vaihtuvien vastaavien arvostus Vaihto-omaisuus

Siemenvaraston kustannukset rahoitetaan Maa- ja metsätalousministeriön rahoituksella. Rahoitus kohdistetaan syntyneeseen hankintameno, jolloin varastoarvoa ei tilikauden aikana pääsääntöisesti synny.

2.3.5 Tuloslaskelmaa täydentävät liitetiedot

Liikevaihto toimialoittain	2023	2022
Maa- ja metsätalousministeriön toimialaan liittyvä liikevaihto		
Julkisoikeudelliset suoritteet:		
metsästysluvat	3 799 335,70	3 800 063,71
kalastusluvat	292 010,25	298 269,20
Liiketaloudellisesti hinnoitellut:		
metsästysalueiden vuokraus	630 960,40	623 489,32
kalastusalueiden vuokraus	132 819,52	121 559,93
kalastusluvat	1 221 474,02	1 190 591,97
siemenmyynti ja analyysit	717 509,04	555 395,14
muut liiketaloudellisesti hinnoitellut suoritteet	64 444,46	56 311,55
Erillislainsäädäntöön perustuvat:		
vesialuekorvaukset (kalastukseen liittyen)	341 027,80	357 246,78
Maa- ja metsätalousministeriön toimialaan liittyvä liikevaihto yhteensä	7 199 581,19	7 002 927,60
Ympäristöministeriön toimialaan liittyvä liikevaihto		
Julkisoikeudelliset suoritteet:		
uraluvat	212 110,00	192 834,00
päätökset ja luvat	2 300,00	1 550,00
Liiketaloudellisesti hinnoitellut:		
alueiden pitkäaikainen vuokraus ja käyttöoikeuden luovutus	1 767 775,33	1 758 990,73
majoitustoiminta ja muu tilojen vuokraus	1 034 542,53	1 052 605,87
puun myynti (ennallistamisalueilta ym.)	3 014 858,90	2 926 972,25
luonto-opastuksen ja neuvonnan tuotteet	545 221,00	678 013,68
pääsyliput ja museokortit	468 123,20	313 615,39
kirjat ja luonnonsuojelun julkaisusarjat	68 280,68	84 357,90
asiantuntija- ja suunnittelupalvelut	236 939,00	320 665,47
muut liiketaloudelliset suoritteet	322 648,87	305 129,29
Erillislainsäädäntöön perustuvat:		
kullanhuuhdonta-, valtauskorvaukset	39 452,28	39 918,50
kaivospiirimaksut, malminetsintäkorvaukset	171 198,05	101 018,48
Ympäristöministeriön toimialaan liittyvä liikevaihto yhteensä	7 883 449,84	7 775 671,56
Liikevaihto yhteensä	15 083 031,03	14 778 599,16

Liiketoiminnan muut tuotot	2023	2022
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	44 604,52	74 826,97
Vakuutuskorvaukset	33 547,13	2 700,36
Avustukset	4 380,00	21 361,85
Muut tuotot	4 743 039,92	4 751 823,86
Muut tuotot, sisäiset	210 641,79	136 739,84
Yhteensä	5 036 213,36	4 987 452,88

Henkilöstökulujen erittely	2023	2022
Palkat ja palkkiot	27 596 011,58	28 254 926,99
Palkkiot, ulkopuolisille	198 503,00	259 776,14
Lomapalkkavarauksen muutos	-535 475,94	288 148,27
Tulos- ja kannustepalkkiot ja varauksen muutos	1 845 821,68	1 981 632,33
Vael-, tyel-maksut	4 676 103,69	4 997 601,98
Sosiaaliturvamaksut	1 064 149,69	1 006 570,20
Yhteensä	34 845 113,70	36 788 655,91

Suunnitelman mukaiset poistot	2023	2022
Aineettomien oikeuksien poistot	124 175,07	118 789,72
Teiden ja muiden maarakenteiden poistot	35 341,89	14 966,51
Rakennusten ja rakennelmien poistot	829 488,32	1 258 786,21
Koneiden, laitteiden ja kaluston poistot	22 259,80	46 747,49
Yhteensä	1 011 265,08	1 439 289,93

Suunnitelman mukaiset poistoajat	1.1.2020 alkaen	ennen 1.1.2020
Aineettomat oikeudet, muut pitkävaik. menot	4–5 vuotta	4–5 vuotta
Sora-alueet	substanssipoisto	substanssipoisto
Tiet	10 vuotta	pääosin 25 vuotta
Kalarakenteet	15 vuotta	pääosin 10 vuotta
Uittorakenteet	15 vuotta	25 vuotta
Rakennukset	20 vuotta	20–40 vuotta
Rakennelmat	8 vuotta	4–10 vuotta
Koneet ja kalusto	4–5 vuotta	4–8 vuotta

Liiketoiminnan muut kulut	2023	2022
Toimitilakulut	4 132 751,21	4 794 650,64
ICT-kulut	3 706 071,49	3 524 230,86
Matkakulut	2 638 029,98	3 141 456,57
Ulkopuoliset palvelut	1 463 660,20	1 161 608,85
Kone- ja kalustokulut, ajoneuvokulut	3 108 977,65	3 383 238,96
Muut henkilöstökulut	861 193,26	1 244 893,27
Muut kulut	1 690 137,86	2 403 658,93
Konsernin sisäiset kulut	14 444 146,32	14 338 574,14
Yhteensä	32 044 967,97	33 992 312,22

Rahoitustuotot ja -kulut	2023	2022
Korkotuotot	12 155,04	7 892,33
Korkokulut	20 993,64	107 330,35
Yhteensä	8 838,60	99 438,02

Valtion talousarviosta muuhun toimintaan saadun rahoituksen käyttö, 1 000 e	2023	2022
Maa- ja metsätalousministeriön pääluokka 30.64.50 Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät	7 214	11 059
Ympäristöministeriön pääluokka 35.10.52 Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät	59 780	72 997
35.10.63 Luonnonsuojelualueiden	6	15
35.10.22 Meriluonnonsuojelu (Velmu-ohjelma)	995	1 194
Valtion talousarviossa muuhun toimintaan osoitettu rahoitus yht.	67 996	85 265
Muu rahoitus, joka on saatu valtion talousarviosta		
Oikeusministeriön hallinnonala	1 555	1 371
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	143	133
Muu rahoitus valtion talousarviosta	2 639	2 015
Muu valtion talousarviosta saatu rahoitus yhteensä	4 336	3 520
Investointiavustukset hankintamenon vähennykseksi	-2 933	-8 543
Tuotot ja tuotto-oikaisut	-179	-778
Valtion talousarviosta saatu rahoitus	69 219	79 464

Tuloksen siirto muun oman pääoman muutokseksi*	2023	2022
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja	1 091 681,87	185 969,53
Tuloksen siirto muuhun omaan pääomaan	-1 091 681,87	-185 969,53
Tilikauden tulos	-	-

*Valtioneuvoston asetus 1368/2016 5§ Julkisten hallintotehtävien tilikauden tulos kirjataan tilinpäätöksen laatimisen yhteydessä Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien muun oman pääoman muutokseksi.

2.3.6 Tasetta täydentävät liitetiedot

Omaisuserät 2023, 1 000 euroa	Aineettomat hyödykkeet	Maa ja vesialueet	Tiet, maa ja vesirakenteet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet, kalusto ja muut aineell.	Aineell. keskeneräiset hankkeet	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä
1.1. Hankintameno ennen avustuksien kirjaamista hankintamenon vähennykseksi	6 732	1 042 427	4 619	64 320	2 229	7 884	12 938	1 141 149
1.1. Saadut avustukset	-4 557	-291	-2 917	-19 891	-1 853	-7 599	0	-37 109
1.1. Hankintameno	2 175	1 042 136	1 702	44 429	376	285	12 938	1 104 040
Hankintamenojen lisäykset	2 983	29 256	3 012	6 388	209	1 427	0	43 275
Saadut avustukset kaudella	-1 334	0	-2 748	-3 845	-193	5 491	0	-2 628
Vähennykset	0	-17	-82	-2 392	0	-7 203	0	-9 694
31.12. Hankintameno	3 824	1 071 375	1 884	44 580	392	0	12 938	1 134 993
1.1. Kert. poistot ennen avustusten poistoja	1 695	0	2 233	42 665	1 284	0	0	41 268
1.1. Saatujen avustusten poistot	-1 066	0	-815	-6 111	-962	0	0	-6 637
1.1. Kertyneet poistot	629	0	1 418	36 553	323	0	0	38 924
Tilikauden poisto ennen avustusten poistoja	1 073	0	339	2 512	357	0	0	4 281
Tilikauden poisto saaduista avustuksista	-949	0	-304	-1 682	-335	0	0	-3 269
Tilikauden poistot	124	0	35	829	22	0	0	1 011
31.12. Kertyneet poistot	754	0	1 454	37 383	345	0	0	39 936
1.1. Kirjanpitoarvo	1 546	1 042 136	284	7 875	53	285	12 938	1 065 116
31.12. Kirjanpitoarvo	3 070	1 071 375	430	7 197	47	0	12 938	1 095 057

Osakkeet ja osuudet, kirjanpitoarvo, euroa	31.12.2023	31.12.2022
Tytäryhtiöosakkeet	12 200 000,00	12 200 000,00
Muut osakkeet	737 704,68	737 704,68
Liittymät	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet yhteensä	12 937 704,68	12 937 704,68

Tytäryhtiöosakkeet, euroa	31.12.2023	31.12.2022
Nuuksiokeskus Oy omistus-% 68,1	12 200 000,00	12 200 000,00
Tytäryhtiöosakkeet yhteensä	12 200 000,00	12 200 000,00

Saamiset liikelaitoksen liiketoiminnalta ja liikelaitoksen tytäryhtiöiltä, euroa	Tytäryhtiöiltä 31.12.2023	Tytäryhtiöiltä 31.12.2022	Liiketoiminta 31.12.2023	Liiketoiminta 31.12.2022	Yhteensä 31.12.2023	Yhteensä 31.12.2022
Myyntisaamiset	152 760,30	160 620,14	89 289,21	70 465,56	242 049,51	231 085,70
Siirtosaamiset	0,00	0,00	7 789,48	38 931,48	7 789,48	38 931,48
Sisäiset saamiset yhteensä	152 760,30	160 620,14	97 078,69	109 397,04	249 838,99	270 017,18

Siirtosaamiset, euroa	31.12.2023	31.12.2022
Life-hankkeet, tulojäämät	2 528 592,05	1 679 376,08
EU:n rakennerahastohankkeet, tulojäämät	950 706,40	2 434 251,83
Työllisyystyöohjelmahankkeet, tulojäämät	25 179,14	18 819,81
Muut tulojäämät	454 871,55	1 043 523,28
Muut menoennakot/ostolaskut ja muut	235 321,33	183 131,33
Yhteensä ulkoiset siirtosaamiset	4 194 670,47	5 359 102,33

Saadut ennakot, euroa	31.12.2023	31.12.2022
EU-rahoitteiset	11 297 061,35	3 367 970,36
Ympäristöministeriöltä	14 434 527,49	20 298 607,55
Maa- ja metsätalousministeriöltä	1 597 109,39	1 047 488,98
Muut	111 016,95	358 207,72
Yhteensä	27 439 715,18	25 072 274,61

Julkisten hallintotehtävien oma pääoma 31.12.2023, euroa	31.12.2023	31.12.2022
1.1.	1 067 931 938,46	1 039 385 483,92
hallinnansiirrot, lisäykset	22 274 569,35	14 246 153,35
hallinnansiirto, vähennykset	0,00	-377 492,50
valtionperintö, lahjoitus	0,00	0,00
maankäyttömuutokset, vähennykset	-15 071,61	-4 956,00
maankäyttömuutokset, lisäykset	6 713 254,00	144 181,00
omistajan sijoitus/palautus (maa-alueet, osakkeet)	353 537,05	26 157,94
virheiden korjaukset, muut, lisäykset	1 251,00	0,00
virheiden korjaukset, muut, vähennykset	0,00	-5 305 881,09
tilikauden tuloksen siirto omaan pääomaan	1 091 681,87	185 969,53
31.12.2022	1 098 351 160,12	1 067 931 938,46
Edellisten tilikausien voitto		-
1.1.	0,00	0,00
lisäykset	0,00	0,00
vähennykset	0,00	0,00
31.12.	0,00	0,00
Tilikauden tulos	0,00	0,00
Oma pääoma yhteensä 31.12.	1 098 351 160,12	1 067 931 938,46

Velat liikelaitoksen liiketoiminnalle ja liikelaitoksen tytäryhtiöille, euroa	Tytäryhtiöille 31.12.2023	Tytäryhtiöille 31.12.2022	Liiketoiminnalle 31.12.2023	Liiketoiminnalle 31.12.2022	Yhteensä 31.12.2023	Yhteensä 31.12.2022
Ostovelat	162 725,37	78 891,73	53 806,05	618 522,44	216 531,42	697 414,17
Muut velat	0,00	0,00	1 193 333,75	1 596 520,82	1 193 333,75	1 596 520,82
Siirtovelat	0,00	10,00	2 169,20	101 583,00	2 169,20	101 593,00
Sisäiset velat yhteensä	162 725,37	78 901,73	1 249 309,00	2 316 626,26	1 412 034,37	2 395 527,99

Muut velat, euroa	31.12.2023	31.12.2022
Ennakonpidätysvelka	716 233,59	623 652,15
Sosiaaliturvamaksuvelka	35 973,73	29 229,95
Arvonlisäverovelka	314 978,93	806 312,87
Muut	398 905,08	393 199,74
Muut velat yhteensä	1 466 091,33	1 852 394,71

Siirtovelat, euroa	31.12.2023	31.12.2022
Valtiolle suorittamatta olevan velan määrä	745 066,77	704 484,99
Lomapalkkavelka sos. kuluineen	4 985 894,56	5 606 432,55
Tulospalkkiovelka sos. kuluineen	4 025 376,43	2 541 632,17
Muut siirtovelat	117 788,21	157 605,83
Ulkoiset siirtovelat yhteensä	9 874 125,97	9 010 155,54

Valtiolle suorittamatta olevan velan määrä, euroa	31.12.2023	31.12.2022
Vael-velka	576 102,70	526 822,42
Työttömyysvakuutusmaksut	168 964,07	177 662,57
Valtiolle suorittamatta olevan velan määrä yhteensä	745 066,77	704 484,99

2.3.7 Vastuusitoumukset, henkilöstö ja kiinteän omaisuuden muutokset

Vastuusitoumukset, milj. euroa	Julkiset hallinto- tehtävät 2023	Julkiset hallinto- tehtävät 2022
Leasingvastuut		
seuraavana vuonna maksettavat	0,7	0,5
myöhemmin maksettavat	0,9	0,9

Leasingsopimuksissa on lunastusehto jäännösarvon saavuttaessa sovitun tason.
Sopimukset ovat irtisanottavissa 3 kuukauden irtisanomisajalla.

Henkilöstön lukumäärä, henkilötyövuosia	2023	2022
Toimihenkilöt	545	666

Kiinteän omaisuuden muutokset

Tasearvon lisäykset	LKM	JHT MAA-ALA ha	JHT VESIALA ha	JHT TASEARVO euroa
115 Muu saanto (saantoselitys)	1	0,00	25,02	1 251,00
3010 Varainsiirtovero	6	0,00	0,00	14 360,00
3026 Kauppa luonnonsuojelutarkoitukseen	6	72,06	0,00	359 000,00
3036 Tilusvaihto	1	0,05	0,00	22,00
3042 Hallinnansiirto luonnonsuojelutarkoitukseen	414	6 867,75	149,47	22 168 110,15
3060 Maankäyttömuutos (lt:sta jht:een)	89	29 385,41	937,70	6 713 254,00
	517	36 325,27	1 112,19	29 255 997,15

Kiinteän omaisuuden muutokset

Tasearvon vähennykset	LKM	JHT MAA-ALA ha	JHT VESIALA ha	JHT TASEARVO euroa
115 Muu saanto (saantoselitys)	1	-0,11	0,00	-6,00
3025 Vesijätön lunastus	1	0,00	-0,20	-444,00
3026 Kauppa luonnonsuojelutarkoitukseen	5	-58,52	-25,54	-1 541,00
3036 Tilusvaihto	1	-0,07	0,00	-22,00
3070 Maankäyttömuutos (jht:sta lt:een)	19	-51,06	0,00	-15 071,61
	27	-109,76	-25,74	-17 084,61

ERILLISTILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

METSÄHALLITUS 0116726-7

Julkiset hallintotehtävät
Erillistilinpäätöksen ja toimintakertomuksen 1.1.–31.12.2023 allekirjoitus.

Vantaalla 27. päivänä helmikuuta 2024

Päivi Huotari Puheenjohtaja	Sanna Paanukoski Varapuheenjohtaja	Keijo Kallunki Hallituksen jäsen
Tanja Joona Hallituksen jäsen	Tuija Suur-Hamari Hallituksen jäsen	Jussi Saukkonen Hallituksen jäsen
Ismo Tiainen Hallituksen jäsen	Roope Uusitalo Hallituksen jäsen	Henrik Jansson Luontopalvelujohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä sähköisen allekirjoituksen päivänä.

KPMG OY AB	KPMG OY AB
Jorma Nurkkala KHT, JHT	Outi Koskinen JHT, KHT

LUETTELO KIRJANPIDOISTA JA AINEISTOISTA

METSÄHALLITUS0116726-7

Luettelo kirjanpidoista ja aineistoista

Tilinpäätös

Tilinpäätös

Tase-erittelyt

Tililuettelo ja tilikohtaiset raportit

Tilikohtainen tuloslaskelma

Tilikohtainen tase

Tililuettelo

Kirjanpidot

Pääkirjat

Käyttöomaisuusluettelot

Laskutusjärjestelmän tulosteet

Myyntireskontra

Ostoreskontra

Varastokirjanpito

Tositteet

PankkitilitositteetSähköisesti

MyyntilaskutSähköisesti

OstolaskutSähköisesti

PalkkatositteetSähköisesti, paperitositteina

Alv-tositteetSähköisesti

MuistiotositteetSähköisesti

LiitetietositteetSähköisesti

Aineistosta on otettu erikseen SAP-järjestelmä raportit:

Tase- ja tuloslaskelma, pääkirjat (kirjanpito ja sisäinen laskenta), päiväkirjat (kirjanpito ja sisäinen laskenta) sekä myynti- ja ostoreskontrasta tapahtuma- ja avoimet listaukset, jotka on tallennettu MH:n verkossa olevaan pitkäaikaissäilytettävään arkistoon.